

விදුලிබල, வலகவகி ஂத வலலலர ஂவர்டன ஂமலலல
மன்வலல, ஂக்தவலல மற்றும் தலழ்ல்துறல ஂப்வ்ருத்த ஂமலஂஂ
MINISTRY OF POWER, ENERGY & BUSINESS DEVELOPMENT

2019 கலர்ஂஂலனல
2019 ஂம் ஂண்ஂன் ஂலலலற்துலக
Performance 2019

අන්තර්ගතය

විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය

1-21

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය

23-38

සී/ස. ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම

39-43

ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය

45-60

ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති මණ්ඩලය

61-69

ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති නියාමන සභාව

71-76

සී/ස. එල්ටීඑල් හෝල්ඩින්ස් පුද්ගලික සමාගම

77-84

සී/ස. ලංකා ගල් අඟුරු පුද්ගලික සමාගම

85-88

සී/ස. ශ්‍රී ලංකා එනර්ජිස් පුද්ගලික සමාගම

89-92

විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති
අමාත්‍යාංශය

අන්තර්ගතය

1. හැඳින්වීම
2. දැක්ම සහ මෙහෙවර
3. අමාත්‍යාංශයේ විදුලිබල අංශය යටතේ ඇති ආයතන
  - ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
  - ලංකා විදුලි පෞද්ගලික සමාගම
  - ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බල අධිකාරිය
  - එල්ටීඑල් හෝලිඩිංස් පුද්ගලික සමාගම
  - ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති නියාමන සභාව
  - පරමාණුක බලශක්ති මණ්ඩලය
  - ලංකා ගල් අගුරු සමාගම
  - ලංකා එනර්ජිස් (පුද්) සමාගම
4. විදුලිබල අංශය හා සම්බන්ධ ප්‍රධාන කාර්යයන්
5. අමාත්‍යාංශයේ සංවර්ධන අරමුණු
6. 2019 වර්ෂයේ දී විදුලිබල අංශයේ තත්වය හා කාර්යසාධනය
  - 6.1 විදුලිබල ඉල්ලුම, 2020 වර්ෂය සඳහා පුරෝකථනය සහ විදුලිබල පාරිභෝගික සංඛ්‍යාවේ වර්ධනය
  - 6.2 ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තිය සහ උපාය මාර්ග
7. 2019 වර්ෂය තුළදී විදුලිබල අංශයෙහි ප්‍රගතිය
  - 7.1 2019 වර්ෂය තුළදී විදුලිබල ජනනය, විදුලිබලය සඳහා ප්‍රවේශය සහ විශ්වසනීයත්වය වර්ධනය වීම.
    - 7.1.1 විදුලිබල ජනනය පුළුල් කිරීම
      - A. ජල විදුලි බලය
      - B. සූර්ය විදුලි බලය - සූර්ය බල සංග්‍රාමය
      - C. සුළං විදුලි බලය
      - D. තාප විදුලි බලය
      - E. දුවිකෘත ස්වභාවික වායු සංවර්ධනය
    - 7.1.2 විදුලිබල ප්‍රවේශය ඉහළ නැංවීම
    - 7.1.3 විදුලි සම්ප්‍රේෂණ සහ බෙදාහැරීමේ ව්‍යාපෘති සංවර්ධනය
  - 7.2 ඉල්ලුම් පාර්ශවීය බලශක්ති කලමනාකරණය
  - 7.3 2019 වාර්ෂික අයවැය යටතේ ව්‍යාපෘති ප්‍රගතිය
8. දේශගුණ විපර්යාස සම්බන්ධ කටයුතු
  - 8.1 විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයෙහි ජාතික වශයෙන් නිශ්චය කළ දායකත්වයන් (NDCs)
  - 8.2 කාබන් හවුල්කාරීත්ව පහසුකම් සැලසීමේ ව්‍යාපෘතිය (CPF Programme)
9. ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිබල අංශය මුහුණපා ඇති ප්‍රධාන අභියෝග සහ එම අභියෝග ජයගැනීම සඳහා වන උපාය මාර්ග

1. හැඳින්වීම

මෙම අමාත්‍යාංශය වෙත වෙනත් කර්තව්‍යයන් දෙකක් පැවරී තිබුණද (බලශක්තිය සහ ව්‍යාපාර සංවර්ධනය) මෙම වාර්තාව මඟින් 2019 වර්ෂයේ 'විදුලිබල අංශය' සහ ව්‍යාපාර සංවර්ධනය පිළිබඳ කාර්යසාධනය පමණක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. බලශක්ති අංශයේ කාර්යසාධනය දැනට පවතින බලශක්ති අමාත්‍යාංශය විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

විදුලිබලය යනු ලොව අනෙකුත් රටවල මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ ද ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ සුවිශේෂී අංශයකි. ඒ අනුව පරිසරය ආරක්ෂා කරගනිමින් දේශීය බලශක්ති මූලාශ්‍ර සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා දෙමින් සහ බලශක්ති සේවා බෙදාහැරීමේ ප්‍රාදේශීය විෂමතා අවම කරගනිමින් සියලුම පුරවැසියන් සඳහා දැරිය හැකි, ගුණාත්මකභාවයෙන් උසස් මෙන්ම විශ්වාසදායී බලශක්තිය සැපයීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති මෙන් ම සැලසුම් සකස් කර තිබේ.

ශ්‍රී ලංකාව බලශක්තියෙන් ස්වයංපෝෂිත ජාතියක් බවට පත්කරනු වස් සංවර්ධනය කළ හැකි සියලුම පුනර්ජනනීය බලශක්තීන් උපයෝගී කරගැනීම සඳහා මෙම අමාත්‍යාංශය වෙත පවරා ඇති කර්තව්‍යයන් මඟින් අවකාශය සලසා තිබේ.

දකුණු ආසියාතික සම්මතයන් මඟින් ප්‍රශංසාවට බඳුන් වෙමින් ශ්‍රී ලංකාව මේ වන විටත් 99.9% ක විද්‍යුත්‍යනයක් අත් කරගෙන තිබේ. පුරවැසියන් වෙත ගුණාත්මක මෙන්ම අඛණ්ඩ විදුලි සැපයුමක් සහතික කිරීම සඳහා සම්ප්‍රේෂණය හා බෙදාහැරීම් ජාලය නිරන්තර වැඩිදියුණුකිරීම් වලට බඳුන් කරනු ලැබේ.

විදුලිබල අංශය පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනය (සුළං සහ සූර්ය බලය ජනනය කිරීම ඇතුළුව), බල ශක්ති කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම, සම්ප්‍රේෂණය සහ බෙදාහැරීම් පද්ධතිය පුළුල් කිරීම, සහ විදුලිබල සැපයුමේ විශ්වසනීයත්වය සහ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණුකිරීම මෙම අමාත්‍යාංශයෙහි ප්‍රධාන ඉලක්ක වේ.

2. දැක්ම සහ මෙහෙවර

දැක්ම

තිරසර ලෙස සංවර්ධිත ශ්‍රී ලංකාවක්

මෙහෙවර

විදුලිබලය ජනනය කිරීම, සම්ප්‍රේෂණය කිරීම හා බෙදාහැරීම, සුනිත්‍ය බලශක්තිය නියාමනය සහ ප්‍රවර්ධනය, සාමකාමී න්‍යෂ්ටික යෙදවුම් උපයෝජනය හා විකිරණ අයනීකරණයෙන් පුද්ගලයන් සහ පරිසරය ආරක්ෂා කරගැනීම , විදුලි බලාගාර සඳහා ගල් අගුරු මිලදී ගැනීම සහ විදුලිබලය ආශ්‍රිත ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම මඟින් විදුලිබල බලශක්ති හා ව්‍යාපාර සංවර්ධන ක්ෂේත්‍ර සඳහා නායකත්වය සැපයීම.

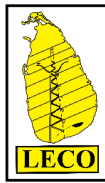
තිරසර සංවර්ධන සන්දර්භය තුළ පුනර්ජනනීය බල ශක්ති ආයෝජන ඉහළ නැංවීම එක් සුවිශේෂී විකල්පයක් වන අතර අමාත්‍යාංශය ඒ සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කරමින් සිටියි.

3. අමාත්‍යාංශයේ විදුලිබල අංශය යටතේ පවතින ආයතන

පහත ආයතන විදුලිබල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශයේ පාලනය යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ.

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (ලංවිම): ලංවිම 1969 අංක 17 දරණ පනත යටතේ ස්ථාපනය කරන ලදී. විදුලිබල ජනනය, සම්ප්‍රේෂණය, සමස්ත විදුලි පාරිභෝගික ප්‍රජාව වෙත විදුලිය බෙදාහැරීම සහ මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව (PUCSL) මඟින් අනුමත කරන ලද ගාස්තු ක්‍රමය යටතේ ආදායම් රැස්කිරීම මෙමඟින් සිදුකරනු ලබයි.

ලංකා විදුලි පෞද්ගලික සමාගම (LECO): ලංවිම කොටස් 54.84% දරණ උපසමාගමක් වන අතර භාණ්ඩාගාරයේ 43.56%, ක් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ 0.79% ක් සහ පළාත් පාලන ආයතනයන්හි 0.81% ක් වශයෙන් සුළු කොටස් හිමිකම් දරයි.

LTL HOLDINGS

එල්ටීඑල් සමාගම : 63% ලංවිම කොටස් හිමි පරිපාලිත සමාගමක් වන අතර එහි ඡේවකයන්ගේ සුළු කොටස්කරුවෙකි.

ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය (SLSEA): 2007 අංක 35 දරණ පනත මඟින් ස්ථාපනය කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති නියාමන සභාව: 2014 අංක 40 දරණ ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති පනත යටතේ ස්ථාපනය කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති මණ්ඩලය: 2014 අංක 40 දරණ පරමාණුක ශක්ති පනත යටතේ පිහිටුවන ලදී.

ලංකා ගල් අඟුරු (පුද්.) සමාගම : ලංවිම කොටස් 60% ක් දරණ පරිපාලිත සමාගමක් වන අතර භාණ්ඩාගාරයේ (20%), ශ්‍රී ලංකා නැව් සංස්ථාවේ (10%) සහ ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියේ (10%) සුළු කොටස් හිමිකම් දරයි.

ශ්‍රී ලංකා එනර්ජිස් (පුද්.) සමාගම: ලංවිම 100% කොටස්කාරීත්වය දරණ පරිපාලිත සමාගමකි.

4. විදුලිබල අංශය හා සම්බන්ධ ප්‍රධාන කර්තව්‍යයන්

අංක 2103/33 දරන 2018.12.28 දිනැති අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය ප්‍රකාරව විදුලිබල, බලශක්ති හා ව්‍යාපාර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය වෙත පහත සඳහන් කාර්යයන් හා කර්තව්‍යයන් පැවරී තිබේ.

- විදුලිබල, බලශක්ති සහ ව්‍යාපාර සංවර්ධන විෂය සහ ඉහත ගැසට් පත්‍රයෙහි දක්වා ඇති පරිදි අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයන්හි විෂයයන්ට අදාළ ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘති සම්පාදනය කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, පසු විපරම් කිරීම සහ ඇගයීම.
- බලශක්ති සම්පත් පාලනය, නියාමනය හා උපයෝගීකරණය උදෙසා උචිත බලශක්ති ප්‍රතිපත්තියක් සම්පාදනය කිරීම.
- සූර්ය, ජලය, තාපය, ගල් අඟුරු අපද්‍රව්‍ය සහ සුළං යනාදී මූලාශ්‍ර මගින් විදුලිය සහ අනෙකුත් බලශක්තිය නිපදවීම සම්බන්ධ කටයුතු ගවේෂණය, සැලසුම්කරණය, අධීක්ෂණය සහ සංවර්ධනය
- හරිතාගාර වායු විමෝචනය පාලනය කිරීම.
- ග්‍රාමීය විද්‍යුත්තනය
- බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව ඇතිවන පරිදි ඉල්ලුම කළමනාකරණය කිරීම සහ පුනර්ජනනීය විදුලිබල සංවර්ධනය කිරීම.
- පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනය
- ආර්ථික සංවර්ධනය උදෙසා ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රයේ දායකත්වය ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිසංස්කරණ සැලසීම හා සානුබලයන් සැපයීම
- ශ්‍රී ලංකාව තුළ ව්‍යාපාර ඇරඹීමේ හැකියාව ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ දර්ශකය ඉහළ නැංවීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම.
- පෞද්ගලික ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රය මුහුණ දෙන ව්‍යාපාර ගැටළු හා බාධාවන් දුරු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ආයතනික සම්බන්ධීකරණය සිදු කිරීම
- රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශ අතර හවුල් ව්‍යාපාර (PPP) ආරම්භ කිරීම සඳහා පහසු හා කාර්යක්ෂම ක්‍රමවේද හඳුන්වාදීම.
- අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයන්ට පැවරී ඇති අනෙකුත් සියලුම විෂයන්ට අදාළ කටයුතු.
- අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයන් අධීක්ෂණය කිරීම.

5. අමාත්‍යාංශයේ සංවර්ධන අරමුණු

පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන්ගේ කොටස ඉහළ නැංවීම, බලශක්ති මිශ්‍රණය විවිධාංගීකරණය කිරීම, සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ ජාලයන්හි සමස්ත තාක්ෂණික හා වාණිජමය පාඩු අවම කිරීම සහ පහත සඳහන් නිශ්චිත සංවර්ධන අරමුණු සපුරාලීම සඳහා ඉල්ලුම් පාර්ශවීය බලශක්ති කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුළුව පද්ධතියේ උත්පාදන ධාරිතාව වැඩිදියුණු කිරීම අමාත්‍යාංශය විසින් සහතික කරනු ලබයි;

- පුනර්ජනනීය බලශක්තිය උපරිම ශක්‍යතාවයෙන් යුතුව සංවර්ධනය කිරීමත් සමඟ 2025 වන විට රටේ විදුලිබල උත්පාදන ධාරිතාව මෙගාවොට් 4,471 සිට මෙගාවොට් 6,900 දක්වා වර්ධනය කිරීම.
- සම්ප්‍රේෂණ ජාලය වැඩි දියුණු කිරීම (2025 වන විට කිලෝවොට් 220 ජාලයේ කි.මී. 602 සිට කි.මී. 1,300 දක්වා සහ 2025 වන විට කිලෝවොට් 132 ජාලයේ කි.මී. 2,310 සිට කි.මී. 3,000 දක්වා).

- ගුණාත්මක සේවාවක් සැපයීම සහ 100% ගෘහස්ථ විද්‍යුතනය පවත්වා ගැනීම සඳහා බෙදාහැරීමේ ජාලය වැඩි දියුණු කිරීම.
- 2050 වන විට කාබන් උදාසීනභාවය ළඟා කර ගැනීම සඳහා පුනර්ජනනීය බලශක්ති ධාරිතාව පවත්නා 44% සිට ඉහළ නැංවීම
- 2025 වන විට පද්ධතියේ තාක්ෂණික හා වාණිජමය පාඩු 9% සිට 8% දක්වා පහළ දැමීම.
- දේශීය වශයෙන් විදුලි උපකරණ නිෂ්පාදනය දිරිමත් කරමින් රටේ විදුලිබල පද්ධතිය සුහුරු විදුලි බල ජාලයකට පරිවර්තනය කිරීම.

6. 2019 වර්ෂය තුළදී විදුලිබල අංශයේ තත්ත්වය සහ කාර්යසාධනය

රටේ ජාතික විද්‍යුතන අනුපාතය 2016 වර්ෂයේ දී 99.3% සිට 2019 දී 99.9% දක්වා වර්ධනය වී ඇති අතර රටෙහි විදුලිබල හැකියාව 100% දක්වා ළඟා වී තිබේ. පැය 24 ක අඛණ්ඩ විදුලි සැපයුමක් සහිත 100% ක විදුලි ප්‍රවේශයක් ඇති දකුණු ආසියාවේ එකම රට ලෙස ශ්‍රී ලංකාව ලෙස හැඳින්වේ.

6.1 විදුලිබල ඉල්ලුම, 2020 සඳහා පුරෝකථනය හා විදුලි පාරිභෝගික සංඛ්‍යාවේ වර්ධනය

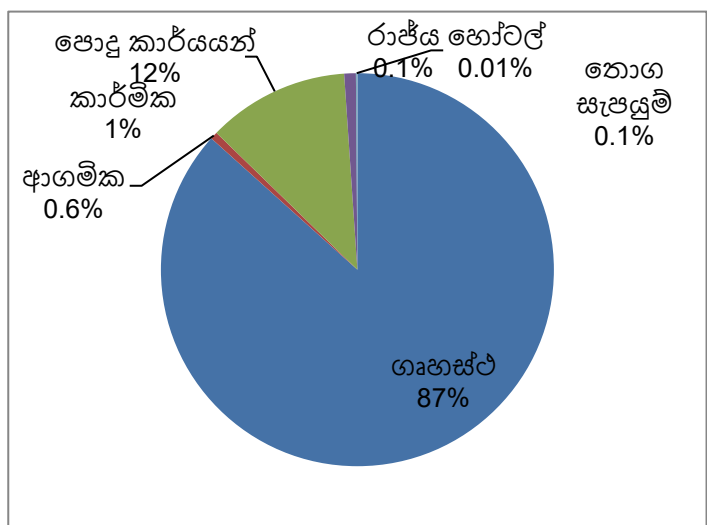
විදුලිය සඳහා ඉල්ලුම වසරකට 5% -6% ක අනුපාතයකින් වර්ධනය වේ. 2019 වර්ෂයේ දී උපරිම දිවා ඉල්ලුම වාර්තා වූයේ 2019 මැයි මස 30 වන දින මෙගාවොට් 2,327.3 ක් වශයෙන් වූ අතර උපරිම රාත්‍රී ඉල්ලුම මෙගාවොට් 2,668.7 ක් වශයෙන් 2019 මැයි මස 28 වන දින වාර්තා විය . සාමාන්‍ය දෛනික ඉල්ලුම ගිගාවොට් පැය 45.89 ක් වූ අතර උපරිම දෛනික ඉල්ලුම ගිගාවොට් පැය 49.12 ක් ලෙස 2019 මැයි 29 වන දින වාර්තා විය.

අනුමත 2018-2037 දීර්ඝ කාලීන විදුලිබල උත්පාදනය පුළුල් කිරීමේ සැලැස්ම මත පුරෝකථනය වූ 2020 විදුලි ඉල්ලුම ගිගා වොට් පැය 16,646 වන අතර ඇස්තමේන්තුගත උත්පාදනය ගිගා වොට් පැය 18,456 කි.

ප්‍රක්ෂේපන ප්‍රකාරව 2020 දක්වා වන විදුලි ඉල්ලුම 6.8% වන අතර 20 වසරක සැලසුම සඳහා සාමාන්‍ය වර්ධන වේගය 5.0% ක් වේ.

2019 දී මෙරට මුළු විදුලි පාරිභෝගික සංඛ්‍යාව 7,022,103 කි. විවිධ වර්ග යටතට ගැනෙන පාරිභෝගිකයින් සංඛ්‍යාව පහත දැක්වේ.

වර්ගය	ප්‍රමාණය
ගෘහස්ථ	6,084,851
ආගමික	42,796
පොදු කාර්යයන්	818,854
කාර්මික	66,967
රාජ්‍ය	4,552
හෝටල්	529
නොග සැපයුම්	3,554
මුළු ප්‍රමාණය	7,022,103

6.2 ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තිය සහ උපාය මාර්ග

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්ති හා උපාය මාර්ග ප්‍රථම වරට 2008.06.10 දිනැති අංක 1553/10 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන ලදී. මෙම ප්‍රතිපත්ති ලේඛනයේ (2008) සකස්කරන කරන ලද සම්පූර්ණ විද්‍යුත්තය සහ පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනය වැනි අරමුණු කිහිපයක් සපුරා ගැනීමට රටට හැකි විය. මෙම ප්‍රතිපත්තිය වසර තුනකට පසු සමාලෝචනය කර යාවත්කාලීන කළ යුතු අතර ඒ අනුව ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තිය හා උපාය මාර්ග යාවත්කාලීන කරන ලදී. මහජන පරීක්ෂාවෙන් හා විදුලිබල අංශයේ විශේෂඥයන්ගේ සමාලෝචනයෙන් පසු මෙය දීර්ඝ කාලීන කාර්යයක් විය. ශ්‍රී ලංකාවේ නව ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තිය හා උපාය මාර්ග අංක 2135/61 දරණ 2019 අගෝස්තු 09 දිනැති රජයේ අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මඟින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද අතර එය 2019 ඔක්තෝබර් 22 දින පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්ති හා උපායමාර්ගවල ප්‍රධාන පරමාර්ථය වන්නේ පිරිසිදු, ආරක්ෂිත, තිරසාර, විශ්වසනීය හා ආර්ථික වශයෙන් ශක්‍ය බලශක්ති සැපයුමක් භාවිතා කරමින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සමානාත්මතා සංවර්ධනය සඳහා පහසු සහ දැරිය හැකි බලශක්ති සේවා පැවතීම සහතික කිරීමයි.

මෙම ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම අධීක්ෂණය කිරීම සහ එහි බලපෑම ඇගයීමට ලක් කිරීම සඳහා ජාතික මෙහෙයුම් කමිටුවක් පත් කරන ලදී. රැස්වීම් කැඳවීම සහ ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සංශෝධනය , ප්‍රගති තොරතුරු සහ වෙනත් ලිපි අදාළ ආයතන සමඟ හුවමාරු කර ගැනීම සඳහා ඉහත කමිටුවට සහයෝගය දැක්වීම සඳහා තාක්ෂණික ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායමක් පත් කරන ලදී.

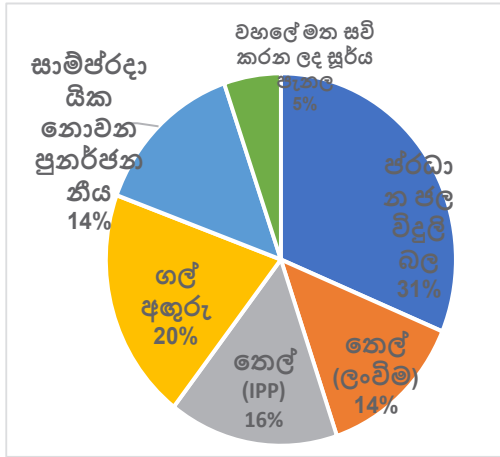
7. 2019 වර්ෂය තුළ විදුලිබල අංශයෙහි ප්‍රගතිය

7.1 2019 වර්ෂයේ දී විදුලිබල උත්පාදනය, විදුලිබල ප්‍රවේශය සහ විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණුකිරීම

ජාතික විදුලිබල පද්ධතියේ ස්ථාපිත විදුලි උත්පාදන ධාරිතාව 2019 වර්ෂයේදී මෙගාවොට් 4,471 ක් වූ අතර එය වහල මත සූර්ය විදුලි උත්පාදනය සහ අනිශ්චිත විදුලි උත්පාදනය හේතුවෙන් පසුගිය වසරට වඩා 10% ක වර්ධනයකි.

ශ්‍රී ලංකාව යනු පුනර්ජනනීය බලශක්ති සම්පත්වලින් පරිපූර්ණවීමේ භාගය ලත් රටකි. ශ්‍රී ලංකා බලශක්ති පද්ධතියේ ප්‍රධාන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවය ජල විදුලියයි. සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය (NCRE) ලෙස සැලකෙන සුළං, සූර්ය, දැව සහ ජෛව ස්කන්ධ වැනි අනෙකුත් පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන් ද පද්ධතියට සම්බන්ධ වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිබලය උත්පාදනය සඳහා භාවිතා කරනු ලබන තාප බලශක්ති ප්‍රභවයන් වන්නේ ලංවිම සහ ස්වාධීන බලශක්ති නිෂ්පාදකයන් සතු ගල් අඟුරු සහ තාප තෙල් (ඩීසල් සහ තාප තෙල්) වේ.

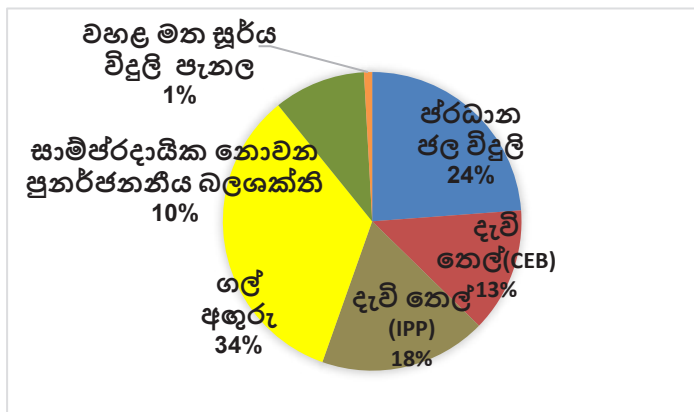
2016 වර්ෂයේ දී ආරම්භ කරන ලද “සූර්ය බල සංග්‍රාමය” ප්‍රජා මූලික වැඩසටහන මඟින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද මෙගාවොට් 235 ධාරිතාවයෙන් යුතු වහල මත ඉදිකරන ලද සූර්ය බල පද්ධති යටතේ විදුලිබල ජනන පද්ධතියට 22,778 පාර්භෝගීයන් සම්බන්ධ කර තිබේ..

සමස්ත ස්ඵාපිත ධාරිතාව (2019)

මූලාශ්‍රය	ධාරිතාව (මෙගාවොට්)	විදුලි බලාගාර සංඛ්‍යාව
ප්‍රධාන ජල විදුලි බලය	1399	17
නාප විදුලි බලය		
නෙල්(CEB)	604	9
නෙල්(IPP)	701	6
ගල්අඟුරු	900	1
පුනර්ජනනීය බල ශක්තීන්(NCRE) - සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය		
කුඩා ජල විදුලි බලාගාර	406	190
සුළං බලාගාර	129	15
සූර්ය බලය	54	11
දැව සහ ජෛව ස්කන්ධ බලය	43	12
වහල මත සූර්ය බල උත්පාදනය	235	
මුළු ප්‍රමාණය	4,471	261

2018 දී ගිගාවොට් පැය 15,925 ක විදුලිබල ධාරිතාවයක් ජනනය කරන ලදී. දීර්ඝ කාලීන විදුලිබල ජනනය පුළුල් කිරීමේ සැලැස්මට අනුව 2019 සඳහා පුරෝකථනය කරන ලද විදුලි ඉල්ලුම ගිගාවොට් පැය 17,285 කි. 2019 දෙසැම්බර් අවසානය වන විට ගිගාවොට් පැය 15,922 ක් ජනනය කරන ලදී. සමස්ත විදුලි උත්පාදනයෙන් 24%, 34% සහ 31% විදුලිබලය පිළිවෙලින් ජල විදුලි උත්පාදනය (කුඩා ජලවිදුලි රහිතව), ගල් අඟුරු සහ නාප නෙල් වලින් ජනනය කර තිබේ. කුඩා - ජල, සූර්ය, සුළං සහ ජෛව ස්කන්ධ වැනි සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති (NCRE) කොටස 10% කි. බලශක්ති මිශ්‍රණය සඳහා වහල මත සූර්ය විදුලි උත්පාදනයේ කොටස 1% කි.

2019 බලශක්ති මිශ්‍රණය

7.1.1. විදුලිබල උත්පාදනය පුළුල් කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තිය සහ උපාය මාර්ග ප්‍රකාරව අපගේ දැක්ම වන්නේ 2050 වන විට සම්පූර්ණ කාබන් උදාසීනභාවය යථාර්තයක් බවට පත්කිරීමයි. 2019 දී පුනර්ජනනීය බලශක්තියෙන් විදුලි උත්පාදනයේ කොටස 35% කි. 2013 වැනි තෙත් දේශගුණික තත්වයන් සහිත වසරක (wet year) දී පුනර්ජනනීය බලශක්තියෙන් විදුලිය නිපදවීමේ කොටස 60% කි. ලංවිම (2020-2039) හි දීර්ඝ කාලීන විදුලිබල උත්පාදන පුළුල් කිරීමේ සැලැස්මට අනුව ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා විදුලිබල උත්පාදන පහසුකම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. පරිසරයට අවම පිරිවැයක් හා අවම සෘණාත්මක

බලපෑමක් සහිත ප්‍රශස්ත විදුලි බලාගාර ඉදිකිරීම කෙරෙහි ප්‍රමුඛ අවධානය යොමු කර ඇති අතර පාර්ශවකරුවන්ගේ සම්මේලනය 21 (COP 21) යටතේ ජාතික වශයෙන් තීරණය කරන ලද දායකත්වයන් ඇතුළත්ව ජාත්‍යන්තර බැඳීම් සපුරාලීමට සියලු සැලසුම් සකස් කරන ලදී.

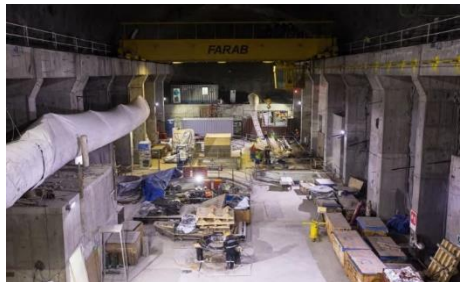
ප්‍රධාන ජල සංචිත හා තාප ප්‍රභව වලට අමතරව කුඩා ජලවිදුලි, සුළං, සූර්ය, ජෛව ස්කන්ධ ආදී සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන්ගෙන් විදුලිබලය නිපදවනු ලබන අතර එය ප්‍රමිතිගත බලශක්ති මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් මගින් විදුලිබල පද්ධතියට අවශෝෂණය වේ . මෙම සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘතිවල විස්තර පහත පරිදි වේ.

ව්‍යාපෘති වර්ගය	ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව	ධාරිතාව (මෙගාවොට්)
කුඩා ජලවිදුලි බලාගාර	190	406
සුළං බලාගාර	15	129
ජෛව ස්කන්ධ දැව විදුලි බලය	12	43
සූර්ය බලය	11	54
මුලු ප්‍රමාණය	228	632

අ) ජල විදුලි බලය

පහත දැක්වෙන ප්‍රධාන ජලවිදුලි බලාගාර ආශ්‍රිත කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

උමා ඔය ජලවිදුලි ව්‍යාපෘතිය - උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය වාරිමාර්ග හා ජල සම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් විදුලිබල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශයේ සහයෝගීත්වයෙන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. බලාගාරයේ ඇස්තමේන්තුගත ධාරිතාව මෙගාවොට් 120 (මෙගාවොට් 6x60) වන අතර අපේක්ෂිත වාර්ෂික බලශක්ති නිෂ්පාදනය ගිගාවොට් පැය 290 කි. මෙම ජලවිදුලි බලාගාරය බදුල්ල ග්‍රීඩ් උපපොළ හරහා ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය 2020 අවසන් වන විට අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. 2019 වන විට සමස්ත භෞතික ප්‍රගතිය 92% කි.

බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ්ස් ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය - බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ්ස් ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය යනු දැනට පවතින පොල්පිටිය විදුලි බලාගාරයේ පහළ ජල ධාරිතාවය උපයෝගී කර ගැනීමේ අරමුණින් ජලය ගබඩා කිරීමෙන් තොරව කැලණි ගඟේ ජලය ආධාර කරගනිමින් ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇති ව්‍යාපෘතියකි (run-of-the-river type Project). මෙම ව්‍යාපෘතියේ ස්ථාපිත ධාරිතාව මෙගාවොට් 35 ක් වන අතර වාර්ෂිකව ගිගාවොට් පැය 126 ක විදුලි බලයක් ජනනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ්ස් ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකාවේ

පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණ (Clean Development Mechanism) ලියාපදිංචිය ලබාගත් පළමු මහා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරයයි.

2019 වර්ෂයේ දී මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි සමස්ත භෞතික ප්‍රගතිය 66% ක් වූ අතර මූල්‍ය ප්‍රගතිය 55% ක් විය. ව්‍යාපෘතිය 2021 වර්ෂයේදී අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

මොරගොල්ල ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය -

මොරගොල්ල ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය - ADB මොරගොල්ල ජල විදුලි බල ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 125 ක් ණය අංක 3146 (SF)/ 3147 SRI යටතේ "හරිත බලශක්ති සංවර්ධනය හා බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන" (ට්‍රාන්ච් 1) යටතේ ලබා දීමට බලාපොරොත්තුවේ. ව්‍යාපෘතියේ සමස්ත ස්ථාපිත ධාරිතාව මෙගාවොට් 31 ක් වන අතර අපේක්ෂිත වාර්ෂික බලශක්ති උත්පාදනය ගිගාවොට් පැය 100 කි. භෞතික ප්‍රගතිය 2019 දී 22% ක් වූ අතර ව්‍යාපෘතිය නිමකිරීමට අපේක්ෂිත දිනය 2023 මාර්තු වේ.

සීතාවක ගඟ ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය - ව්‍යාපෘතියේ පිහිටීම කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ සීතාවක ප්‍රදේශයෙන් ගලා යන කැලණි ගඟේ අතු ගංගාව වන සීතාවක ගඟ වේ. මුලින්ම, මෙගාවොට් 24 ක ජල විදුලි බලාගාරයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කරන ලදී. ව්‍යාපෘතියේ ශක්‍යතාව සම්පූර්ණ කරන ලද අතර ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 80 ක් වනු ඇති බව හඳුනාගන්නා ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය මත ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් ව්‍යාපෘතියෙන් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ අඩු වනු ඇති බව ලංවිම අදහසයි. එබැවින්, මෙම ව්‍යාපෘතිය කුඩා ජලවිදුලි බලාගාරයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව ලංවිම සලකා බලයි.

ආ) සූර්ය විදුලි බලය - සූර්ය බල සංග්‍රාමය

2025 වන විට වහල මත සූර්ය පැනල 1,000,000 ක් සවිකර මෙගාවොට් 1,000 ක සූර්ය බලයක් උත්පාදනය කිරීම සඳහා **සූර්ය බල සංග්‍රාමය ව්‍යාපෘතිය** 2016 වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

මෙම වැඩසටහන යටතේ ජාතික විදුලි පද්ධතියට විදුලි බලය අවශෝෂණය කිරීම සඳහා වන නිර්ණායකය පහත පරිදි වේ.

- පළමු වසර හත සඳහා විදුලි මිල කිලෝවොට් පැයට රු. 22.00
- 8 - 20 වන වර්ෂය දක්වා විදුලි මිල කිලෝවොට් පැයට රු. 15.50

මෙම වැඩසටහන යටතේ විදුලි පාරිභෝගිකයින්ට ශුද්ධ මනුකරණය (Net Metering), ශුද්ධ ගිණුම්කරණය (Net Accounting) හෝ නෙට් ප්ලස් (Net Plus) යෝජනා ක්‍රම තෝරා ගත හැකිය. ඒ අතර, ශුද්ධ ගිණුම්කරණය සහ නෙට් ප්ලස් යටතේ පාරිභෝගිකයින්ට උත්පාදනය වන අතිරික්ත විදුලිය සඳහා ගෙවීම් කරනු ලැබේ. ශුද්ධ මනුකරණය යටතේ ගෙවීමක් නොමැති අතර පාරිභෝගිකයාට ඉදිරි කාලය තුළ අතිරික්තය භාවිතා කළ හැකිය.

සූර්ය බල සංග්‍රාමයේ දෙවන අදියර යටතේ මෙගාවොට් 60 (1 MWx 60) සහ මෙගාවොට් 90 (1MWx90) වශයෙන් සූර්ය බල ව්‍යාපෘති දෙකක් ස්ථාපනය කර මෙගාවොට් 150 ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. මෙගාවොට් (1MWx60) ටෙන්ඩරය යටතේ 1MW ධාරිතාවයකින් යුත් බලාගාර 60 ක් සඳහා ලංසු කැඳවනු ලැබූ අතර ව්‍යාපෘති 36 ක් සඳහා ටෙන්ඩර් ප්‍රදානය කරන ලදී. මෙම ටෙන්ඩරය යටතේ ලංසුකරුවන් විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද කිලෝවොට් පැයට රු. 18.37 සීමා මිල සහිතව යෝජනා කරන ලද ගාස්තු පහත පරිදිවේ.

සූර්ය බල සංග්‍රාමයේ තුන්වන අදියර යටතේ මෙගාවොට් 10 බැගින් වූ සූර්ය බල ව්‍යාපෘති පහක් මගින් මෙගාවොට් 50 ක සූර්ය බල ධාරිතාවයක් සැපයීමට සැලසුම් කර තිබේ.

වාලවිචේන මෙගාවොට් 10 සූර්ය බල ව්‍යාපෘතිය සහ වච්චනවි මෙගාවොට් 10 සූර්ය බල ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට නියමිතය.

සූර්ය බල සංග්‍රාමයේ සිව්වන අදියර යටතේ මෙගාවොට් 400 සූර්ය බලයක් පහත පරිදි ස්ථාපනය කිරීමට සැලසුම් කර තිබේ.

- මාදුරු ඔය මෙගාවොට් 100 පාවෙන සූර්ය බල ව්‍යාපෘතිය
- පුනරින් මෙගාවොට් 100 X 2 සූර්ය බල උද්‍යානය
- මොනරාගල මෙගාවොට් 100 සූර්ය බල උද්‍යානය

ඉහත සූර්ය බල උද්‍යාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මූලික කටයුතු ආරම්භ කර තිබේ.

අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් සඳහා අතිරේක ආදායමක් උපයා ගැනීම සඳහා **සූර්ය බල ගම්මාන ව්‍යාපෘතිය** ආරම්භ කර තිබේ.

ආගමික ස්ථාන සඳහා සූර්ය පැනල ලබාදීමට **"රිච් අරුණ"** වැඩසටහන ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි සමස්ත පිරිවැය රු.මි.58 ක් වන අතර කිලෝවොට් 270 ක සමස්ත ධාරිතාවය බෞද්ධ විහාරස්ථාන 126, මුස්ලිම් පල්ලි 4, කෝවිල් 3 සහ පල්ලි 2 ක සවි කර තිබේ.

ආසියානු සංවර්ධන බැංකු (ADB) මූල්‍යාධාර යටතේ නව සූර්ය පැනල මඟින් නව සූර්ය බල ශක්තිය උත්පාදන ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම

කුමන ආකාරයක හෝ පාරිභෝගික කාණ්ඩයකට අයත් විදුලි පාරිභෝගිකයින් ගේ වහල මත කිලෝවොට් 50 උපරිම ධාරිතාවයෙන් යුතු වහල මත සවි කරන සූර්ය බල උත්පාදන ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඇ.ඩො.මිලියන 50 ක ණය මුදලක් ආසියානු සංවර්ධන බැංකු මඟින් ලබා දෙන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය 2019 වර්ෂයේ දී ආරම්භ කරන ලද අතර ණය සපයන ලද ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් රුපියල් මිලියන 1,337.43 ක මුදලක් ලබා දෙන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ මෙගාවොට් 18 ක් **2019** දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කරන ලදී.

ඇ) සුළං විදුලි බලය

මන්නාරම් දූපතේ මෙගාවොට් 100 සුළං බල ව්‍යාපෘතිය - මන්නාරම දූපතේ මෙගාවොට් 100 සුළං බල උද්‍යාන ව්‍යාපෘතිය ලංවිම විසින් ඉදිකර ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය. මෙගාවොට් 100 ක සුළං බල උද්‍යානයක් ඉදිකිරීම, ව්‍යාපෘතියට විදුලිබලය ලබාගැනීම, අධීක්ෂණ පාලන සහ දත්ත ලබාගැනීමේ (SCADA) පහසුකම් සහිත පාලන මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපනය කිරීමද මෙම ව්‍යාපෘතියට ඇතුළත් වේ. ව්‍යාපෘතිය 2020 දී නිම කර ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. සුළං බල උද්‍යානයේ වසර 20 ක මෙහෙයුම් කාලය තුළ අපේක්ෂිත සාමාන්‍ය වාර්ෂික බලශක්ති උත්පාදනය ඒකක මිලියන 400 ක් (ගිගාවොට් පැය) වේ. ව්‍යාපෘතියේ වත්මන් ප්‍රගතිය 23% කි.

ඈ) නාප බලය සංවර්ධනය කිරීම

කැලණිතිස්ස නව විදුලි බලාගාරයෙහි මෙගාවොට් 35 බැගින් වූ වායු ටර්බයින තුනක් ස්ථාපනය කිරීම බහු ඉන්ධන (මූලින් ඩීසල් ඉන්ධන හෝ බර ඉන්ධන තෙල් සහ ද්‍රවිකෘත ස්වභාවික වායු (ස්වභාවික වායු වශයෙන් පවතින) 300±10%MWe (270-330MWe) සංයුක්ත වක්‍රීය ද්විත්ව ඉන්ධන ස්වභාවික වායු බලාගාරයක්, ගොඩනැගීම - අයිති කරගැනීම - ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ පවරා දීම Built-Own-Operate-Transfer (BOOT) පදනම් කරගෙන කෙරවලපිටියේ නිශ්චිත ස්ථානයක ආධාරක පහසුකම් සහිතව සංවර්ධනය කිරීම. ව්‍යාපෘති ගිවිසුම් ප්‍රකාරව මෙම පහසුකමේ ව්‍යාපෘතියේ වාණිජ මෙහෙයුම් ආරම්භ කිරීමට අනතුරුව වසර විස්සක මෙහෙයුම් කාලයක් සැලසුම් කර තිබේ. ව්‍යාපෘති පිරිවැය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 70 කි. **2020 දෙසැම්බර් මාසයේ අවසන් කිරීමට අපේක්ෂිත** කරන අතර සහ ටෙන්ඩර් ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කර තිබේ.

මෙගාවොට් 24 බැගින් වන (Reciprocating Engine) බලාගාර හතරක් ක්‍රියාත්මකකිරීම - 2021 වන විට හබරණ, මොණරාගල, හොරණ සහ පල්ලෙකැලේ ග්‍රිඩ් උපපොළ හතරක් සඳහා මෙගාවොට් 100 ක ධාරිතාවයක් සැපයීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

ඉ) ද්‍රවීකෘත ස්වභාවික වායු (LNG) සංවර්ධනය

අමාත්‍යාංශය විසින් මෙරටට විදුලි උත්පාදන ප්‍රභවයක් වශයෙන් ද්‍රවීකෘත ස්වභාවික වායු හඳුන්වා දීමට පියවර කිහිපයක් ගෙන තිබේ.

හම්බන්තොට පර්යන්තයේ මෙගාවොට් 400 ස්වභාවික වායු චක්‍රීය විදුලි බලාගාරයක් සහ ද්‍රවීකෘත ස්වභාවික වායු ලබාගැනීමේ පර්යන්තයක් ස්ථාපනය කිරීම - මෙම ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකා රජය, චීන යන්ත්‍රෝපකරණ සංස්ථාව (CMEC) සහ ලංකාවේ විදුලිබල මණ්ඩලය (ලංවිම) අතර හවුල් ව්‍යාපාරයක් ලෙස යෝජනා කරනු ලැබේ. මෙහිදී ස්වභාවික වායු, බලාගාරය සඳහා ඉන්ධන වශයෙන් භාවිතා කෙරේ. උත්පාදනය කරනු ලබන විදුලිය හම්බන්තොට කිලෝවොට් 220 ග්‍රිඩ් උපපොළ හරහා ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්ප්‍රේෂණය කරනු ලැබේ. විදුලිය සම්ප්‍රේෂණය කිරීම සඳහා කිලෝමීටර් 10 ක පමණ දිගකින් යුත් කිලෝවොට් 220 ද්විත්ව පරිපථ සම්ප්‍රේෂණ මාර්ගයක් විදුලි බලාගාර භූමියේ සිට හම්බන්තොට ග්‍රිඩ් දක්වා ඉදි කළ යුතුය. ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන නිමැවුම වන්නේ වසර 30 ක කාලයක් සඳහා වාර්ෂිකව ගිගාවොට් 2,102 ක බලශක්තියක් උත්පාදනය කිරීමයි.

මෙගාවොට් 500 ස්වභාවික වායු සංයුක්ත චක්‍රීය විදුලි බලාගාරය, කෙරවලපිටිය - මෙය ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (ලංවිම) සහ ඉන්දියාවේ ජාතික තාප විදුලිබල සංස්ථාව (NTPC) අතර යෝජිත හවුල් ව්‍යාපාරයකි. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඒකාබද්ධ ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායමක් පිහිටුවා තිබේ. ඒකාබද්ධ ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායමක් පිහිටුවා ඇත. පළමු අදියරෙහි ධාරිතාව මෙගාවොට් 300 ± 15% වේ. පසුව හවුල්කාර සමාගම විසින් සුදුසු ධාරිතාවක් සහිත දෙවන අදියර ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත.

එබැවින්, නැවත වායු පුරවන ලද ද්‍රවීය ස්වභාවික වායු / ඔටෝඩීසල් (Auto Diesel) (ද්විත්ව ඉන්ධන) මෙගාවොට් 300 + 15% සංයුක්ත චක්‍රීය විදුලි බලාගාරයක් ලෙස ගොඩනැඟීම, අයිති කරගැනීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ පැවරීම (BOOT) පදනම මත මෙම ව්‍යාපෘතිය සංවර්ධනය කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා කෙරවලපිටිය ප්‍රදේශයේ ඉඩම වෙන් කර ඇත.

මෙගාවොට් 500 ස්වභාවික වායු සංයුක්ත චක්‍රීය විදුලි බලාගාරය, කෙරවලපිටිය - මෙය ශ්‍රී ලංකා රජය හා ජපන් සමාගම් (Mitsubishi Corporation and Sojitz Corporation of Japan) ව්‍යාපාරයක් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇති ව්‍යාපෘතියකි. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඉඩමක් කෙරවලපිටිය ප්‍රදේශයෙන් වෙන් කර ඇත.

ද්‍රවීකෘත ස්වභාවික වායු පර්යන්ත යටිතල පහසුකම් සැපයීම -

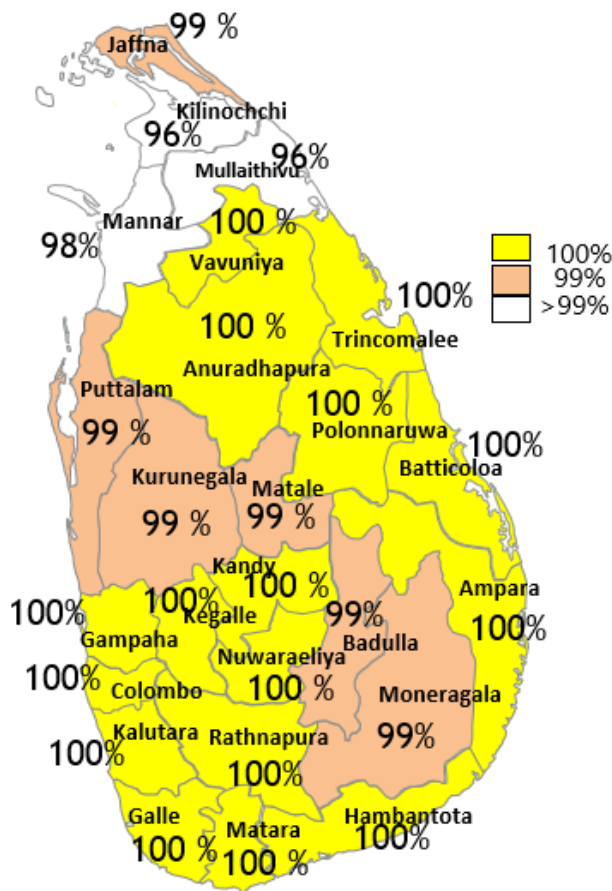
මෙම ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කර ඇත්තේ පාවෙන ද්‍රවීකෘත ස්වභාවික වායු නැවතත් ස්වභාවික වායු බවට පත්කිරීමේ සහ ගබඩා කිරීමේ ඒකකයක් (Floating Regasification and Storage Unit (FSRU)) සංවර්ධනය කිරීම සහ ලංවිමට අයත් කැලණිනිස්ස බලාගාර පරිශ්‍රයේ පිහිටි මෙගාවොට් 163 බලාගාරය, Sojitz Corporation ට අයත් කැලණිනිස්ස බලාගාර පරිශ්‍රයේ පිහිටි මෙගාවොට් 163 කැලණිනිස්ස බලාගාරය සහ මෙගාවොට් 300 වෙස්ට් කෝස්ට් බලාගාරය යන පවත්නා විදුලි බලාගාර තුනට සහ ඉදිරියේදී ස්ථාපනය වන මෙගාවොට් 300 ද්‍රවීකෘත ස්වභාවික වායු (LNG) බලාගාරය සඳහා සම්පූර්ණ මෙගාවොට් 926 ක් ධාරිතාවයකින් යුතු ද්‍රවීකෘත ස්වභාවික වායු සැපයීම සඳහාය. අපේක්ෂිත වාර්ෂික ද්‍රවීකෘත ස්වභාවික වායු සැපයුම වාර්ෂිකව ටොන් මිලියන 0.6 සිට 01 දක්වා පරාසයක පවතී.

කොළඹ වරායෙන් පිටත මුහුදෙන් බැහැරව දුර්විකෘත ස්වභාවික වායු නැවතත් ස්වභාවික වායු බවට පත්කිරීමේ සහ ගබඩා කිරීමේ ඒකකයක් සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන අතර විදුලි බලාගාර සඳහා වායු නල මාර්ග (gas pipelines) ඉදිකරනු ලැබේ. පර්යන්තය සහ නල මාර්ග සඳහා වැය වෙනැයි අපේක්ෂිත මුළු ව්‍යාපෘති පිරිවැය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 400-450 කි.

7.1.2. විදුලිබල ප්‍රවේශය ඉහළ නැංවීම

රටේ වර්තමාන විද්‍යුතන අනුපාතය 99.9% කි. රටෙහි විදුලිය සඳහා ප්‍රවේශය 100% කි. 2019 දී නව විදුලි සම්බන්ධතා 105,111 ක් ලබා දීමට අමාත්‍යාංශය පහසුකම් සපයන ලදී.

විදුලිබල බෙදා හැරීමේ ජාලය අඩු වෝල්ටීයතා විදුලි බෙදාහැරීමේ උපපොළවල් 30,963, වර්තමානයේ කිලෝමීටර් 33,629 ක් දිගින් යුක්ත කිලෝවොට් 33 සහ කිලෝවොට් 11 මධ්‍යම වෝල්ටීයතා රැහැන් සහ භූගත විදුලි රැහැන් ඇතුළත්ව කිලෝමීටර් 142, 807 දිගින් යුත් අඩු වෝල්ටීයතා (වෝල්ට් 400) බෙදාහැරීමේ මාර්ග වලින් සමන්විත වේ.

විද්‍යුතන මට්ටම 99.9%

7.1.3. විදුලි සම්ප්‍රේෂණ සහ බෙදාහැරීමේ ව්‍යාපෘති සංවර්ධනය කිරීම

කිලෝවොට් 220 ක් වන කිලෝමීටර 602 ක විදුලි රැහැන් සහ කිලෝවොට් 132 ක් වන කිලෝමීටර් 2311 ක රැහැන් වලින් සමන්විත ජාතික සම්ප්‍රේෂණ ජාලය ග්‍රිඩ් උප පොළවල් 69 කට විදුලිය සපයයි. සම්ප්‍රේෂණ රැහැන්වල සම්පූර්ණ දිග සහ සියලුම සම්බන්ධිත උපකරණ සහිත ග්‍රිඩ් උපපොළ සම්ප්‍රේෂණ පද්ධතිය නිර්මාණය කරයි. විදුලි ජනන මධ්‍යස්ථාන වලින් සම්ප්‍රේෂණ පද්ධතියට ලැබෙන විදුලිය මගින් සම්ප්‍රේෂණ වෝල්ටීයතාව කිලෝවොට් 132 හෝ කිලෝවොට් 220 දක්වා ඉහළ නංවන අතර එමඟින් ග්‍රිඩ් උපපොළවල් වෙත විදුලිය ලබා දෙයි. මෙම ක්‍රියාවලියේ දී විදුලිය කිලෝවොට් 33 හෝ කිලෝවොට් 11 දක්වා පහළ යයි.

විදුලිබල සැපයුමේ විශ්වසනීයත්වය සහ ගුණාත්මකභාවය සහතික කිරීම සහ නව විදුලි ජනන පහසුකම් මගින් විදුලිය ලබා ගැනීමට හැකිවන පරිදි පුනර්ජනනීය බලශක්තිය ඇතුළු සම්ප්‍රේෂණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් සම්ප්‍රේෂණ ජාලය වැඩිදියුණු කර තිබේ. 2019 වර්ෂයේ දී විද්‍යුත් සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදා හැරීමේ හානිය ශුද්ධ විදුලි උත්පාදනයෙන් 8.3% ක් ලෙස වාර්තා විය.

2019 වර්ෂයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද සම්ප්‍රේෂණය සංවර්ධන කිරීමේ ව්‍යාපෘති

	ව්‍යාපෘතිය	පවත්නා තත්වය
1	පිවිතුරු බලශක්ති සහ ජාල කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	
1.1	මන්නාරම සම්ප්‍රේෂණ යටිතල පහසුකම් සැපයීම වවුනියා ග්‍රිඩ් උප පොළ වැඩිදියුණු කිරීම සහ මන්නාරම ග්‍රිඩ් උප පොළ ඉදිකිරීම සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ස්ථාපනය කිරීම; අනුරාධපුරයේ (නව) සිට වවුනියාව දක්වා කි.මී. 55 සහ වවුනියාවේ සිට මන්නාරම දක්වා කි.මී. 70	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මි. 4,149 ADB අධාර භෞතික ප්‍රගතිය 98% (රැහැන්), 42% (ග්‍රිඩ්) මූල්‍ය ප්‍රගතිය 81%
1.2	කිලෝවොට් 132 සම්ප්‍රේෂණ යටිතල පහසුකම් සැපයීම කැගල්ල ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම සහ තුල්හිරිය ග්‍රිඩ් උපපොළ වැඩිදියුණු කිරීම පාඩු අවම කිරීම සඳහා බියගම සපුගස්කන්ද, කොලොන්නාව නව, කොලොන්නාව පැරණි ගුඩ් උපපොළවල බ්‍රේකර් ස්විච් ධාරිත්‍රක (Breaker Switched capacitor banks) ස්ථාපනය කිරීම සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ස්ථාපනය කිරීම තුල්හිරිය - කැගල්ල කි.මී. 22.5 පොල්පිටිය - පොල්පිටිය නව කි.මී. 10 අතුරුගිරිය - පාදුක්ක කි.මී. 10 අතුරුගිරිය - කොලොන්නාව කි.මී. 15	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මි. 3,018 ADB මගින් අරමුදල් සපයා තිබේ. භෞතික ප්‍රගතිය (කැගල්ල ග්‍රිඩ් උපපොළ ස්ථාපනය අවසන් කිරීම) 94% මූල්‍ය ප්‍රගතිය 86%
1.3	කිලෝවොට් 220 සම්ප්‍රේෂණ යටිතල පහසුකම් සැපයීම පොල්පිටිය නව සහ පාදුක්ක ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම, පන්නිපිටිය ග්‍රිඩ් උපපොළ වැඩිදියුණු කිරීම පොල්පිටිය නව - පන්නිපිටිය කි.මී. 58.5, පාදුක්ක හරහා සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ස්ථාපනය	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මි. 2,100 ADB මගින් අරමුදල් සපයා තිබේ. භෞතික ප්‍රගතිය 93% මූල්‍ය ප්‍රගතිය 82%
2	පුනර්ජනනීය බලශක්ති අවශෝෂණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (මාලිබොඩ, වැවලවත්ත, නාවලපිටිය සහ රාගල නව ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම)	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මි. 6,228 AFD මගින් අරමුදල් සපයා තිබේ. භෞතික ප්‍රගතිය 42% මූල්‍ය ප්‍රගතිය 60%

	ව්‍යාපෘතිය	පවත්නා තත්වය
3	හරන විදුලිබල සංවර්ධන සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණුකිරීම් ආයෝජනය (ට්‍රාන්ච් 1)	
3.1	කප්පල්තුරේ ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම සහ කෙරවලපිටිය, කටුනායක සහ ත්‍රිකුණාමලය ග්‍රිඩ් උපපොළ වැඩිදියුණු කිරීම අනුරාධපුර නව ග්‍රිඩ් උපපොළ වැඩිදියුණුකිරීම සහ කැස්බෑව, කළුතර සහ අනුරාධපුර පැරණි ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම කප්පල්තුරේ, කළුතර, කැස්බෑව සහ අනුරාධපුර පැරණි කිලෝවොට් 132 සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ස්ථාපනය කිරීම	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මි. 5,847 ADB සහ AFD මගින් අරමුදල් සපයා තිබේ. භෞතික ප්‍රගතිය 67% මූල්‍ය ප්‍රගතිය 67%
	ව්‍යාපෘතිය	වත්මන් තත්වය
4	හරන විදුලිබල සංවර්ධන සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණුකිරීම් ආයෝජනය (ට්‍රාන්ච් 2)	
4.1	හම්බන්තොට ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම නව පොල්පිටිය - හම්බන්තොට කි.මී. 150 සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ස්ථාපනය කිරීම	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මි. 7,660 ADB මගින් අරමුදල් සපයා තිබේ. 3% අවසන් කර තිබේ.
4.2	මන්නාරම- නඩුකුඩා සම්ප්‍රේෂණය සංවර්ධනය කිරීම කිලෝවොට් 220/ 33 ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම , මන්නාරම කිලෝවොට් 220/ 33 ග්‍රිඩ් උපපොළ, මන්නාරම - නඩුකුඩා කිලෝ වොට් 220, කි.මී. 30 සම්ප්‍රේෂණ රැහැන්, පාදුක්ක - හොරණ කිලෝවොට් 132, කි.මී. 25 වන සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් වැඩිදියුණු කිරීම, හබරන වාලව්වේන දෙවන cct stringing 132 kV Tra.line	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මි. 4,078 ADB මගින් අරමුදල් සපයා තිබේ. 31% ඉදිකිරීම් සිදුවෙමින් පවතියි.
4.3	කොළඹ "බී" ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම කොළඹ "සී" - කොළොන්නාව කිලෝවොට් 132 ඝන මි.මී. 800 රැහැන් - තනි ප්‍රවේශ සහ බැහැර සම්බන්ධතාවය (Single In & Out Connection) කොළඹ "සී" සහ කොළොන්නාව ග්‍රිඩ් උපපොළ වැඩිදියුණු කිරීම කොටුගොඩ, කොළොන්නාව,හොරණ, දෙහිවල, මාදම්පේ ග්‍රිඩ් උපපොළ සහ පාදුක්ක මංමාරු ස්ථානය වැඩිදියුණුකිරීම බියගම ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම සහ වැඩිදියුණුකිරීම	ව්‍යාපෘතිය ලංසු කැඳවීමේ අදියරෙහි පවතියි
5	විදුලි සැපයුමේ විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	
5.1	පද්ධතියේ විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය පන්නිපිටිය ග්‍රිඩ් උපපොළේ 100 MVAR BSC සවිකිරීම බියගම ග්‍රිඩ් උපපොළේ +100/-50 MVAR SVC සවිකිරීම	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මි. 2,948

		ADB මගින් අරමුදල් සපයා තිබේ. ලංසු කැඳවීමේ අදියරෙහි පවතියි.
6	පද්ධති පාලන මධ්‍යස්ථාන නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය - ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර	අවසන් කර ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලය පවරා තිබේ. (100%)
7	කොළඹ නගර සම්ප්‍රේෂණ දියුණුකිරීමේ සහ පාඩු අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 220/132/11kV කොළඹ "එල්" ග්‍රිඩ් උපපොළ, නව 132/11kV කොළඹ "එම්" ග්‍රිඩ් උපපොළ, නව 132/11kV කොළඹ "එන්" ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම , නව කිලෝවොට් 33 ග්‍රිඩ් උපපොළ කැලණිනිස්ස බලාගාර භූමියේ ඉදිකිරීම කෙරවලපිටිය කිලෝවොට් 220 ග්‍රිඩ් උප පොළ පුළුල් කිරීම සහ නව සහ පවත්නා ග්‍රිඩ් උපපොළවල බෙදාහැරීමේ SCADA පද්ධතිය පුළුල් කිරීම, වැඩිදියුණු කිරීම සහ පවත්නා ග්‍රිඩ් උපපොළ සඳහා අවශ්‍ය නවීකරණ කටයුතු සිදුකිරීම කොළඹ ඒ සහ අයි කිලෝවොට් 132/ග්‍රිඩ් උපපොළ වැඩිදියුණුකිරීම, , කැලණිනිස්ස කිලෝවොට් 220 ග්‍රිඩ් උපපොළ පුළුල් කිරීම සහ කොලොන්නාව කිලෝවොට් 132 ග්‍රිඩ් උපපොළ නවීකරණය කිලෝවොට් 220 සහ කිලෝවොට් 132 සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ඉදිකිරීම යෝජිත සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රයන්හි නව බෙදාහැරීම් උපපොළවල කිලෝවොට් 11 සඳහා කිලෝවොට් 12 වායු පරිවරණය කළ ස්විච්ඡියර් (Gas Insulated Switchgear) ස්ථාපනය කිරීම බෙදාහැරීම් කටයුතු සඳහා විශේෂ වාහන සැපයීම (05 Units of Insulated Bucket Truck, 04 Units of Pole Installation Trucks, 01 Unit of Digger and 05 Units of Cargo Cranes)	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මි. 22,458 JICA මගින් අරමුදල් සපයා තිබේ. භෞතික ප්‍රගතිය 93% මූල්‍ය ප්‍රගතිය 100%
8	හබරණ නව මංමාරු ස්ථානය සහ හබරණ - වේයන්ගොඩ සම්ප්‍රේෂණ රැහැන ඉදිකිරීම ලොට් A: කිලෝවොට් 220/132/33 හබරණ නව මංමාරු ස්ථානය ඉදිකිරීම ලොට් B: කිලෝවොට් 220 බහරණ වේයන්ගොඩ නව සම්ප්‍රේෂණ රැහැන - ජපන් ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ඒජන්සිය (JICA)	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මි. 10,558 JICA මගින් අරමුදල් සපයා තිබේ. භෞතික ප්‍රගතිය 41% මූල්‍ය ප්‍රගතිය: 45%
9	ජාතික සම්ප්‍රේෂණ සහ බෙදාහැරීම් ජාලයක් සංවර්ධනය කිරීම සහ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණුකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 1 වන අදියර 1 වන පැකේජය : සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ස්ථාපනය කිරීම (කිලෝවොට් 400, කිලෝවොට් 220, කිලෝ වොට්132)	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.මි. 38,190

	2 වන පැකේජය: ග්‍රිඩ් උපපොළ ඉදිකිරීම (කිලෝවොට් 220/ කිලෝවොට් 132, කිලෝවොට් 132/33) 3 වන පැකේජය : සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ස්ථාපනය කිරීම (කිලෝවොට් 220, කිලෝවොට් 132) 4 වන පැකේජය : බෙදාහැරීම් රැහැන් ඉදිකිරීම (කිලෝවොට් 33, කිලෝවොට් 11, කිලෝවොට් 0.4)	JICA මඟින් අරමුදල් සපයා තිබේ. ටෙන්ඩර් ප්‍රදානය කල යුතුව තිබේ.
10	කිරිඳිකුඹුර ග්‍රිඩ් උපපොළ වැඩිදියුණුකිරීම	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.මි. 1,042 ලංවිම අරමුදල් භෞතික ප්‍රගතිය 99% මූල්‍ය ප්‍රගතිය 90%

2019 වර්ෂයේදී පහත සඳහන් බෙදාහැරීම් ව්‍යාපෘති සිදුකරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය	සම්පූර්ණ අයුරුමේ නිකුතල මුදල (රු.මි.)	මූල්‍යාධාර සපයනු ලබන ආයතනය	වර්තමාන තත්වය
2 විදුලි බලය මෙහා වොට් ප්‍රමාණයෙන් බෙදාහැරීමේ ජාලයෙහි කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණුකිරීම I. කිලෝවොට් 320 විද්‍යුත් කුළුණු රැහැන් කි.මී. 82 සහ කි.වො. 33 මංතාරු ගැන්වී (Switching Gantries) ස්ථාපනය කිරීම	1040	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	93% ඉදිකිරීම් අවසන් කර තිබේ. මූල්‍ය ප්‍රගතිය: 66%
4 ලංකා විදුලි පෞද්ගලික සමාගමේ ධාරිතා වැඩිදියුණු කිරීම	2,165	CEB	64% ඉදිකිරීම් අවසන් කර තිබේ.. මූල්‍ය ප්‍රගතිය: 84%
5 කිලෝවොට් 33 බෙදාහැරීම් කුළුණු රැහැන් සහ ගැන්වී ඉදිකිරීම 1. ප්‍රධාන උපපොළ: එක් ප්‍රධාන උපපොළක් ඉදිකිරීම සහ පවත්නා ප්‍රධාන උපපොළ 2 ක් වැඩිදියුණු කිරීම 2. කිලෝවොට් 33 ගැන්වී: කිලෝවොට් 33 ගැන්වී ඉදිකිරීම 3. 33kV Lynx D/C, විද්‍යුත් කුළුණු සඳහා රැහැන් 4Cct	4,076	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	කිලෝ වොට් 33 කුළුණු රැහැන් සඳහා මූලික මැනුම් කටයුතු, කිලෝ වොට් ගැන්වී සඳහා ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සහ ප්‍රධාන
: කිලෝවොට් 33 රැහැන් 05 ක් ස්ථාපනය කිරීම			උපපොළවල් සිදු වෙමින් පවතී

6	විදුලිබල සැපයුමෙහි විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (1,2,3 පැකේජ) 106 RE ග්‍රාමීය බලශක්ති යෝජනාක්‍රම සඳහා උපකරණ මිලදී ගැනීම	2,900	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	95% අවසන් කර තිබේ.
7	විදුලිබල සැපයුමෙහි විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (4,5 පැකේජ) 4. කිලෝවොට් 33 විද්‍යුත් සම්ප්‍රේෂණ කුළුණු රැහැන් කි.මී. 270.5 ස්ථාපනය කිරීම සහ කිලෝවොට් 33 2SSBB ගැන්වීම් ඉදිකිරීම 5. ග්‍රාමීය විද්‍යුත් ජාලය පුළුල්කිරීම, බෙදාහැරීම් කටයුතු සහ කාර්ය නිරීක්ෂණය සඳහා උපකරණ සැපයීම හා බෙදාහැරීම	10,008	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	ව්‍යාපෘතිය ලංසු කැඳවීමේ අදියරෙහි පවතියි
8	විදුලිබල සැපයුමෙහි විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (6 වන පැකේජය) දෙමුහුන් පුනර්ජනනීය බලශක්ති පද්ධති කුඩා දූපත්වල ඉදිකිරීම (නයිනනිව්, අනලිනිව්, බෙල්ෆ්)	619	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	ව්‍යාපෘතිය ලංසු කැඳවීමේ අදියරෙහි පවතියි

7.2 ඉල්ලුම් පාර්ශවීය බලශක්ති කළමනාකරණය

ඉල්ලුම් පාර්ශවීය බලශක්ති කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික වැඩසටහන, කාර්යක්ෂම විදුලිබල භාවිතය සහ බලශක්ති සංරක්ෂණය - ඉල්ලුම් පාර්ශවීය කළමනාකරණය පිළිබඳ ජනාධිපති කාර්යසාධන බලකාය

2007 අංක 35 දරණ ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරී පනතේ 36 (2) වගන්තියේ විධිවිධාන යටතේ රජය විසින් සිය ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය මඟින් බලශක්ති සංරක්ෂණය හා කාර්යක්ෂම බලශක්ති භාවිතය සඳහා ඉහළ ප්‍රමුඛතාවයක් ලබා දී ඇති අතර ඉල්ලුම් පාර්ශවීය කළමනාකරණය සඳහා ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකායක් පිහිටුවා තිබේ. වසර පහක් ඇතුළත විදුලි ඉල්ලුම මෙගාවොට් 417 කින් සහ සමස්ත විදුලි පරිභෝජනය ගිගාවොට් පැය 1,684 කින් අඩු කිරීමේ; එනම් වර්තමාන විදුලි ඉල්ලුමෙන් 20% කට සමාන වන අතර 10% විදුලි පරිභෝජනය ඉතිරි කිරීමේ ඉලක්කයක් සහිතව ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකාය විසින් වැඩසටහන් දහයක් යෝජනා කර තිබේ.

	ව්‍යාපෘතිය	2022 වන විට වාර්ෂික ඉතිරිය (GWh)
1	<p>කාර්යක්ෂම වායු සමීකරණය</p> <p>මෙම ව්‍යාපෘතියේ පරමාර්ථය වන්නේ දැනට භාවිතා කරනු ලබන අකාර්යක්ෂම ඒකීය වායුසමීකරණ යන්ත්‍ර වෙනුවට කාර්යක්ෂම වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීමයි. වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර කාර්යක්ෂමතාව මැනීම සඳහා විද්‍යාගාරයක් මිලදී ගැනීම සඳහා යෝජනාවක් සකස් කර ඇති අතර ඊට අදාළ පිරිවිතරයන් සකස් කර තිබේ.</p>	84
2	<p>කාර්යක්ෂම ආලෝකනය</p> <p>මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වන්නේ කාර්මික හා වාණිජ අංශවල අකාර්යක්ෂම සැලසුම් සහ අකාර්යක්ෂම ආලෝකකරණය හේතුවෙන් බලශක්ති නාස්තිය අවම කිරීමයි. එම අංශවල කාර්යක්ෂම ආලෝකකරණයක් හේතුවෙන් බලශක්ති ඉතිරිකිරීම් පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කිරීම සඳහා නිසි අධ්‍යයනයක් සිදු කර තිබේ.</p>	250
3	<p>කාර්යක්ෂම ශීතකරණ</p> <p>මෙමගින් යල්පැනගිය නුසුදුසු දේශීය වශයෙන් භාවිතා කරන ශීතකරණ වෙනුවට ඉහළ කාර්යක්ෂම ශීතකරණ භාවිතා කෙරේ. මේ සඳහා මෙහෙයුම් මාර්ගෝපදේශන සකස් කර ඇති අතර එය 2019 දී ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මීට අමතරව කාර්මික හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ණය ක්‍රමයේ (e-friend loan scheme) සහයෝගයෙන් නියමු ව්‍යාපෘතියක් ද පැවැත්වේ.</p>	161
4	<p>කාර්යක්ෂම ශීතාගාර</p> <p>මෙම ව්‍යාපෘතියේ පරමාර්ථය වන්නේ කාර්මික හා වාණිජ අංශවල පැරණි අකාර්යක්ෂම ශීතාගාර වෙනුවට නව කාර්යක්ෂම ශීතාගාර භාවිතා කර බලශක්තිය ඉතිරිකිරීමයි. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ණය අපේක්ෂා කෙරේ</p>	41
5	<p>කාර්යක්ෂම මෝටර්</p> <p>කාර්මික අංශයේ භාවිතා කරන පැරණි මෝටර් වෙනුවට නව කාර්යක්ෂම මෝටර් සහ විචල්‍ය සංඛ්‍යාත උපාංග (VSD) සැපයීම. මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් සිදු කෙරේ</p>	86
6	<p>තාපදීප්ත විදුලි පහන් භාවිතයෙන් බැහැර කිරීම (ගෘහස්ථ)</p> <p>මසකට විදුලි ඒකක 90 ක් භාවිතා කරමින් ගෘහස්ථ භාවිතය සඳහා "ශක්ති" නමින් LED විදුලි පහන් වැඩසටහන 2019 මාර්තු මාසයේදී දියත් කරන ලදී. LED විදුලි පහන් මිලියන 10 ක් නිවාස අතර බෙදා හැරීමට අපේක්ෂා කරන අතර එමගින් සෑම වසරක් අවසානයේම රු. 12,710 ක් ඉතිරි කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එක් LED විදුලි පහනකින් මසකට කි.වො. පැය 6 ක් ඉතිරි කරගත හැකි වනු ඇත විදුලිබලය උත්පාදනය, සම්ප්‍රේෂණය හා බෙදා හැරීමට වැයවන පිරිවැය සලකා බැලීමේදී මෙය රු.120 ක අගයකින් යුක්තය. නිවෙස් සඳහා එක් LED විදුලි පහනක් සැපයීම සඳහා වියදම රු. 169 ක් වන අතර මුළු පිරිවැය මාසයක් සහ දින 12 කින් අයකර ගත හැකිය.</p> <p>2019 වර්ෂය අවසානයේ ප්‍රගතිය පහත පරිදි වේ</p> <p>බෙදාහරින ලද No of LED විදුලි පහන් සංඛ්‍යාව - 383,469</p>	432

	බලශක්ති ඉතිරිය - වාර්ෂිකව ගිගා වොට් / පැය 11.447 පිරිවැය ඉතිරිය - වාර්ෂිකව රු. මි. 207.072	
7	කාර්යක්ෂම විදුලි පංකා නිවෙස්වල නිබන්ධන පැරණි විදුලි පංකා වෙනුවට නව විදුලි පංකා සැපයීම	298
8	හරිත ගොඩනැගිලි කාර්මික හා වාණිජ අංශවල කාර්යක්ෂම ගොඩනැගිලි සැලසුම් කිරීමේ කාර්යක්ෂම ක්‍රමවේදයන් ප්‍රවලිත කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණයි.	43
9	සුභුරු නිවාස මෙම ව්‍යාපෘතියේ පරමාර්ථය වන්නේ නව නිවාස සැලසුම් කිරීමේදී බලශක්ති කාර්යක්ෂම ගොඩනැගිලි ක්‍රමවේද ප්‍රවලිත කිරීමයි. නව නිවාස ඉදිකිරීමට අදාළව බලශක්ති සම්බන්ධ මාර්ගෝපදේශ සකස් කර තිබේ.	139
10	ප්‍රතික්‍රියක (Reactive) විදුලි බල කළමනාකරණය ප්‍රතික්‍රියක විදුලිබල කළමනාකරණය මඟින් සම්ප්‍රේෂණ කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කිරීමෙන් බලශක්ති ඉතිරි කිරීම මෙමඟින් අපේක්ෂා කෙරේ. කාර්මික හා වාණිජ අංශවල ජනනය වන ප්‍රතික්‍රියාශීලී විදුලිබලය සඳහා වාණිජමය වටිනාකමක් ලබා දීම එක් උපාය මාර්ගයකි. මේ සම්බන්ධ අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයක් සකස් කර අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබේ.	150
	2022 වර්ෂය අවසානයේ වාර්ෂික විදුලිබල ඉතිරිය ඉතිරි කිරීමෙන් ලැබෙන ශුද්ධ වර්තමාන අගය ගිගාවොට් පැය 2035 7,523	1,684

7.3 2019 වාර්ෂික අයවැය යටතේ ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය

ව්‍යාපෘතිය	වත්මන් තත්ත්වය
1 වහල/ පියසි මන සූර්ය පැනල සවිකිරීම මඟින් විදුලි බලය උත්පාදනය කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය යටතේ විශ්ව විද්‍යාල සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවල සූර්ය පැනල සවිකිරීම ADB ආධාර යටතේ අයවැය ප්‍රතිපාදන රු.මි. 38	භෞතික ප්‍රගතිය 100% මූල්‍ය ප්‍රගතිය 100%
2 තිරසාර ජෛව ස්කන්ධ බලශක්ති නිෂ්පාදනය සහ නවීන ජෛව බලශක්ති තාක්ෂණයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන (UNDP) යටතේ අයවැය ප්‍රතිපාදන රු.මි. 20.9	භෞතික ප්‍රගතිය 98% මූල්‍ය ප්‍රගතිය 100%
3 ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාපෘතියේ බලශක්ති උත්පාදනය හා අවසන් භාවිත අංශවල යෝග්‍ය අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග UNDP යටතේ රු.මි 80.2	භෞතික ප්‍රගතිය 80% මූල්‍ය ප්‍රගතිය 100%
4 සුනිත්‍ය බල අධිකාරිය (SEA) විසින් මෙහෙයවනු ලබන විදුලිබල සැපයුම් විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතියට සහයෝගය දැක්වීම (නයිතනිව්, අනලනිව් සහ බෙල්ෆ්ට් හි පවුල් සඳහා කාර්යක්ෂම බලශක්ති භාවිතය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම) ADB ආධාර යටතේ අයවැය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 42	ව්‍යාපෘතිය ලංසු කැඳවීමේ අදියරෙහි පවතියි

7.4 දේශගුණික විපර්යාස සම්බන්ධ කටයුතු

7.4.1 විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයෙහි ජාතික වශයෙන් නිශ්චය කළ දායකත්වයන් (NDCs)

විදුලිබලය උත්පාදනය සඳහා බනිජ තෙල් මත පදනම් වූ ඉන්ධන භාවිතා කිරීම හේතුවෙන් මැනකාලීනව ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයේ හරිතාගාර වායු ඉහළයන ප්‍රවණතාවයකට පත්ව තිබේ. පැරිස් ගිවිසුමෙහි පාර්ශවීය සම්මේලනයට (COP 21) අනුකූලව, ශ්‍රී ලංකාව බලශක්ති අංශයේ ව්‍යාපාරයෙන් සාමාන්‍ය ලෙස 4% ක් කොන්දේසි විරහිතව සහ 16% කොන්දේසි සහිතව කාබන් ඩයොක්සයිඩ් විමෝචනය අඩු කිරීමට කැපවී සිටියි.

බලශක්ති උත්පාදන මිශ්‍රණයට පුනර්ජනනීය බලශක්ති දායකත්වය ඉහළ නැංවීම සහ ඉල්ලුම් පාර්ශවීය කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම, සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදා හැරීමේ ජාල වැඩිදියුණු කිරීම සහ රටට ස්වාභාවික වායු පදනම් කරගත් විදුලිබල උත්පාදනය හඳුන්වාදීම මගින් විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයේ හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කළ හැකිය. රටට විදුලිබල උත්පාදනය. මෙම අමාත්‍යාංශය අදාළ ආයතන සමඟ එක්ව මෙම වසරේදී ජාතික වශයෙන් නිශ්චය කළ දායකත්වයන් යාවත්කාලීන කිරීමෙහි නිරත වෙමින් සිටින අතර එය ශ්‍රී ලංකාවේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ ලේකම් කාර්යාලය මගින් එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතිය (UNFCCC) වෙත යොමු කිරීමට අපේක්ෂා කරයි.

7.4.2 කාබන් හවුල්කාරීත්ව පහසුකම් සැලසීමේ වැඩසටහන (Carbon Partnership Facility Programme)

ලංවිම කාබන් අලෙවිකරුවෙකු ලෙස කටයුතු කරන කාබන් හවුල්කාරීත්ව පහසුකම් සැලසීමේ වැඩසටහන අදාළ කටයුතු සඳහා අමාත්‍යාංශය විසින් පහසුකම් සැලසීම හා කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම සිදු කර තිබේ. ලෝක බැංකුව, ලංවිම සහ වෙනත් අදාළ පාර්ශවයන් සමඟ සාකච්ඡා කිහිපයක් පැවැත්වූ අතර ඒ අනුව ලෝක බැංකුව මෙම වැඩසටහන සඳහා තාක්ෂණික සහාය ලබා දීමට ඒකභවත්ය පල කර අතර කාබන් ණය ලබා ගැනීම සඳහා සුදුසු යාන්ත්‍රණයක් සකස් කරන ලෙස අමාත්‍යාංශයෙන් ඉල්ලුම් කරන ලදී. මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගත් අතර, අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව ලෝක බැංකුව විසින් යෝජනා කරන ලද පරිදි කාබන් ණය ලබා ගැනීම සඳහා සුදුසු යාන්ත්‍රණයක් සකස් කරන ලෙස මුදල් අමාත්‍යාංශයෙන් ඉල්ලීමක් කරන ලදී.

8. ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිබල අංශය මුහුණපා ඇති ප්‍රධාන අභියෝග සහ එම අභියෝග සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා යෝජනා තරන ලද උපාය මාර්ග

ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රකාරව 2050 වන විට පූර්ණ කාබන් උදාසීනතාවය කරා ගමන් කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ප්‍රධාන අභියෝග හඳුනාගෙන ඇත.

1. විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයෙහි යටිතල පහසුකම් (උත්පාදනය, සම්ප්‍රේෂණය සහ බෙදා හැරීම) සංවර්ධනය සඳහා වන ආයෝජනය සම්බන්ධ ගැටළු - පෞද්ගලික ආයෝජන විදේශ ඍජු ආයෝජන ලෙස සොයා ගැනීමට යෝජනා කර තිබේ.
2. බලශක්ති ඉල්ලුම වර්ධනය කිරීම සහ ජාතික ආර්ථිකයට ප්‍රශස්ත පිරිවැයකින් බලශක්ති සේවා සැපයීම - පුනර්ජනනීය ප්‍රභවයන් මගින් විදුලිබලය උත්පාදනය සඳහා උපරිම ධාරිතාව එකතු කිරීමට සැලසුම් කරන ලදී. විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා අඩු වියදම් ප්‍රභවයන් කෙරෙහි යොමු විය යුතුය.

3. උපරිම සූර්ය හා සුළං බලශක්ති සම්පත් අවශෝෂණය කර ගැනීම සඳහා ජාතික විදුලිබල පද්ධතියේ තාක්ෂණික ගැටළු සහ අභියෝග පැවතීම
4. දේශීය ධාරිතා සංවර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා දේශීය පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය හිඟවීම - පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම
5. දේශගුණික විපර්යාසයන්ගේ අහිතකර බලපෑම්, ජල විදුලි උත්පාදනය කෙරෙහි බලපාන අක්‍රමවත් කාලගුණික රටා, කෘෂි අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය ඇතුළු ජෛව ස්කන්ධ නිෂ්පාදනය - ප්‍රමිති සකස් කිරීම සහ පරිසරයට අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීම සහතික කිරීමට අවශ්‍ය පරීක්ෂා කිරීම් සිදුකිරීම

1. විදුලිබල ඉල්ලුම

2019 වර්ෂයේ අගවන විට විදුලිය සඳහා ඇති ඉල්ලුම 4%කින් ඉහළ ගියේ, පසුගිය වර්ෂයේ වාර්තා වූ මෙ.වො. 2,616ට සාපේක්ෂව මෙම වර්ෂය තුළ මෙ.වො. 2,669ක උපරිම ඉල්ලුම වාර්තා කරමිනි. මෙම කාලසීමාව තුළ (ගි.වො.පැ.) ඒකක මිලියන 15,922ක් ජනනය කර, (ගි.වො.පැ.) ඒකක මිලියන 14,611ක් අලෙවි කරන ලදී.

මෙම වසර අවසන් වන විට, මුළු ජනනය කිරීම ගි.වො.පැ. 15,922 ක් වූ අතර, ඉන් 30%ක ප්‍රමාණයක් ජලවිදුලි බලයෙන් (කුඩා ජල විදුලි බලාගාරද ඇතුළුව) සමන්විත වූවාක් සේම, 34%ක ප්‍රමාණයක් ගල් අගුරු භාවිතයෙන් නිපදවිණි. සමස්ත බලශක්ති ජනනය කිරීමෙන් 31%ක් සඳහා තාප ඉන්ධන මගින් දායකත්වය (සමස්ත තාප බලශක්තිය 65%ක් බවට පත්කරමින්) සපයන ලදී. අනෙකුත් පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍ර මගින් 5%ක දායකත්වයක් සැපයිණි. සාපේක්ෂව බලන කල, 2018 වර්ෂයේ අවසානය වන විට, ජල විදුලි බලය ජනනය කිරීමේ දායකත්වය 41%ක් විය.

1.1. 2020 වර්ෂය සඳහා විදුලිබල ඉල්ලුම පිළිබඳ පුරෝකථනය කිරීම

අනුමාන කරන ලද ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ දිගුකාලීන ජනනය කිරීම පුළුල් කිරීමේ සැලැස්ම 2018-2037 මත පදනම්ව 2020 වර්ෂය සඳහා විදුලිබල ඉල්ලුම පිළිබඳ පුරෝකථනය කිරීම පහත සඳහන් පරිදි වේ:

වර්ෂය	ඉල්ලුම		ජනනය කිරීම		උපරිම (මෙ.වො.)
	(ගි.වො.පැ.)	වර්ධන අනුපාතය (%)	(ගි.වො.පැ.)	වර්ධන අනුපාතය (%)	
2020	16,646	6.8%	18,456	6.8%	3,077

2020 දක්වා විදුලිබල ඉල්ලුමෙහි 6.8%ක සාමාන්‍ය වර්ධන අනුපාතයක් මෙන්ම ඉදිරි වසර 20ක සැලසුම් කාල සීමාව සඳහා 5.0%ක සාමාන්‍ය වර්ධන අනුපාතයක් අපේක්ෂා කෙරේ.

2. බලශක්ති සංරක්ෂණය

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය උපයෝගීතා පාදක ඉල්ලුම් කළමනාකරණ (Utility Based Demand -Side Management) වැඩසටහනේ නිරත වේ. පාරිභෝගිකයින්ගේ ධාරිතා පර්යේෂණ වැඩසටහනක් (Loss Reduction Programmes) නැගෙනහිර පළාතේ සිදු කෙරෙමින් ඇති අතර, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ තාක්ෂණික සහායැතිව බස්නාහිර පළාත් උතුරේ පවත්වන ලද ඵලදායී වැඩසටහනකින් ලබාගන්නා ලද ධාරිතාවද සමඟ මණ්ඩලයේ කාර්යමණ්ඩලය විසින් වෙනත් පළාත්වලද මෙය පවත්වනු ඇත. මෙම වැඩසටහන් මගින් ලබාගන්නා තොරතුරු, ආරම්භ කළ යුතු ඉල්ලුම් කළමනාකරණ වැඩසටහන් හඳුනාගැනීම සඳහාත්, අවසන් පාරිභෝගිකයා විසින් ගෙවනු ලබන බදු කාර්යක්ෂම ලෙස සකස් කිරීම සඳහාත් යොදාගැනේ. ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් බලශක්ති විගණනයන් සිදු කරන ලද අතර, එමගින් මහා පරිමාණ විදුලි පාරිභෝගිකයින් අතර බලශක්ති විගණනය මෙන්ම බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව පිළිබඳ දැනුමවත් කිරීමේ වැඩසටහන්ද ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. වැඩිදුරටත්, බලශක්තිය තාර්කික ලෙස භාවිත කිරීම දිරිමත් කිරීමේ අරමුණින්, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය මහා පරිමාණ පාරිභෝගිකයින් සඳහා බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව පිළිබඳ දැනුමවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරමින් සිටියි.

3. විදුලි ජනනය කිරීම

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට අයත් තාප සහ ජලවිදුලි බලාගාරවල මෙහෙයුම් කටයුතු හා නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු සඳහා මෙම මණ්ඩලයේ ජනනය කිරීමේ අංශය වට කිව යුතු වේ. ජනනය කිරීමේ සම්පත්, මෙ.වො. 1,399ක සමස්ත ස්ථාවර ධාරිතාවයෙන් යුතු විශාල ජලවිදුලි බලාගාර 17කින්ද, මෙ.වො. 900ක ගල් අගුරු බලාගාරයකින්ද විශාල බිනිස් තෙල් බලාගාර 7 කින් සමන්විත මෙ.වො. 604ක ස්ථාවර ධාරිතාවකින්ද එකක ධාරිතාවය මෙ.වො. 1ක් වූ බිනිස් තෙල් බලාගාර වලින් සැපයෙන මෙ.වො. 50 ක ස්ථාවර ධාරිතාවකින්ද සමන්විත මෙ.වො. 654ක සමස්ත ස්ථාවර ධාරිතාවකින් සමන්විත වේ. ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය යාපනය අර්ධද්වීපය වටා පිහිටි දූපත්හි හුදකලා ජාලවල ස්ථාපනය කර ඇති බලාගාර කිහිපයක්ද ක්‍රියාත්මක කරයි. ඒ අනුව, 2019 දෙසැම්බර් 31වන විට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට අයත් බලාගාරවල සමස්ත ස්ථාවර ධාරිතාව වූයේ මෙ.වො. 2,953කි.

2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ජනනය කිරීමේ සහ ස්වාධීන බලශක්ති නිෂ්පාදකයින් පිළිබඳ විස්තර පහත සඳහන් පරිදි වේ.

අවසන් වූ මාස 12 සඳහා: මුළු ජනනය කිරීම ගි.වො.පැ. 15,922ක් වූ අතර, ඉන් 24%ක් ප්‍රධාන ජලවිදුලි ජනනය කිරීමෙන් සමන්විත විය. ගල් අගුරු මගින් විදුලිය ජනනය කිරීමේ දායකත්වය 34%ක් මෙන්ම සමස්ත බලශක්ති ජනනය කිරීම තුළ තාප ඉන්ධන 31%ක (සමස්ත තාප බලශක්තිය 65%ක් බවට පත් කරමින්) දායකත්වයක් දැක්වීය. අනෙකුත් පුනර්ජනනීය මූලාශ්‍ර 11%ක දායකත්වයක් සැපයීය.

සාපේක්ෂව, 2018 වර්ෂයේදී ප්‍රධාන ජලවිදුලි බලාගාරවල දායකත්වය 34%ක් විය.

විස්තරය		ජනනය කිරීම (ගි.වො.පැ.)
ලා.වි.ම.	ජලවිදුලි	3,784
	තාප - ගල් අගුරු	5,361
	තාප - ඉන්ධන	2,141
ස්.බ.නි.	සා.නො.පු.බ. (කුඩා ජලවිදුලි බලාගාර)	1,011
	තාප	2,875
	සුළං	348
	සූර්ය (ජාල සම්බන්ධිත)	103
	සූර්ය (වහලයේ සවිකරන ලද)	182
	ඩෙන්ඩ්‍රෝ සහ ජීවවායු	117
	මුළු එකතුව	15,922

4. ජනන ධාරිතාවය පුළුල් කිරීම

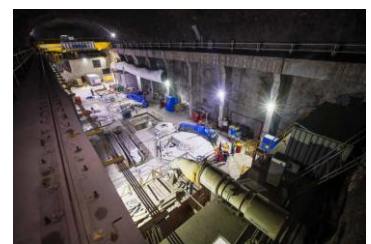
ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අනුමත කරන ලද දිගුකාලීන ජනනය කිරීම පුළුල් කිරීමේ සැලැස්මෙහි (2018 - 2037) දක්වා ඇති පරිදි නවතම ජනනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම දිගටම සිදු කෙරේ.

එම ව්‍යාපෘතීන්හි වත්මන් තත්ත්වය පහත සඳහන් පරිදි වේ.

4.1 ජල විදුලි ජනන ව්‍යාපෘති ව්‍යාපෘතිය

4.1.1. උමා ඔය ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය

උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය විදුලිබල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශය හා එක්ව වාර්මාර්ග හා ජල සම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. මෙම බලාගාරයේ ඇස්තමේන්තුගත ධාරිතාව මෙ.වො.120ක් (මෙ.වො.2X60) වන අතර, අපේක්ෂිත වාර්ෂික බලශක්ති නිෂ්පාදනය ගි.වො.පැ. 290කි. මෙම විදුලි බලාගාරය, බදුල්ල කොටුමා උපයෝගී කරන ජාතික පද්ධතියට සම්බන්ධ කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය 2020 වර්ෂයේ අගෝස්තු මාසයේදී නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය. 2019.05.31 දින වන විට සමස්ත හෞතික ප්‍රගතිය 92%ක් වේ.

උමා ඔය ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය

- බලාගාරයේ ධාරිතාව : මෙ.වො. 120
- ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය : එ.ජ.ඩො. මිලියන 514
- අපේක්ෂිත වාර්ෂික බලශක්ති නිෂ්පාදනය : ගි.වො.පැ. 290
- නිම කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය : 2020 සැප්තැම්බර්
- වත්මන් ප්‍රගතිය : මුළු හෞතික ප්‍රගතිය - 93.5%

4.1.2. බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ්ස් ජලවිදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය

බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ්ස් ජලවිදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය කැලණි ගඟ ආශ්‍රිතව ඉදි කිරීමට සැලසුම් කර ඇති ගලා යන ජලයෙන් විදුලිය නිපදවන ව්‍යාපෘතියක් වන අතර, එහි අරමුණ වන්නේ, දැනට ක්‍රියාත්මක පොල්පිටිය විදුලි බලාගාරයේ පහළට ඇදෙන ජල ධාරාවෙන් විදුලිය නිපදවීමේ හැකියාව ප්‍රයෝජනයට ගැනීමය. මෙම ව්‍යාපෘතියට මෙ.වො.35ක ස්ථාපිත ධාරිතාවක් හිමි වන අතර, වාර්ෂිකව ගි.වො.පැ. 126ක විදුලි බලශක්තියක් ජනනය කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ පවුලු සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය (CDM) ලබාගත් මුල්ම මහා පරිමාණ ජලවිදුලි බලාගාරය වන්නේ, බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ්ස් ජලවිදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතියයි.

- බලාගාරයේ ධාරිතාව : මෙ.වො. 35
- ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය : එන කාර්මික හා වාණිජ බැංකුව (ICBC) - 85% එ.ජ.ඩො. 69,723,605;
ශ්‍රී ලංකාවේ හැටන් නැෂනල් බැංකුව, (HNB) : 15% - එ.ජ.ඩො. 12,304,166
- අපේක්ෂිත වාර්ෂික බලශක්ති නිෂ්පාදනය : ගි.වො.පැ. 126
- නිම කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය : 2021 ජනවාරි
- වත්මන් ප්‍රගතිය : සමස්ත භෞතික ප්‍රගතිය - 70%
ප්‍රධාන වෙල්ල, උමග, හැරවුම් උමග, බලාගාරය සහ උපපොල (Switchyard Site) ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කෙරෙමින් ඇත.

4.1.3 මොරගොල්ල ජලවිදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය

මොරගොල්ල ජලවිදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය ඉදි කිරීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් ණය ආක 3136 (SF)/3147 SRI - “හරිත විදුලිබල සංවර්ධනය සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා ප්‍රවර්ධන ආයෝජන වැඩසටහන (ගෙවුම් අදියර 1) (Green Power Development and Energy Efficiency Improvement Investment Program (Tranche 1)” යටතේ එ.ජ.ඩො. මිලියන 125ක් ලබා දෙන ලදී.

- බලාගාරයේ ධාරිතාව : මෙ.වො. 30.2 (මෙ.වො.2x15.1)
- ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය : විදේශ අරමුදල් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 113.86 හා දේශීය අරමුදල් (ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය) රුපියල් මිලියන 3,958
- අපේක්ෂිත වාර්ෂික බලශක්ති නිෂ්පාදනය : ගි.වො.පැ. 100
- නිම කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය : 2023 අගෝස්තු
- වත්මන් ප්‍රගතිය :

ලොට් 2 - ප්‍රධාන සිවිල් වැඩ	38%
ලොට් බී - යාන්ත්‍රික සහ විද්‍යුත් පහසුකම්	2019 ජනවාරි මාසයේදී ලංසු නියම කරන ලදී. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ එකඟතාව සඳහා FBER යවා ඇති අතර, පිලිතුරු අපේක්ෂාවෙන් පසු වේ.
ලොට් 3 - ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය සහ අධීක්ෂණ සහාය	තත්‍ය කාර්යයන් 2016 ඔක්තෝබර් මාසයේ 24 දින ආරම්භ කරන ලදී. උපදේශක සේවාවන්හි වලංගු කාලය 2021 නොවැම්බර් 14 දින අවසන් වන අතර, 2023 අගෝස්තු මාසය දක්වා දීර්ඝ කළ යුතුය.

4.1.4. සීතාවක ගත ජලවිදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය

විෂය පථය:

- මෙහා වොට 20 ජලවිදුලි බලාගාරය පිළිබඳ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සිදු කිරීම
- පාරිසරික බලපෑම ඇගයීම සිදු කිරීම
- ලාභ ලේඛන විස්තරාත්මක ලෙස සැලසුම් කිරීම හා සකස් කිරීම
- නැවත පදිංචිකිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම
- සියලුම සිටිල් ව්‍යුහයන් ඇතුළත්ව මෙහා වොට 20 බලාගාරය ඉදි කිරීම
- ග්‍රිඩ් සම්බන්ධතාව සඳහා මාලිබොඩ් ග්‍රිඩ් පොල දක්වා කිලෝවොට් 33කින් සමන්විත කිලෝමීටර් 6ක දිවුල්ව පරිපථ රැහැන් ඉදි කිරීම

- බලාගාරයේ ධාරිතාව : මෙ.වො. 24
- ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය : එ.ජ.ඩො. මිලියන 79
- අපේක්ෂිත වාර්ෂික බලශක්ති නිෂ්පාදනය : ගි.වො.පැ. 47.6
- නිම කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය : 2024
- වත්මන් ප්‍රගතිය : ශක්‍යතා අධ්‍යයනය 2018 දෙසැම්බර් මාසයේදී අවසන් කරන ලදී. නැවත පදිංචිකිරීමේ කෙටුම්පත් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සහ ලාභ ලියවිලි සූදානම් කර ඇත. ව්‍යාපෘතිය සඳහා පාරිසරික අනුමැතිය 2020 අප්‍රේල් මාසයේදී ලැබීමට නියමිතය.

4.2 කාප බලය සුළු කිරීමේ ව්‍යාපෘති

4.2.1 කැලණිනිස්ස හි ලං.වි.ම. විසින් ක්‍රියාත්මක කරන මෙ.වො. 130 කාප විදුලිබල ව්‍යාපෘති ව්‍යාපෘති

මෙම කැලණිනිස්ස නව වායු ටර්බයින් ව්‍යාපෘති ඒකකයේ අරමුණ වන්නේ, හදිසි අවස්ථාවන්හිදී කොළඹ නගරයේ විදුලිය සැපයුම යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම හා අධික ඉල්ලුමට සරිලන සැපයුමක් ලබා දීම සඳහාත් කැලණිනිස්ස විදුලි බලාගාරයේ දැනට ඇති රාමු V වායු ටර්බයින් නව වායු ටර්බයින් සමඟ ආදේශ කිරීමය. එසේ වුවද, මෙම ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය සම්ප්‍රේෂණ ආශය යටතේ ප්‍රතිව්‍යුහගතකර ඇත.

- බලාගාරයේ ධාරිතාව : මෙ.වො. 130 (ඒකක 3 හෝ 4)
- ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය : එ.ජ.ඩො. මිලියන 70
- නිම කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය : 2021
- වත්මන් ප්‍රගතිය : විදුලිබල අමාත්‍යාංශය මගින් අරමුදල් සම්පාදන කටයුතු පිළිබඳව අවසන් තීරණයට එළඹෙනු ඇත.

පෞද්ගලික අංශය මගින් සිදු කරන ලද විශේෂිත තාපජ විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘති

4.2.2 හබරණ, මොණරාගල, හොරණ හා පල්ලේකැල් කොටුමා උපපොළයන්හි මෙ.වො. 4x24 අනුවැටුම් එන්ජින් විදුලි බලාගාර

- බලාගාරයේ ධාරිතාව : මෙ.වො.100
- නිම කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය : 2022
- වත්මන් ප්‍රගතිය : තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව පත් කර ඇති අතර, යෝජනා සඳහා ඉල්ලීම කැඳවීම (RFP) සකස් කෙරෙමින් ඇත.

4.2.3 මෙ.වො. 300 පළමු ස්වාභාවික වායුවලින් බලගන්වන ලද සංයුක්ත චක්‍රීය විදුලි බලාගාරය - කෙරවලපිටිය

- බලාගාරයේ ධාරිතාව : මෙ.වො.300
- නිම කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය : 2023
- වත්මන් ප්‍රගතිය : අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලැබී ඇත, PPA කෙටුම්පත සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගිතා කොමිෂන් සභාවේ අනුමැතිය ඉල්ලා ඇති අතර, ඒ සඳහා පිළිතුරු අපේක්ෂාවෙන් සිටියි.

4.3 පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

4.3.1 මන්නාරම දූපතේ මෙ.වො. 100 විදුලිබල ඉල්ලුම අනුව අර්ධ වශයෙන් ක්‍රියාකරන සුළංබල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය මගින් ඉදි කර, ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබීම සඳහා මන්නාරම දූපතෙහි මෙ.වො.100ක යෝජිත විදුලිබල ඉල්ලුම අනුව අර්ධ වශයෙන් ක්‍රියාකරන (semi-dispatchable) සුළංබල විදුලි බලාගාරයක් ඉදි කිරීම වෙනුවෙන් ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය පිහිටුවන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියට SCADA පහසුකම් සමඟ විදුලිබලය සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේ හා පාලනය කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය ඇතුළුව මෙ.වො.100ක සුළංබල විදුලි බලාගාරයක් ඉදි කිරීම ඇතුළත් වේ. මෙම විදුලි බලාගාරය ඉදිකිරීම අර්ධ ක්‍රියාකාරීත්ව පදනම මත සිදු කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය 2020 සැප්තැම්බර් මාසයේදී නිම කර, ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයට ගෙන ඒමට අපේක්ෂිතය. මෙම සුළංබල විදුලි බලාගාරයේ අවුරුදු 20කට වැඩි මෙහෙයුම් ආයු කාලය තුළ වාර්ෂික සාමාන්‍ය බලශක්ති ජනනය කිරීම ගි.වො.පැ. ඒකක මිලියන 324ක් අපේක්ෂා කෙරේ.

- බලාගාරයේ ධාරිතාව : මෙ.වො 103.5
- ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය : එ.ජ.ඩො. 200 (ICG) එ.ජ.ඩො. මිලියන 13.6
- අපේක්ෂිත වාර්ෂික බලශක්ති නිෂ්පාදනය : ගි.වො.පැ. 324
- නිම කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය : 2020 නොවැම්බර්
- වත්මන් ප්‍රගතිය : සමස්ත හොතික ප්‍රගතිය - 42%

4.3.2. පුද්ගලික අංශය ක්‍රියාත්මක කරන පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

කුඩා පරිමාණ ජල, සුළං, සූර්යබල, ජීව වායු යනාදී නව පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව (සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති) ඔස්සේ ජනනය කරන විදුලිය, ප්‍රමිතිගත විදුලිබලය මිලදීගැනීමේ ගිවිසුම් හරහා ශ්‍රීඩ වෙත ආරෝපණය කරයි. එම ව්‍යාපෘතීන්හි විස්තර පහත සඳහන් පරිදි වේ:

2019 දෙසැම්බර් 31 වන විට සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති අංශයේ කාර්යසාධනය:
 ක්‍රියාත්මකභාවයේ පවතින සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘති වර්ගය	ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව	ධාරිතාව (මෙ.වො.)
කුඩා පරිමාණ ජලවිදුලි බලය	206	410
සුළං බලය	15	128
ජීව වායු - කෘමිකාර්මික හා කාර්මික අපද්‍රව්‍ය මගින් ජනනය වන බලය	04	13
ජීව වායු - ඩෙන්ඩ්‍රෝ බලය	09	27
සූර්යබල	14	57
මුළු එකතුව	248	635

2020 සඳහා සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති අංශයේ වැඩසටහන්

අ) **2020 වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ප්‍රමිතිගත විදුලිබලය මිලදීගැනීමේ ගිවිසුම්ගත සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය නොවන බලශක්ති ව්‍යාපෘති**

ව්‍යාපෘති වර්ගය	ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව	ධාරිතාව (මෙහා වොට)
කුඩා පරිමාණ ජලවිදුලි බලය	48	81
ජීව වායු - කෘෂිකාර්මික හා කාර්මික අපද්‍රව්‍ය මගින් ජනනය වන බලය	01	2
ජීව වායු - ඩෙන්ට්‍රෝ බලය	10	56
ජීව වායු මහනගර සහ සන අපද්‍රව්‍යවලින් ජනනය වන බලය	03	20
සූර්යබලය	29	29
සූර්යබල තාපජ බලය	02	20
සුළු බලය	04	56
මුළු එකතුව	97	264

4.4 වාර්ෂික හා ජල සම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් වැඩිදියුණු කරන ලද ජලවිදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘති

4.4.1. කල්පිටිගල ජලවිදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය

- බලාගාරයේ ධාරිතාව : මෙ.වො 15
- අපේක්ෂිත සාමාන්‍ය වාර්ෂික බලශක්තිය : ගි.වො.පැ. 52.4
- නිමකිරීමට අපේක්ෂිත දිනය : 2024

4.4.2. ශිං ගඟ ජලවිදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය

- බලාගාරයේ ධාරිතාව : මෙ.වො 20
- අපේක්ෂිත සාමාන්‍ය වාර්ෂික බලශක්තිය : ගි.වො.පැ. 66
- නිමකිරීමට අපේක්ෂිත දිනය : 2022
- වත්මන් ප්‍රගතිය : මූලික ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සිදු කෙරෙමින් පවතී.

4.5. ජනන ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘති

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ජනනය කිරීමේ අංශය මගින් පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරමින් සිටින අතර, එමගින් තෝරාගත් ජලවිදුලි හා තාප විදුලි බලාගාර කිහිපයක් නවීකරණය කිරීමට නියමිතය. මෙමගින් ඔවුන්ගේ නඩත්තු/අලුත්වැඩියා කිරීමේ ගාස්තු අවම කරන අතර, යන්ත්‍රවල කාර්යක්ෂමතාව සහ රදාපැවැත්ම වැඩිදියුණු කරයි. නව තාක්ෂණය යොදාගනිමින් කල් ඉකුත් වූ යන්ත්‍ර නවීන යන්ත්‍ර හා ආදේශ කරන අතර, මෙමගින් පැරණි යන්ත්‍ර සඳහා අමතර කොටස් නොමැතිවීම හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ගැටලු විසඳාලීමට මෙන්ම ඉදිරි වසරවලදී කාර්යක්ෂම කාර්යසාධනය තහවුරු කිරීමට ද හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

4.5.1 සිදු කර ඇති සහ 2020 සඳහා සැලසුම් කර ඇති පුනරුත්ථාපන කාර්යයන්හි කාර්යසාධනය පහත සඳහන් පරිදි වේ.

පොල්පිටිය (සමනල) විදුලි බලාගාරය පුනරුත්ථාපනය කිරීම

පොල්පිටිය (සමනල) විදුලි බලාගාරය පුනරුත්ථාපනය කිරීම 2017 වර්ෂයේදී අරඹා, 2018 වර්ෂයේදී අවසන් කරන ලදී. ඒ අනුව, සිය සේවා ජීව කාලය අවසානයේ ප්‍රධාන විද්‍යුත් - යාන්ත්‍රික උපකරණ නවීන උපකරණවලට ආදේශ විය. ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර වැළවිය (MIV), විදුලිජනක යන්ත්‍රය සහ ටර්බයින් ද ආදේශ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය සාර්ථකව අවසන් කිරීමත් සමඟම, විදුලි බලාගාරයේ ධාරිතාව මෙ.වො.15කින් (මෙ.වො.2x7.5) ඉහළ යන ලද අතර, බර තබන ලද සාමාන්‍ය කාර්යක්ෂමතාව 3%කින් ඉහළ ගියේය. මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය රුපියල් මිලියන 4,000ක් පමණ විය.

2019 වර්ෂයේදී සිදු කරන ලද කාර්යයන්

ව්‍යාපෘතිය	ප්‍රදානය කරන ලද වටිනාකම	අරමුදල් ලැබීම	සපයනු	2019දී ප්‍රගතිය	භෞතික තත්ත්වය
පොල්පිටිය පුනරුත්ථාපනය කිරීම	යුරෝ 20,668,016	ලංකා බැංකුව හරහා ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයේ බැංකු ණය		100%	ව්‍යාපෘතිය අවසන් කරන ලදී
උකුවෙල විදුලි බලාගාරය ජීසීබී ආදේශ කිරීම	රුපියල් මිලියන 39	ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අරමුදල්		100%	ව්‍යාපෘතිය අවසන් කරන ලදී
පික්වෝරියා විදුලි බලාගාරය යු3 ස්ටෙටර් ආදේශ කිරීම	යුරෝ 3,148,253	ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අරමුදල්		100%	ව්‍යාපෘතිය අවසන් කරන ලදී
ලක්විජය ගල් අඟුරු ආගනය පුළුල් කිරීම අදියර 1	රුපියල් මිලියන 129	ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අරමුදල්		100%	ව්‍යාපෘතිය අවසන් කරන ලදී
කැලණිතිස්ස විදුලි බලාගාර රාමු V වායු ටර්බයින් පුනරුත්ථාපනය කිරීම	රුපියල් මිලියන 960	ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අරමුදල්		පුනරුත්ථාපනය කිරීමෙන් පසුව, වාණිජ මෙහෙයුම් සඳහා ගෑස් ටර්බයින් තුනක් (ටර්බයින් 1, 2 සහ 4) කැලණිතිස්ස විදුලි බලාගාරය වෙත බාර දුන් අතර, ගෑස් ටර්බයින් Vහි 50%ක් අවසන් කර ඇත.	ගෑස් ටර්බයින් 5 යටතේ ඉතිරිව ඇති වැඩ සිදු කෙරෙමින් ඇත
ලක්විජය ගල් අඟුරු ආගන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම	රුපියල් මිලියන 1,882 + ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් 13,772,186.01	ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අරමුදල්		1.5%	ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයක් පිහිටුවීම සහ ක්ෂේත්‍ර කාර්යාලය ස්ථාපිත කිරීම අවසන් කරන ලදී.

5. විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණය

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ඇතැම් ක්ෂේත්‍රවල කටයුතු වෙනුවෙන් එහි වෙනත් ආශ්‍රිතව සේවාවන් සපයමින්, සම්ප්‍රේෂණ ආශය මගින් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ සම්ප්‍රේෂණ වත්කම් සියල්ලම සැලසුම් කර, සංවර්ධනය කර, ක්‍රියාත්මක කර, නඩත්තු කරනු ලබයි.

මෙම සම්ප්‍රේෂණ ආශය මගින් සියලුම බලාගාර ආවරණය කරමින් කි.වො. 220 සහ කි.වො. 132 කොටුමා උපපොළයන්හි මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කරනු ලබන අතර, එහි පද්ධති පාලන මධ්‍යස්ථානය හරහා ජාලය වෙත සැපයෙන සමස්ත විදුලිය ගෙන යාම සිදු කරනු ලබයි. රඳාපැවැත්ම, ගුණාත්මක බව සහ ප්‍රශස්ත මෙහෙයුම් ළඟාකරගැනීම සඳහා පද්ධති පාලන මධ්‍යස්ථානය ජනනය කිරීමේ සහ සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේ මෙහෙයුම් සැලසුම් කර, ක්‍රියාත්මක කරයි. මෙම ආශය මගින් ජනනය කිරීමේ සහ සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේ දත්ත ගබඩා කිරීම මෙන්ම ක්‍රමික කළමනාකරණ තොරතුරු සකස් කිරීමද සිදු කෙරේ.

මෙම ආශයේ මෙහෙයුම් අරමුණු අතරට:

- ඵලදායී, සම්බන්ධීකරණය කරන ලද, රඳා පැවැත්විය හැකි සහ කාර්යක්ෂම සම්ප්‍රේෂණ පද්ධතියක් සංවර්ධනය කර, පවත්වාගෙන යාම;
- පාරිභෝගිකයින් වෙත ආරක්ෂිතව, විශ්වාසනීයව හා කාර්යක්ෂමව විදුලිය සැපයීම තහවුරු කිරීම වෙනුවෙන් බෙදාහැරීමේ බලපත්‍රහිමි පුද්ගලයින් වෙත මහා පරිමාණයෙන් විදුලිය ප්‍රසම්පාදනය කිරීම සහ අලෙවි කිරීම;

- විදුලිය සඳහා පූර්ව නිගමනය කරන ලද සාධාරණ ඉල්ලුම සපුරාලීම වෙනුවෙන් ජනන බලාගාරවලින් ප්‍රමාණවත් ධාරිතාවක් ඇති බව තහවුරුකරගැනීම;
- කි.වො.132 හා 220 සඳහා ද $\pm 10\%$ ක විචලනයන් තුළ සම්ප්‍රේෂණ චෝල්ටියතාව සහ පද්ධතියේ සංඛ්‍යාතය (Hz) 50ක් සඳහා $\pm 1\%$ ක් තුළ සංඛ්‍යාතය පවත්වාගෙන යාම;

ඇතුළත් වේ.

රටේ සියලුම සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් සහ කොටුමා උපපොලවල් ඇතුළුව විදුලිබල මණ්ඩලයේ කි.වො.220 සහ 132 මට්ටමට සම්ප්‍රේෂණ පද්ධති සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, අත්දැකීම් සහිත ඉංජිනේරුවරුන්ගේ කණ්ඩායම්වලින් සමන්විත වූ විශේෂයෙන් සකස් කරන ලද ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ජ්‍යෙෂ්ඨ මගින් සිදු කෙරේ.

2019 වර්ෂයේ සිදු කෙරෙමින් ඇති සහ 2020 වර්ෂයේදී කරගෙන යාමට අපේක්ෂිත සම්ප්‍රේෂණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති පිළිබඳ කෙටි විස්තරයක් පහතින් දැක්වේ:

සම්ප්‍රේෂණ ජාල සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතුවල ප්‍රගතිය

අයිතම අංකය	ව්‍යාපෘති විස්තරය	අරමුදල් සපයන ආයතනය	පිරිවැය	ක්‍රියාත්මක වන වර්ෂය	වත්මන් ප්‍රගතිය
01	ජාතික සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ ජාල සංවර්ධනය කිරීමේ හා කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණුකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ආයතනය (JAICA)	ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 8,761	2022 ජනවාරි	-
	පැකේජය 1: සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ඉදි කිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 7,418	2021 මාර්තු	16%
	පැකේජය 2: නව කිලෝවොට් 220/132ක උපපොලක් ඉදි කිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 10,258	2021 අගෝස්තු	12.2%
	පැකේජය 3: කිලෝවොට් 220ක සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ඉදි කිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 4,931	ආරම්භ කිරීමට නියමිතය	-
02	හරිතබල සංවර්ධනය හා බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණුකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අදියර II	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව (ADB)	ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 2,066.70	2020 දෙසැම්බර්	23.8%
	පැකේජය 1 - ලොට් A: හම්බන්තොට ග්‍රිඩ් උපපොල කිලෝවොට් 220 සංවර්ධනය කිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 7,642.20	2021 ජනවාරි	32%
	පැකේජය 1 - ලොට් B: පොල්පිටිය - හම්බන්තොට කිලෝවොට් 220 නව සම්ප්‍රේෂණ රැහැන (කිලෝමීටර් 150) ඉදි කිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 3,086.80	2020 දෙසැම්බර්	55%
	පැකේජය 2 - ලොට් A: කිලෝවොට් 220/33 නඩුකුඩා ග්‍රිඩ් උපපොල ඉදිකිරීම සහ කිලෝවොට් 220/33 මන්නාරම ග්‍රිඩ් උපපොල වැඩිදියුණු කිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 1,015.50	2022 අප්‍රේල් 2021 නොවැම්බර්	1%
	පැකේජය 2 - ලොට් B2 පාදක-හොරණ කිලෝවොට් 132 කිලෝමීටර් 25 සම්ප්‍රේෂණ රැහැන සහ හබරණ-චාලව්වෙන කිලෝවොට් 132 සම්ප්‍රේෂණ රැහැන දෙවන පරිපථ එකට ඇමිණීම - කිලෝමීටර් 98				

	<p>රැහැන දෙවන පරිපථ එකට ඇමිණීම - කිලෝමීටර් 98</p> <p>පැකේජය 3 - ලොට් A1: කොළඹ බී ග්‍රිඩ් උපපොල සහ කොළඹ සී - කොලොන්නාව කිලෝවොට් 132 වර්ගමිලිමීටර් 800 නහි ප්‍රවේශවීමේ හා පිටවීමේ සම්බන්ධතාව ඉදිකිරීම</p> <p>පැකේජය 3 - ලොට් A2: කොටුගොඩ, කොලොන්නාව, ස්ටැන්ලි, පාදකක, හොරණ, දෙහිවල, මාදම්පෙ ග්‍රිඩ් උපපොල වැඩිදියුණුකිරීම</p> <p>පැකේජය 3-ලොට් B: බියගම කිලෝවොට් 220/33 ග්‍රිඩ් උපපොල ඉදි කිරීම සහ බියගම ග්‍රිඩ් උපපොල වැඩිදියුණුකිරීම</p> <p>පැකේජය 7 - ලොට් A1: පන්නිපිටිය ග්‍රිඩ් උපපොලෙහි 100එම්වීඒආර් බීඑස්සී ස්ථාපිත කිරීම</p> <p>බියගම ග්‍රිඩ් උපපොලෙහි +100/-50 එම්වීඒආර් එස්සී ස්ථාපිත කිරීම</p>	<p>ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව</p>	<p>ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 1,577.6</p> <p>ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 1,663.0</p> <p>ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 1,883.0</p> <p>ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 494.4</p> <p>ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 2,244.6</p>	<p>2021 සැප්තැම්බර්</p> <p>2020 ඔක්තෝබර්</p> <p>2020 නොවැම්බර්</p> <p>2021 ජනවාරි</p> <p>-</p>	<p>2%</p> <p>33%</p> <p>31%</p> <p>8%</p> <p>-</p>
03	<p>මහ කොළඹ සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ භාණ්ඩ අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය</p> <p>ලොට් 1: කොළඹ වරාය කිලෝවොට් 220/132 ග්‍රිඩ් උපපොල ඉදි කිරීම</p> <p>ලොට් 2 - දැනට ක්‍රියාත්මක ග්‍රිඩ් උපපොල වැඩිදියුණුකිරීම/නවීකරණය කිරීම</p> <p>ලොට් 3 - දැනට ක්‍රියාත්මක ග්‍රිඩ් උපපොල වැඩිදියුණුකිරීම/නවීකරණය කිරීම</p> <p>කොළඹ වරාය ග්‍රිඩ් උපපොල සහ කොළඹ වෙනත් ග්‍රිඩ් උපපොලවල් අතර කිලෝමීටර් 30ක දිගින් යුතු කිලෝවොට් 220/132ක තුගත කේබල් ඇතිකිරීම</p>	<p>ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ආයතනය</p>	<p>ජපන් යෙන් මිලියන 15,941 හා ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 4,896</p>	<p>2019 ඔක්තෝබර්</p> <p>2019 සැප්තැම්බර්</p> <p>2019 අගෝස්තු</p> <p>2019 සැප්තැම්බර්</p>	<p>100%</p> <p>100%</p> <p>100%</p> <p>100%</p>
04	<p>පුනර්ජනනීය බලශක්ති අවශෝෂණ සම්ප්‍රේෂණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය</p> <p>ලොට් A: මාලිනොඩ, රාගල, වැව්ලවත්ත, නාවලපිටිය කිලෝවොට් 132/33 ග්‍රිඩ් උපපොලවල් ඉදිකිරීම</p> <p>ලොට් B: අනුබද්ධිත සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ඉදිකිරීම</p>	<p>සංවර්ධනය පිලිබඳ ප්‍රාග් නියෝජිතායතනය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව</p>	<p>යුරෝ මිලියන 30 හා ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 1,329</p>	<p>2020 සැප්තැම්බර්</p> <p>2020 ජූනි</p>	<p>87%</p> <p>80%</p>
	<p>හරිතබල සංවර්ධන සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණුකිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන (ට්‍රාන්ච් 1) 2 කොටස</p>				

05	ලොට් A: කප්පල්තුරෙයි ග්‍රිඩ් උපපොල ඉදිකිරීම සහ කෙරවලපිටිය, කටුනායක හා ත්‍රිකුණාමලය ග්‍රිඩ් උපපොලවල් වැඩිදියුණුකිරීම	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව, සංවර්ධනය සඳහා වන ප්‍රංශ නියෝජිතායතනය	ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 2,500	2020 දෙසැම්බර්	90%
	ලොට් B1: කැස්බෑව සහ කැපුර ග්‍රිඩ් උපපොලවල් ඉදිකිරීම සහ නව අනුරාධපුරය හා පැරණි අනුරාධපුරය ග්‍රිඩ් උපපොලවල් වැඩිදියුණුකිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 2,716	2020 දෙසැම්බර්	69.5%
	ලොට් B2: අනුබද්ධිත සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ඉදි කිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 682	2020 මාර්තු	96.8%
06	විදුලිබල පද්ධතිවල විශ්වාසනීයත්වය බලගැන්වීමේ ව්‍යාපෘතිය (PSRSP)	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 236		-
07	මන්නාරම සම්ප්‍රේෂණ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතිය	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව			
	ලොට් A: මන්නාරම කිලෝවොට් 220/33 ග්‍රිඩ් උපපොල ඉදිකිරීම		ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 8.08	2020 පෙබරවාරි	97%
	ලොට් B: නව අනුරාධපුරයේ සිට වවුනියාව දක්වා කිලෝමීටර් 55ක ද්විත්ව පරිපථ, ද්විත්ව සීඝ්‍රා කිලෝවොට් 132 සම්ප්‍රේෂණ රැහැන සහ වවුනියාවේ සිට මන්නාරම දක්වා කිලෝමීටර් 70ක ද්විත්ව පරිපථ තනි සීඝ්‍රා කිලෝවොට් 132 සම්ප්‍රේෂණ රැහැන ඉදිකිරීම (කිලෝවොට් 220 මෙහෙයුම් සඳහා සැලසුම් කර ඇත)		ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 23.69	2019 ජනවාරි	98%
08	පීච්ඤා බලශක්තිය හා කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණුකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (පැකේජය 01) කිලෝවොට් 220 සම්ප්‍රේෂණ යටිතල පහසුකම් සංශෝධන	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව			
	ලොට් A: පොල්පිටිය හා පාදක කිලෝවොට් 220/132 නව ග්‍රිඩ් උපපොලවල් ඉදි කිරීම සහ පන්නිපිටිය ග්‍රිඩ්පොල වැඩිදියුණුකිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 5,643	2019 ජූනි	99.8%
	ලොට් B: පාදක කහ හරහා පොල්පිටිය සිට පන්නිපිටිය දක්වා කිලෝමීටර් 69.2ක ද්විත්ව පරිපථ ද්විත්ව සීඝ්‍රා කිලෝවොට් 220ක සම්ප්‍රේෂණ රැහැන ඉදිකිරීම	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 2,129	2020 දෙසැම්බර්	94.7%
	හබරණ වේගන්ගොඩ සම්ප්‍රේෂණ රැහැන ව්‍යාපෘතිය (HVTLP)	ජපාන ජාත්‍යන්තර			

09	ලොට් A: හතරේ කිලෝවොට් 220/132 නව ග්‍රිඩ් උපපොලවල්	සහයෝගීතා ආයතනය	ජපන් යෙන් මිලියන 9,573 හා ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 273	2020 සැප්තැම්බර්	72%
	ලොට් B: කිලෝමීටර් 148ක් දිග කිලෝවොට් 220 ද්විත්ව පරිපථ සම්ප්‍රේෂණ රැහැන			2021 මාර්තු	80%
10	සභායක විදුලි සැපයුම් රඳාපැවැත්ම වැඩිදියුණුකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (SESRIP)	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව			
	පැකේජය 4 :කිලෝවොට් 33 කුළුණු රැහැන් සහ 2එස්එස්බීබී මැසි ඉදිකිරීම		එ.ජ.ඩො. මිලියන 40.5		
	පැකේජය 5: දීර්ඝ කරන ලද ග්‍රාමීය විදුලි සැපයුම් ජාලය සඳහා ද්‍රව්‍ය සැපයුම හා ලබාදීම හා බෙදාහැරීම කාර්යසාධනය අධීක්ෂණය කිරීම		එ.ජ.ඩො. මිලියන 9.06		
	දෙමුහුම් පුනර්ජනනීය බලශක්ති පද්ධති ඉදිකිරීම		එ.ජ.ඩො. මිලියන 12		

සම්ප්‍රේෂණ ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතීන්හි ප්‍රගතිය

අයිතම අංකය	ව්‍යාපෘති විස්තරය	අරමුදල් සපයන ආයතනය	පිරිවැය	ක්‍රියාත්මක වර්ෂය	වත්මන් ප්‍රගතිය
01	නව අනුරාධපුර ග්‍රිඩ් උපපොල වැඩිදියුණුකිරීම - ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (අයිසීබී) අයවැය		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 216	2019 ජූනි	100%
02	නව අනුරාධපුර ග්‍රිඩ් උපපොලෙහි 100 එම්වීඑච්ආර් රියැක්ටර් සහ මන්තාරම ග්‍රිඩ් පොලෙහි 50එම්වීඑච්ආර් රියැක්ටර් සවි කිරීම	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 1,430	2021 මැයි	8%
03	වගවත්ත ග්‍රිඩ් උපපොල ඉදිකිරීම	ආයෝජන මණ්ඩලය	ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 1,898	2021 දෙසැම්බර්	23%
04	පන්තල ග්‍රිඩ් උපපොලෙහි කිලෝවොට් 132/33 නව ට්‍රාන්ස්ෆෝමර් කලාපයක් ඉදිකිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 249	2019 නොවැම්බර්	100%
05	පොල්පිටිය නව ග්‍රිඩ් උපපොලෙහි කිලෝවොට් 220ක් ද්විත්ව අගය සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් 02ක් ඉදිකිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 291	2021 මාර්තු	45%
06	රත්මලාන ග්‍රිඩ් උපපොලෙහි කිලෝවොට් 33ක් පෝෂණ කලාප දෙකක් (02) ඉදිකිරීම		ලා.වි.ම. - ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 148	2020 ඔක්තෝබර්	58%
07	බදුල්ල - මැදගම කිලෝවොට් 132 සම්ප්‍රේෂණ රැහැන (කිලෝමීටර් 29) නැවත ඉදිකිරීම		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 786	2020 අගෝස්තු	82%
09	කෙරවලපිටිය - කොටුගොඩ කිලෝවොට් 220 සම්ප්‍රේෂණ රැහැන (කෙරවලපිටිය වගුරුබිම්වල)		ශ්‍රී.ලා.රු.මි. 60	2019 දෙසැම්බර්	100%

6 විදුලිය බෙදාහැරීම

රටේ 88%කට වැඩි විදුලිය බෙදාහැරීම වෙනුවෙන් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වග කිට යුතු අතර, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ පරිපාලිත ආයතනයක් වන ලංකා විදුලිබල සමාගම විසින් ඉතිරි ප්‍රමාණය පිලිබඳව වගබලාගනු ලැබේ. 2019 දෙසැම්බර් අගවන විට රටේ විදුලියන මට්ටම 99.6%ක් ලෙස ගණනය කර ඇත.

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ බෙදාහැරීමේ පද්ධතිය ආශ්‍රිතව හතරකින් සමන්විත වේ. මෙම ආශ්‍රිත හතර නිර්මාණය කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණු වන්නේ, පාරිභෝගිකයින් වෙත ලබා දෙන සැපයුමෙහි කාර්යක්ෂමතාව සහ ගුණාත්මකභාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වැදගත් වන තරඟකාරීත්වයක් ලබාකරගැනීමය.

මෙම බෙදාහැරීමේ ජාල පද්ධතිය, කොටුමා උපපොළයන් හරහා කි.වො.132ක හා 220ක බලය ආරෝපණය කරගන්නා කි.වො. 33ක සහ 11ක මධ්‍ය පරිමාණ චෝල්ටීය රැහැන්වලින් සහ චෝල්ට් 400 අඩු පරිමාණයේ චෝල්ටීයතාවක් සහිත රැහැන්වලින් සමන්විත වේ.

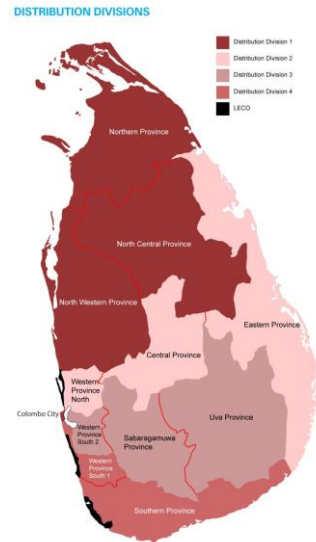
සාමාන්‍යාධිකාරීවරයා වෙත සෘජුවම වාර්තා කරන අතිරේක සාමාන්‍යාධිකාරීවරයෙකු විසින් මෙම එක් එක් ආශ්‍රයේ ප්‍රධානිත්වය දරනු ලබයි. මෙම ආශ්‍ර හතර පහත සඳහන් පළාත්වලින් සකස් කර ඇත :

ආශ්‍රය 1: කොළඹ නගරය, වයඹ පළාත, උතුරු මැද පළාත සහ උතුරු පළාත.

ආශ්‍රය 2: බස්නාහිර පළාත උතුර, මධ්‍යම පළාත සහ නැගෙනහිර පළාත.

ආශ්‍රය 3: බස්නාහිර පළාත දකුණ II, ඌව සහ සබරගමුව

ආශ්‍රය 4: බස්නාහිර පළාත දකුණ I සහ දකුණු පළාත

මෙහෙයුම් ව්‍යුහය

බෙදාහැරීමේ ආශ්‍ර පළාත්වලට වෙන් කර ඇති අතර, එක් එක් පළාතේ ප්‍රධානිත්වය නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරීවරයෙකු විසින් දරනු ලැබේ. පළාත උප ප්‍රදේශ කිහිපයකට බෙදා ඇති අතර, ප්‍රාදේශීය විදුලි ඉංජිනේරුවරුන් විසින් කළමනාකරණය කෙරේ. ප්‍රදේශය, විදුලි අධිකාරීවරයෙකු විසින් පාලනය කරනු ලබන පාරිභෝගික සේවා මධ්‍යස්ථාන කිහිපයකට තවදුරටත් බෙදේ.

පළාත් නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරීවරුන්ට අමතරව, ආශ්‍රයේ ව්‍යාපෘති හා අතිශයින් වැදගත් නඩත්තු කටයුතු, සැලසුම් හා සංවර්ධන සහ වාණිජ සහ ආයතනික කටයුතු සම්බන්ධයෙන් වගබලාගැනීම සඳහා නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරීවරු තුන්දෙනෙක් සිටිති. නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරීවරයෙකු විසින් පාලනය කරන ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලට විදුලිය ලබාදීම හා ව්‍යාපෘති සඳහා ආශ්‍රය 1 සතුව විශේෂ ශාඛාවක් ඇත.

6.1. 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට බෙදාහැරීමේ යටිතල පහසුකම්

විස්තරය	ඒකක	බෙදාහැරීමේ ආශ්‍රය 1	බෙදාහැරීමේ ආශ්‍රය 2	බෙදාහැරීමේ ආශ්‍රය 3	බෙදාහැරීමේ ආශ්‍රය 4	මුළු එකතුව
කි.වො. 33 බෙදාහැරීමේ රැහැන් (උඩිස් සහ හුගා)	කිලෝමීටර්	11,070	9,768	7,240	4,604	32,682
කි.වො. 11 බෙදාහැරීමේ රැහැන් (උඩිස් සහ හුගා)	කිලෝමීටර්	1,374	580	45	313	2,312
කි.වො.33/11 ප්‍රාථමික උප පොලවල්	සංඛ්‍යාව	48	34	12	40	134
අඩු චෝල්ටීයතා බෙදාහැරීමේ රැහැන් (උඩිස් සහ හුගා)	කිලෝමීටර්	47,425	42,348	32,189	28,207	150,169
අඩු චෝල්ටීයතා බෙදාහැරීමේ උපපොලවල් සංඛ්‍යාව	සංඛ්‍යාව	11,734	10,240	6,339	5,163	33,476

6.2. 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෙහෙයුම් සංඛ්‍යා ලේඛන

විස්තරය	ඒකක	බෙදාහැරීමේ අංශය 1	බෙදාහැරීමේ අංශය 2	බෙදාහැරීමේ අංශය 3	බෙදාහැරීමේ අංශය 4
අංශය තුළ අලෙවි වූ ඒකක	ගි.වො.පැ.	4,045	4,522	2,449	1,910
අලෙවි කළ විදුලියෙන් ඉපැයූ ආදායම	ශ්‍රී.ලා.රු.මි.	73,704	70,861	39,143	31,522
සාමාන්‍ය අලෙවි මිල	ලංකා රුපියල්/පැයට කිලෝවොට්	18.22	15.67	15.99	16.50
අංශයේ සේවකයින් සංඛ්‍යාව	සංඛ්‍යාව	4,556	5,583	3,757	2,890
ලබා දී ඇති නව සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව	සංඛ්‍යාව	43,023	51,692	29,126	22,519
මහා පරිමාණ සැපයුම් පාරිභෝගිකයින්ගේ සංඛ්‍යාව	සංඛ්‍යාව	201	226	81	76
සිල්ලර පාරිභෝගිකයින්ගේ සංඛ්‍යාව	සංඛ්‍යාව	42,822	51,466	29,045	22,443

ඉහත සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ බෙදාහැරීමේ පද්ධතිය මධ්‍ය පරිමාණ වෝල්ටීයතාවකින් යුතු රැහැන් කිලෝමීටර් 35,000ක පමණ ජාලයක් මගින් පෝෂණය වන උපපොලවල් 33,000කට අධික සංඛ්‍යාවකින් සමන්විතය.

2019 අග වන විට, පාරිභෝගික සේවා මධ්‍යස්ථාන 231ක්ද, බිල්පත් ගෙවීම් එක්රැස් කිරීම සඳහා අලෙවි මධ්‍යස්ථාන (POS) 78ක්ද පැවතීණි.

2019 අග වන විට සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ අලාභයන් 8.23% දක්වා අඩුකරගෙන ඇත.

6.3 විදුලිය බෙදාහැරීමේ ජාලයේ වර්ධනය

මෙම වර්ෂය තුළ විදුලිය බෙදාහැරීමේ ජාලයේ සිදු කරන ලද වැඩිදියුණුකිරීම් පහත සඳහන් පරිදි වේ.

අංශය	ඵව්ව (කිලෝමීටර්)	ඵල්ව් (කිලෝමීටර්)	බෙදාහැරීමේ උපපොල (සංඛ්‍යාව)
බෙදාහැරීමේ අංශය 1	379	916	667
බෙදාහැරීමේ අංශය 2	375	1044	579
බෙදාහැරීමේ අංශය 3	78	115	292
බෙදාහැරීමේ අංශය 4	209	218	122

7. 2019 වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය කාර්යසාධනය

2019 වර්ෂය ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙත අභියෝගාත්මක වසරක් වූයේ, දිගින් දිගටම පැවති වියළි කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් හදිසි බලශක්තිය ඇතුළු තාප ඉන්ධන මූලාශ්‍ර මත දැඩි සේ රඳාපැවැත්මට සිදු වීම නිසා එයින් පාඩු විදීමට වූ හෙයිනි. ප්‍රමාණවත් ලෙස වර්ෂාව නොලැබුණු හෙයින්, සමස්ත ශුද්ධ ජනනය කිරීමවලින් ප්‍රධාන පෙලේ ජලවිදුලි බලයේ ප්‍රමාණය 23%ක් විය. ඒ අනුව, විදුලිබලය ජනනය කිරීම සඳහා තාප මූලාශ්‍ර භාවිත කිරීම හේතුවෙන්, 2018 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සෘජු ජනනය කිරීමේ පිරිවැය 32%කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර, ඊට සමගාමීව, එකී ඉහළයාම සඳහා පාරිභෝගික ද්‍රව්‍යවල මිල ඉහළයාමද හේතුසාධක විය. ආර්ථිකය වර්ධනය සමඟ ඉහළ යන ඉල්ලුම සමඟ 2018 වර්ෂයට සාපේක්ෂව ශුද්ධ විදුලිය ජනනය කිරීම 4%කින් ඉහළ ගියේය. ඉහත සඳහන් සියලුම සාධකවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, රුපියල් බිලියන 85ක දළ පාඩුවක් සමගින් 2019 මූල්‍ය වර්ෂය අවසන් විය.

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය, මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය තුළ රඳවාගත් ඉපැයුම් ශේෂයෙහි සංඛ්‍යාත්මක තත්ත්වයක් දක්වා සුවිශේෂී ලෙස පාඩු ලබන තත්ත්වයට පත්ව ඇත. ජනනය කිරීමේ පිරිවැය පෙන්වුම් කිරීම සඳහා පසුගිය වර්ෂ හය (2013 වර්ෂයේ සිට) තුළ විදුලි මිලගණන්හි වැඩිවීමක් සිදුව නොමැති හෙයින්, ඉන්ධන, ගල් අඟුරු හා වෙනත් ද්‍රව්‍යවල ඉහළ යන මිල සමඟ පිරිවැයද ඉහළ යමින් ඇත.

රාජ්‍ය ව්‍යවසායික ආයතනයක් වන ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ප්‍රධාන පෙලේ ආර්ථික කටයුත්තක නියැලී සිටින අතර, දරාගතහැකි මිලකට අවසන් පාරිභෝගිකයා වෙත විදුලිය ලබාදීමට බැඳී සිටියි. එහෙයින්, ගෘහස්ථ වර්ගීකරණය තුළ අඩු පිරිවැය මට්ටමේ පාරිභෝගිකයින්ට මෙන්ම කාර්මික, හෝටල, ආගමික සහ රාජ්‍ය ආශයේ පාරිභෝගිකයින්ටද විශාල වශයෙන් සහන ලබා දී ඇත්තේ, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ශක්‍යතාව අවදානමට ලක්කරමින් සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන පිරිවැයට වඩා අඩුවෙන් විදුලිය ලබා දීම මගිනි.

7.1. ණයට ගැනීම් සහ ප්‍රධාන ණයහිමියන්

2019 වර්ෂයේදී, කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් මූලිකවම ලංකා බනිජ් තෙල් නීතිගත සංස්ථාව වෙත ගෙවිය යුතු මුදල් නිරවුල් කිරීම හා ස්ථායීතා බලශක්ති නිෂ්පාදකයින් සහ ගල් අඟුරු ප්‍රසම්පාදනය කිරීම පිණිස, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් බැංකුවලින් රුපියල් බිලියන 83ක් ණයට ගන්නා ලදී. 2019 දෙසැම්බර් 31වන විට, බැංකු අයිරාව ඇතුළුව කාරක ප්‍රාග්ධනය සඳහා බැංකු ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 102ක් ලෙස සටහන් විය. එසේ වුවද, 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලංකා බනිජ් තෙල් නීතිගත සංස්ථාව සහ අයිපීපී වෙත ගෙවිය යුතු මුදල ලෙස ප්‍රමාද පොලී ගාස්තු ද ඇතුළත්ව පිළිවෙලින්, රුපියල් බිලියන 84ක් සහ රුපියල් බිලියන 57ක් ලෙස වාර්තා විය. ඊට අතිරේකව, 2019 වර්ෂය අවසානයේදී, ව්‍යාපෘති ණයෙහි මුළු හිඟ මුදල රුපියල් බිලියන 232ක් විය.

8. මානව සම්පත්

රට පුරා තම ව්‍යාපාරික කටයුතු සිදුකරගෙනයාම පිණිස, කාර්යමණ්ඩල අවශ්‍යතාවන් සඳහා සැලසුම් සකස් කිරීම මෙන්ම ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ හදිසි පුරප්පාඩු පිරවීමද අතිශයින් වැදගත්ය. 2019 වර්ෂයේදී කාර්යමණ්ඩලයේ සංඛ්‍යාව 26,774 දක්වා ඉහළ නැංවීම සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අනුමැතිය ලබාගන්නා ලදී.

2019 වර්ෂය අවසානයේදී, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය මගින් සේවා නියුක්ත කරන ලද සමස්ත සේවකයින් සංඛ්‍යාව 26,114 දක්වා ඉහළ නංවන ලද අතර, ඊට ස්ථිර සේවකයෝ 20,512ක්ද, අනියම් පදනමින් සේවකයෝ 2,406ක්ද, කොන්ත්‍රාත් පදනම මත සේවකයෝ 218ක් සහ ජාතික වෘත්තීය පුහුණු සුදුසුකම් ලත් පුහුණුවන්නෝ 2,978ක් ද අයත් වූහ.

9. ව්‍යාපාර සම්පත් කළමණාකරන ව්‍යාපෘතිය

2017 වර්ෂයේ ජුනි මාසයේදී ආරම්භ කරන ලද ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ව්‍යාපාර සම්පත් කළමණාකරන ව්‍යාපෘතිය 2018/2019 වර්ෂවලදී ප්‍රගතියක් අත්කරගන්නා ලදී. සමස්ත ආයතනය තුළ තොරතුරු සමෝධායනය කිරීමේ අරමුණින්, මෙම පද්ධතිය ව්‍යාපාරික ක්‍රියාවලින් ස්වයංක්‍රීයකරණයට ලක් කරයි. මූලික විවිධ පද්ධති තුළ කාණ්ඩ කළ තොරතුරු ආයතනය තුළ පහසුවෙන් ගලා යාමට ඉඩ සැකසී ඇත්තේ, පාරිභෝගික සබඳතා කළමනාකරණය, මූල්‍යකරණය, ප්‍රසම්පාදනය, මානව සම්පත් කළමනාකරණය, වත්කම් කළමනාකරණය, නඩත්තු කළමනාකරණය යනාදී විවිධ ව්‍යාපාරික ක්‍රියාවලීන් මගින් ඒවා හුවමාරු කරගැනීමට හැකිවන පරිදිය. ජනනය කිරීම, සම්ප්‍රේෂණය කිරීම, බෙදාහැරීම සහ මධ්‍යගත සේවාවන්ගෙන් වෙනස් වූ ව්‍යාපාරික ක්‍රියාවලීන් සමෝධායනය කළ හැකි වනුයේ, ආයතනයේ සියලුම මට්ටම්හිදී තොරතුරු ගලා යාමට හැකි වන පරිදිය. මෙම ව්‍යාපෘතියේ සැලසුම් අදියර 2018 වර්ෂයේදී අවසන් කරන ලදී.

2019 ජනවාරි 28 සිට 2019 පෙබරවාරි 01 දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වූ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මෙහෙයුම මගින් එ.ජ.ඩො. මිලියන 10 ක ඇස්තමේන්තුගත ආයෝජනයක් මත මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අතිතයට බලපැවැත්වෙන ආකාරයේ මූල්‍යකරණ පහසුකම් පිළිබඳව දන්වා සිටින ලදී.

මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම වෙනුවෙන් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් එ.ජ.ඩො. මිලියන 10ක සහනදායී ණය පහසුකමක් ලබාගැනීමට සමත් විය. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ අවශ්‍යතා සඳහා ගැලපෙන අයුරින් ලංසු ලියවිලිවල අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කිරීමෙන් අනතුරුව, 2019 නොවැම්බර් 07වන දින මෙම ව්‍යාපෘති ටෙන්ඩරය පිළිබඳව පුවත්පත් දැන්වීම් පළ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියේ අදියර 01 වසර 02කින් සහ අදියර 02 තවත් වසරකින්ද අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

හැඳින්වීම

සීමාසහිත ලංකා විදුලිබල (පුද්ගලික) සමාගම (ලෙකෝ), සමාගමේ බලයලත් ප්‍රදේශ වන බස්නාහිර පළාතේ සහ දකුණු පළාතේ වෙරළ තීරයේ කොටසක් තුළ විදුලිබල බලශක්තිය නඩත්තුව, වැඩිදියුණු කිරීම, සැපයුම්, බෙදාහැරීම හා විකිණීම පිළිබඳ ව්‍යාපාරය සිදුකිරීම සඳහා වන මූලික අරමුණෙන් යුතුව 1982 අංක 14 දරණ සමාගම් පණත හා 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පණත යටතේ 1983 වර්ෂයේදී සංස්ථාපනය කරන ලදී.

අපගේ දැක්ම

නව්‍ය පරිසර හිතකාමී ව්‍යාපාරය තුළින් ජන ජීවිතය ඵලිය කරමින් සතුව දැනවීම.

අපගේ මෙහෙවර

අඛණ්ඩ නව්‍යකරණය මගින් වඩාත් යහපත් බලශක්ති විසඳුම් සමාජයට අත්කරදීම .

සමාගමේ ප්‍රධාන අගයන්

- පරිසර හිතකාමී වීම
- උපරිම ඵලදායීතාවය හා ලාභදායීතාවය සහතික කිරීම උදෙසා තිරසර පරිසරයක් තුළ විදුලිබල සේවා වැඩිදියුණු කර කැපවීමෙන් හා නව්‍ය සේවාවන් සැපයීමෙන් අපගේ ගනුදෙනුකරුවන් විශ්මයට පත් කිරීම.

සමාගමේ දිගු කාලීන අරමුණු

- ඵලදායීතාව, තිරසාරභාවය සහ ලාභදායීත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා මාර්ග ගවේෂණය කර කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම උදෙසා නව අවස්ථාවන් හඳුනා ගැනීම.
- සමාගම විදුලි බලය බෙදාහරින්නෙකු පමණක් නොවී බලශක්ති ආශ්‍රිත විවිධාංගීකෘත ව්‍යාපාර ක්‍රියාකාරකම්වලට පරිවර්තනය වීම.
- සමාගමෙහි සියළුම ක්‍රියාකාරකම්වල පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය ශක්තිමත් කරමින් නවෝත්පාදන නිෂ්පාදන සංවර්ධනය කිරීම.
- ප්‍රමාණවත් සැපයුම් ධාරිතාවය තහවුරු කිරීම.
- පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම.
- පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන්ගෙන් බලශක්ති උත්පාදනය සඳහා පහසුකම් සැලසීම.
- තිරසර බලශක්ති අධිකාරියේ (SEA) සහයෝගය ඇතිව ඉල්ලුම් කළමනාකරණය සඳහා (DSM Demand side Management) වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- අපගේ බෙදාහැරීමේ පද්ධතිය ඉහළට හා පහළට ඒකාබද්ධ කළ හැකි පරිදි සුහුරු පද්ධතියක් බවට පරිවර්තනය කිරීම උදෙසා නියමු අධ්‍යයන අඛණ්ඩව කරගෙන යාම.
- ජාතික විගණන පනතට අනුකූලව ක්‍රියා පටිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ සමාගමේ අත්පොත් සකස් කිරීම.
- ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයට අනුව, එකී 154 (4) (අ) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව සමාගම රජය සතු ව්‍යවසායක් (SOE) වන බැවින්, රාජ්‍ය ව්‍යවසාය දෙපාර්තමේන්තුවේ මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කළ යුතුයි. එබැවින් එම මාර්ගෝපදේශවලට අනුකූල වන පරිදි අපගේ අත්පොත් සකස් විය යුතුයි.

සමාගමේ ජයග්‍රහණය අපගේ කාර්යසාධනය සහ පාර්ශවකරුවන් සඳහා ඉහළ සේවාවක් ලබා දීමට ඇති කැපවීම ප්‍රදර්ශනය කරයි.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020 පුරෝකථනය
පාරිභෝගිකයින්	526,119	539,829	551,123	562,412	568,250	582,016
විකුණුම් Gwh ගී. වො. පැය	1,355	1,466	1518	1,570	1,646	1,662
ආදායම රු.මිලි.	26,194	28,793	29,930	30,947	32,461	33,478
විදුලිය බෙදාහැරීම් හානි (11 Kv) %	3.76	3.48	2.7	2.27	1.61	2.3
සේවකයකුට පාරිභෝගිකයන් අනුපාතය	359	347	351	358	370	370
කාර්යසාධන මිනුම් දර්ශක විශ්වාසනීයභාවය (SAIDI) (පැය/ පාරිභෝගික/ වර්ෂය)	20.7	43.1	41.9	39.1	34.7	35.0

2019 දෙසැම්බර් වන විට වත්කම් බෙදා හැරීමේ වාර්තාව පහත පරිදි වේ

වත්කම් වර්ගය	ඒකකය	2019 ආරම්භය	2019 සදහා ඉලක්ක	2019 දෙසැම්බර් වන විට කාර්යසාධනය	තවදුරටත් ඉටුකළ යුතු ප්‍රමාණය
11KV UG	කි.මී.	65.963	7.1	2.428	4.672
11KVOH+ LV	කි.මී.	840.547	47	3.819	43.181
උප බෙදාහැරීම් 11 kv	සංඛ්‍යාව	2384	134	43	91
උප බෙදාහැරීම් 11 kv	සංඛ්‍යාව	1762	122	100	22
Switching LBS and LBC	සංඛ්‍යාව	1071	99	42	57
LV බෙදාහැරීම් පද්ධතිය	කි.මී.	3408.350	67.20	24.258	42.942
LV බෙදාහැරීම් පද්ධතිය	සංඛ්‍යාව	565878	15250	11,047	4,203
11kv ස්වයංක්‍රීය ප්‍රතිවර්තනයන්	සංඛ්‍යාව	19	150	5	145
11 11 Kv අංශ කිරීම්	සංඛ්‍යාව	8	296	7	289

ව්‍යාපෘති හා ප්‍රගතිය

මෙහෙයුම්

- සමාගමෙහි ව්‍යාප්තිය හා පුනරුත්ථාපන කටයුතු පදනම් වී ඇත්තේ භූගෝලීය ඉල්ලුම මත ය. එය එක් එක් ශාඛා විසින් මෙහෙයවනු ලබන අඛණ්ඩ ක්‍රියාවලියකි.
- කාර්යක්ෂම බෙදාහැරීමේ පද්ධතියක් හරහා පාරිභෝගිකයින්ට වඩා හොඳ සහ විශ්වාසදායක සැපයුමක් සමාගම විසින් සපයනු ලැබේ.
- විදුලිය ඇනහිටීම් සහ එකී කාලසීමාව අවම කිරීම
- ගුණාත්මක විදුලිබල සැපයුම කහවුරු කිරීම.

සංවර්ධන ක්‍රියාවලීන්

- සමාගමේ බලයලත් ප්‍රදේශය තුළ ප්‍රාථමික විදුලි උපපොළවල් 5 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා යෝජනා පිවිතුරු බලශක්ති හා ප්‍රවේශ වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කරන ලදී.
- විදි ආලෝකකරණ ව්‍යාපෘතියේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම අවසන් කරන ලදී.
- පාරිභෝගික හිතකාමී බිල්පත් ක්‍රමය 2015 දී ආයතනය තුළ සංවර්ධනය කර තිබූ අතර 2016 සිට එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතව ඇත. එමගින් කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නංවා පාරිභෝගික තෘප්තිය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා තොරතුරු තාක්ෂණ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු වනු ඇත.
- දැනට පවතින ඊෆාර්පී පද්ධතියට නව අනුවාදය (PRONTO) එකතු කර අප විසින් වැඩිදියුණු කර ඇති අතර මෙය 2016 මුල සිට ක්‍රියාත්මක වේ.
- සැපයුම් පාලන මධ්‍යස්ථානය නවීකරණය කිරීම සඳහා නව ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතී.
- සමාගමේ ප්‍රභව සැපයුම ශක්තිමත් කිරීම සඳහා සමාගමේ බලයලත් ප්‍රදේශතුළ ප්‍රාථමික උපපොළවල් 08 ක් ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇත
- නව බඳවා ගැනීම් හා උසස් කිරීම් යෝජනා ක්‍රමය සංවර්ධනය කරමින් පවතින අතර 2016 වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇත
- 2016-2020 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා වන සංයුක්ත සැලැස්ම සකස් කර ඇති අතර 2016 සිට බලාත්මක වන පරිදි එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇත

ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරියේ අරමුණු හා ක්‍රියාකාරකම්

ජාතික සහ පුද්ගල බලශක්ති සුරක්ෂිතතාවය, බලශක්ති ක්ෂේත්‍රය තුළ දැඩි අවධානයට ලක්වේ. පිවිතුරු බලශක්තිය විශ්වසනීය ලෙස සෑම විටම ලබා ගැනීම සඳහා අවස්ථාව සැලසීම රජයේ ඉලක්කය වේ.

ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය, සෑම ආකාරයටම පුනර්ජනනීය බලශක්තිය සංවර්ධනය කිරීම, සියළු ක්ෂේත්‍රවල බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීම, බලශක්ති තොරතුරු කළමනාකරණය සහ සුනිත්‍ය බලශක්ති ක්ෂේත්‍රය සඳහා ආයෝජන අවස්ථා සැලසීම සම්බන්ධ රාජ්‍ය ආයතනය වේ. බලශක්ති ක්ෂේත්‍රය වර්තමානයේ අභියෝග රැසකට මුහුණ දෙයි. ජනතාවට දැරිය හැකි මිලකට අඛණ්ඩව විදුලිය ලබාදීමටත් තාප විදුලි ජනනය ආනයනික බණිජ තෙල් මත රඳාපවැත්ම නිසා ඇතිවන ආර්ථික බලපෑම ඒ අතර ප්‍රධාන වේ. මෙම තත්වය පාලනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් රජය මගින් පහත සඳහන් ඉලක්ක හඳුන්වා දී ඇත.

- ආනයනික බණිජතෙල් සඳහා විකල්පයක් ලෙස, 2020 වසර වනවිට ජාතික පද්ධතියේ විදුලි ජනනයෙන් 20%ක් නව පුනර්ජනනීය බලශක්ති මූලාශ්‍ර හරහා ලබාගැනීම.
- බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීම හා සංරක්ෂණය හරහා 2020 වසර වන විට රටෙහි සමස්ථ බලශක්ති පරිභෝජනය 10% කින් අඩු කිරීම.

රටෙහි බලශක්ති සුරක්ෂිතතාවය ඇති කරමින් මෙම ඉලක්ක ළඟාකර ගැනීම සඳහා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය මගින් පහත ක්‍රමවේද හඳුනාගෙන ඇත.

- සියළුම ආකාරයේ පුනර්ජනනීය බලශක්ති භාවිතය වැඩිකිරීම.
- බලශක්ති සැපයුම් දාම සියල්ල ආවරණය වන පරිදි, කාර්යක්ෂමතාවය හා සංරක්ෂණය ඉහළ නැංවීම.
- රටෙහි බලශක්ති පද්ධතිය බණිජතෙල් පදනමින් තිරසර පදනමට සකස්කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති හා ක්‍රමවේද සම්පාදනය.
- සුනිත්‍ය බලශක්ති ආයෝජන සඳහා සුදුසු පසුබිමක් රටතුළ ඇතිකිරීම.
- නව සුනිත්‍ය බලශක්ති තාක්ෂණයන් හඳුන්වාදීම හා ප්‍රවර්ධනය.
- තිරසර ජීවන ක්‍රම, නිවාස හා ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ සඳහා ජනතාව යොමු කිරීම.

රජයේ මූලික ඉලක්කයක් වූ, විදුලි ජනනයෙන් 10%ක් නව පුනර්ජනනීය බලශක්තිය මගින් ලබාගැනීම, 2015 වසරේදී ළඟාකර ගත හැකිවිය. කෙසේ වෙතත්, 2020 වසර විදුලි ජනනයෙන් 20%ක් නව බලශක්තිය මගින් ලබාගැනීම අසීරු කාර්යයක් බව පෙනී යයි.

බලශක්ති සංරක්ෂණ අංශය සම්බන්ධව සැලසීමේදී, ජනාධිපති කාර්ය සාධන බලකායක් යටතේ ක්‍රියාත්මක, බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය සම්බන්ධ රීති පද්ධති මෙන්ම, එම ක්ෂේත්‍රයේ සේවාවන් ප්‍රවර්ධනය සම්බන්ධව, දස වැදැරුම් වැඩ පිළිවෙලක් ක්‍රියාත්මක කර ඇත.

පහත දැක්වෙන පරිදි, තේමාවන් 4ක් යටතේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මකවේ.

- බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය හා සංරක්ෂණය - බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය සම්බන්ධ ජාතික මට්ටමේ ඉලක්ක සඳහා සෘජුව සම්බන්ධවීම අරමුණු කෙරේ.
- පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනය - පුනර්ජනනීය බලශක්තිය සම්බන්ධ ජාතික මට්ටමේ ඉලක්ක සඳහා සෘජුව සම්බන්ධවීම අරමුණු කෙරේ.

- දැනුම් කළමනාකරණය - බලශක්ති සවිඥානික ජාතියක් උදෙසා, බලශක්තිය සම්බන්ධ අධ්‍යාපන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම අරමුණ කෙරේ.
- ක්‍රමෝපාය වැඩසටහන් - රටෙහි දිගුකාලීන බලශක්ති තීරසාරත්වය උදෙසා, ප්‍රතිපත්තිමය මැදිහත්වීම්, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන තාක්ෂණික සංවාද ආදිය ක්‍රියාත්මක කිරීම අරමුණ කෙරේ.

1. බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය හා සංවර්ධනය

පහත දැක්වෙන ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළ වැඩසටහන්, වාණිජ, කර්මාන්ත හා ගෘහස්ථ යන අංශවල ක්‍රියාත්මක කරමින් තිබේ.

- රීතිමය මැදිහත්වීම්.
- බලශක්ති සේවා වැඩිදියුණු කිරීම.
- පුහුණුව හා දැනුවත් කිරීම.

2019 වසරේදී ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහන් පහත දැක්වේ.

1.1 බලශක්ති කළමනාකරණ පද්ධති ඇති කිරීම

බලශක්ති කළමනාකරුවන්, බලශක්ති විගණනකරුවන්, බලශක්ති පරිභෝජන ප්‍රමිති මට්ටම් වැඩ සටහන් හරහා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය, වාණිජ, කර්මාන්ත හා ගෘහස්ථ අංශවල බලශක්ති සංරක්ෂණය සඳහා දායකත්වය සපයයි.

- ✓ 2019 වසර තුළදී, බලශක්ති කළමනාකරුවන් 7 දෙනෙකු, 'සහතිකලත්' මට්ටමට පත්කර ඇත. සමස්ථ වශයෙන්, බලශක්ති කළමනාකරුවන් 223 සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇත.
- ✓ රාජ්‍ය ආයතන සඳහා බලශක්ති සංරක්ෂණ චක්‍රලේඛය සමාලෝචනය කර ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත.
- ✓ බලශක්ති කළමනාකරණ නිලධාරීන් සඳහා වාර්ෂිකව ක්‍රියාත්මක දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ වැඩසටහන, අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, මාතලේ (සහභාගිවන්නන් 130), බදුල්ල (සහභාගිවන්නන් 120) සහ මොනරාගල (සහභාගිවන්නන් 100) වැඩසටහන් පැවැත්විණි.
- ✓ 2019 වසර තුළදී, බලශක්ති විගණනකරුවන් දෙදෙනෙකු 'සහතිකලත්' මට්ටමට පත්කරන ලදී. සමස්ථ වශයෙන්, බලශක්ති විගණන කරුවන් 20 දෙනෙකු සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇත.

1.2 ප්‍රමිතීන් සහ රීති පද්ධති හඳුන්වාදීම

කර්මාන්ත, ගෘහස්ථ සහ වාණිජ ක්ෂේත්‍රවල බලශක්ති කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය රීතිමය මැදිහත්වීම් සිදුකිරීමටත්, ඒ සම්බන්ධ දැනුවත් කිරීම් ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් විවිධ වැඩසටහන් සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.

- ✓ 'ශ්‍රී ලංකාවේ තිරසර නිවාස සඳහා මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය' සකස්කර, පිටපත් 250ක් මුද්‍රණය කර ඇත.
- ✓ මෙම මාර්ගෝපදේශය සම්බන්ධව ගොඩනැගිලි ක්ෂේත්‍රයේ වෘත්තිකයන් දැනුවත් කිරීම සඳහා වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී.
- ✓ උපකරණ සඳහා බලශක්ති ලේබල වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

විස්තරය	ප්‍රගතිය
LED පැහැල සඳහා අවම බලශක්ති කාර්ය සාධන මට්ටම්	අදාළ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් මිලදී ගන්නා ලදී. පරීක්ෂණ කටයුතු සිදුකර ප්‍රමිති මට්ටම් සකස්කිරීම සඳහා අවශ්‍ය LED මොඩියුල, විවිධ නිෂ්පාදකයන්ගෙන් මිලදී ගන්නා ලදී. ප්‍රමිතීන් සකස්කිරීම සිදුකෙරෙමින් පවතී.
සීලිං විදුලිපංකා සඳහා බලශක්ති ලේබල වැඩසටහන	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනයේ ස්ථාපිත පරීක්ෂණ පද්ධතිය සම්පූර්ණ කරන ලදී. අන්වාර්ය ලේබල් වැඩසටහන සම්බන්ධව, සීලිං විදුලි පංකා ආනයන සමාගම් දැනුවත්කරන ලදී. සීලිං විදුලි පංකා ලේබලය සම්බන්ධව මාධ්‍ය වැඩසටහනක් සකස් කිරීම සඳහා තෝරාගන්නා ලද සමාගමට එම කාර්යය භාරදෙන ලදී.
පරීක්ෂණක සඳහා බලශක්ති ලේබල වැඩසටහන	පරීක්ෂණක පරීක්ෂණාගාරයක් මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ ස්ථාපිත කරන ලදී. ස්වේච්ඡා බලශක්ති ලේබලය සම්බන්ධව පරීක්ෂණක නිෂ්පාදකයින් සහ ආනයනකරුවන් දැනුවත් කර එම ලේබලය ඵළිදක්වන ලදී.
ශීතකරණ සඳහා බලශක්ති ලේබල් වැඩසටහන	ප්‍රමිති කෙටුම්පත අවසන්කර, ප්‍රමිති ආයතනයේ ආංශික කමිටුවේ අනුමැතිය සඳහා යොමුකරන ලදී. මාදිලි කිහිපයක ශීතකරණ සඳහා බලශක්ති කාර්ය සාධනය සම්බන්ධව පරීක්ෂණ සිදුකරන ලදී.
LED විදුලි පහන් සඳහා බලශක්ති ලේබල් වැඩසටහන	අවම බලශක්ති කාර්ය සාධන ප්‍රමිතීන් සම්බන්ධ ලේබලයට අදාළ රෙගුලාසි සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාගන්නා ලදී.

1.3 උපදේශන සේවා

ගැටළු සඳහා විසඳුම් ලබාදීම, ඉල්ලුම් කරන ආයතන සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම වැනි ක්‍රමවේද හරහා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය මගින් කර්මාන්ත, වාණිජ හා රාජ්‍ය ආයතන සඳහා උපදේශන සේවා සපයනු ලැබේ. බලශක්ති විගණන කටයුතු සම්බන්ධ මිනුම් කටයුතු සඳහා වන මිනුම් උපකරණ පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. බලශක්ති විගණන කටයුතු හා බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපෘති සම්බන්ධ සේවා ලබාදීම සඳහා බලශක්ති සේවා සමාගම් ලියාපදිංචි කර ඇත.

- ✓ මිනුම් උපකරණ සපයන ලද ප්‍රමාණය උපකරණ-දින ගණනින් - 1710.
- ✓ උපකරණ පද්ධති සඳහා විදුලි මීටර් 2 ක් සහ ලක්ස් මීටර් 2 ක් මිලදී ගන්නා ලදී.
- ✓ සමස්ථ වශයෙන් බලශක්ති සේවා සමාගම් 44ක් ලියාපදිංචි කර ඇත.
- ✓ නැව් නටාංගනය, ගලේවෙල, මාතලේ සහ දඹුල්ල දිස්ත්‍රික් රෝහල් ඇතුළත් බලශක්ති විගණන 5ක් සිදුකරන ලදී.
- ✓ DSI රජරට උළු කර්මාන්ත ශාලාවෙහි විදුලි මිනුම් විශ්ලේෂණය කරන ලදී.
- ✓ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය සමග සම්බන්ධ වී, Gummi Lanka (Pvt) Ltd., Jetwing Lagoon Hotel, St. Andrews Hotel - NuwaraEliya, Induwara Beach Resort – Bentota, Heritance Tea

Factory – NuwaraEliya යන ආයතනවල ISO 50001 බලශක්ති කළමනාකරණ පද්ධතිය විගණන සිදුකරන ලදී.

- ✓ අසාධාරණයට ලක්වූවන් සුරැකීමේ අධිකාරිය සඳහා වායු සමීකරණ අවශ්‍යතා ප්‍රමාණයක් තීරණය කර ඒ සඳහා අවශ්‍ය වායුසමීකරණ යන්ත්‍ර තෝරාගන්නා ලදී.
- ✓ කාර්මාන්ත හා වාණිජ අමාත්‍යාංශය හා සම්බන්ධ වී කාර්මික ජනපද තුළ බලශක්ති විගණන 15ක් සඳහා උපදේශන ලබාදෙන ලදී.

1.4 බලශක්ති දත්ත හා සංඛ්‍යාලේඛන සම්පාදන හා බෙදාහැරීම්

- ✓ බලශක්ති තුලනය 2017 සහ ප්‍රධාන බලශක්ති සංඛ්‍යාලේඛන 2017 අවසන් කරන ලද අතර, බලශක්ති තුලනය 2018 සඳහා දත්ත පිරික්සුම් සිදුකරමින් පවතී.

1.5 පර්යේෂණ හා සංවර්ධන

- ✓ බලශක්ති කළමනාකරණය සඳහා නව්‍ය තාක්ෂණයන් යොදාගැනීමේ හැකියාවන් අධ්‍යයනය කෙරේ.
- ✓ නවීකරණය කරන ලද කොටස් සහ පාලන පද්ධති ඇතුළත් සම්මත තේ වියළන යන්ත්‍රයක්, තේ පර්යේෂණායතනය හා සම්බන්ධ වී නිර්මාණය කරන ලදී. එය බලශක්ති කාර්ය සාධනය නිවැරදිව අගයීම සඳහා බෙහෙවින් වැදගත් වනු ඇත.

1.6 නියමු ව්‍යාපෘති

කුරුණෑගල ISB ආයතනය හා සම්බන්ධ වී ත්‍රිවිධ බලශක්ති පද්ධතියක් (Tri-generation Facility) සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදුකරන ලදී.

- ✓ කාර්මික කලාප සඳහා ස්ථානීය විදුලි ජනන පද්ධති සමග මධ්‍යම තාප සැපයුම් පද්ධති යොදාගැනීමේ වැදගත්කම හුවාදක්වමින් ඉහත අධ්‍යයනයේ අවසන් වාර්තාව සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරියවෙත ඉදිරිපත් වෙන ලදී.

1.7 ඉල්ලුම් පාර්ශ්ව කළමනාකරණ මෙහෙයුම් / (ODSM වැඩසටහන

බලශක්ති ඉතිරිය සම්බන්ධ මූල්‍ය තාක්ෂණයන් කිහිපයක් හරහා අවධානය යොමුකිරීම මගින් ගිගාවොට් පැය 1895ක (රැපියල් බිලියන 28ක වටිනාකම සහිත) විදුලි සංරක්ෂණයක් අත්කර ගත හැකි බවත්, ඒ සඳහා රැපියල් බිලියන 135ක ආයෝජන අවශ්‍ය බවත් බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයේ මැනකදී සිදුකරන ලද පර්යේෂණ මගින් පෙන්වා දෙයි. ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය මගින් ප්‍රකාශිත දිගුකාලීනවිදුලි ජනන සැලැස්ම 2014-2039 පාදක වූ මෙම සංකල්පය, අවම පිරිවැය විකල්පය ලෙසද හඳුනාගන්නා ලදී. ඒ අනුව, තාක්ෂණයක් 9ක් ක්‍රියාත්මක කරමින් ඉල්ලුම් පාර්ශ්ව කළමනාකරණ මෙහෙයුම් වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

තාක්ෂණ ක්‍රමවේදය	ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහන්
කාර්යක්ෂම වායුසමීකරණ	වායුසමීකරණ යන්ත්‍ර පරීක්ෂා පද්ධතිය සඳහා පිරිවිතරසහ මූල්‍යකරණ යෝජනා සකස්කර ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය ආයතන කිහිපයක් වෙත යොමුකරන ලදී.
කාර්යක්ෂම ආලෝකකරණය	වාණිජ ආයතන 100ක් සම්බන්ධ කරගෙන ආලෝකකරණය පිළිබඳ සමීක්ෂණයක් සිදුකරන ලද අතර, ගිගාවොට් පැය 515ක

	ඉතිරියක් ලබා ගත හැකි බව එමගින් සොයා ගන්නා ලදී.
කාර්යක්ෂම ශීතකරණ	නියමු ව්‍යාපෘතිය සඳහා, සංශෝධිත පිරිවිතර යටතේ ශීතකාරක සිලින්ඩර මිලදී ගැනීමට කටයුතු කෙරේ. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය හා සම්බන්ධ වී ස්වේච්චා අවම බලශක්ති කාර්යසාධන ප්‍රමිතීන් සකස් කරන ලදී.
කාර්යක්ෂම සිසිලන පද්ධති	අකාර්යක්ෂම සිසිලන පද්ධති වෙනුවට කාර්යක්ෂම පද්ධති හඳුන්වාදීමේ නියමු ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ඇත.
කාර්යක්ෂම විදුලි මෝටර්	නියමු ව්‍යාපෘතියක් සිදුකරන ලද අතර, බලාපොරොත්තු වූ ප්‍රමාණයට වඩා අඩු සංරක්ෂණ හැකියාවක් එමගින් පෙන්නුම් කර ඇත.
සුනිත විදුලි පහන් භාවිතයෙන් ඉවත් කිරීම	අඩු විදුලි පරිභෝජනය සහිත පවුල් සඳහා LED පහන් 350,000 ක් බෙදා දෙන ලදී.
කාර්යක්ෂම විදුලි පංකා	නිවාස 6357ක් සම්බන්ධ කර ගෙන, ගෘහස්ථ විදුලි උපකරණ සම්බන්ධය සිදුකරන ලද අතර, දත්ත පිරික්සීම සිදුකරගෙන යනු ලැබේ.

2. පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනය

2.1 සම්පත් බෙදාහැරීම් සහ සංවර්ධන වැඩසටහන්

දේශීය පුනර්ජනනීය බලශක්ති සම්පත පදනම් කර ගෙන, වාණිජ මට්ටමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා බලපත්‍ර සහ තාවකාලික අනුමැතීන් නිකුත් කිරීම සුනිතය බලශක්ති අධිකාරිය මගින් සිදුකෙරේ. 2019 වසර අග දක්වා ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘති පහත පරිදි වේ.

පුනර්ජනනීය බලශක්ති මූලාශ්‍ර	ව්‍යාපෘති යෝජනා	ස්ථාපිත ධාරිතාවය (මෙගා වොට්)
ජල විදුලි	208	419.5
සූළං	15	128.5
ජෛව ස්කන්ධ	12	43.5
සූර්ය බල	14	57.4
එකතුව	249	648.9

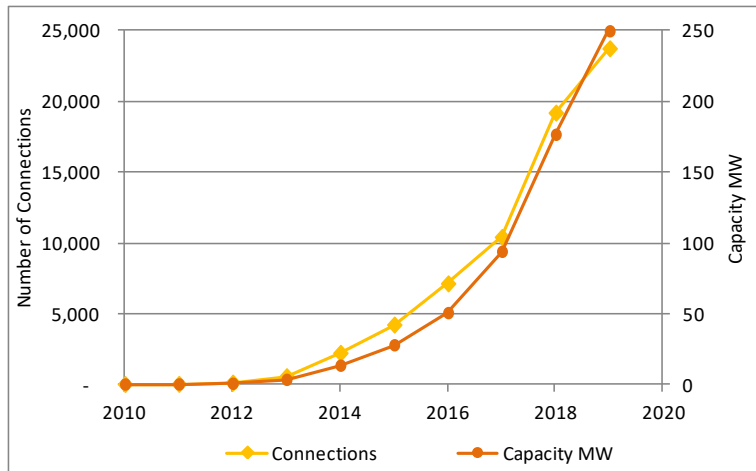
ව්‍යාපෘති සංවර්ධනය සඳහා සුනිතය බලශක්ති අධිකාරිය මගින් පහත පරිදි සහයෝගය ලබා දෙයි.

- ✓ ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ කමිටු සහ අභියාචනා කමිටු පැවැත්වීම
- ✓ අනෙකුත් අනුමත කිරීමේ ආයතන සමග සම්බන්ධීකරණය
- ✓ බලශක්ති සංවර්ධන ප්‍රදේශ ප්‍රකාශයට පත්කිරීම
- ✓ ව්‍යාපෘති ප්‍රගති සමාලෝචන / පසු විපරම
- ✓ භූ තොරතුරු පද්ධති පවත්වා ගැනීම හා යාවත්කාලීන කිරීම
- ✓ ව්‍යාපෘති සඳහා ඉඩම් ලබා ගැනීමට සහාය වීම

2.2 සුර්ය බල සංග්‍රාමය

පියැසි 23,000කට අධික ප්‍රමාණයක් උපයෝගී කරගෙන, මෙගා වොට් 249.37ක ධාරිතාවයක් පද්ධතියට සම්බන්ධ කර ඇති අතර, ඒ හරහා සමස්ථ වාර්ෂික විදුලි ඉල්ලුමේ 2.3% ක් ලබා ගැනේ.

පසුගිය වසර 9 තුළදී, නෙට් මිටරින් ක්‍රමවේදය සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක වී ඇත.

ගෝලීය මට්ටමෙන් උපකරණ වල මිලගණන් අඩුවීමක් සමග, ආරම්භයේදී 6ක්ව තිබූ සේවා සපයන්නන්ගේ ප්‍රමාණය 246ක් දක්වා වර්ධනය වී ඇත. අවම පාරිසරික හා සමාජ බලපෑම් සහිත විකල්ප විදුලි ජනන ක්‍රමයක් ලෙස සුර්ය පියැසි පද්ධති වල වැදගත්කම හදුනාගනිමින්, මෙම ක්‍රමවේදය නවදුරටත් ව්‍යාප්ත කිරීමට සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය කටයුතු කරයි. මේ යටතේ එක් විශේෂ පියවරක් වන්නේ, දෙමුහුන් ඉන්වර්ටර් තාක්ෂණය ශ්‍රී ලංකාවට හදුන්වා දීමයි. ජාතික පද්ධතියට බලශක්ති ගබඩා කිරීම හදුන්වාදීම සම්බන්ධ ක්‍රමවේදයන් අදාළ කමිටුව මගින් සිදුකර අවසාන අදියරේ පවතී. සාමාන්‍යයෙන් දිගු ආයු කාලයක් සහිත බැටරි පද්ධතියක් යොදා ගැනීම හරහා, සුර්ය පද්ධති මගින් විදුලි බෙදා හැරීමේ පද්ධතියට වන බලපෑම බොහෝ දුරට අඩුකර ගත හැකිය. එවැනි පද්ධතියක සාර්ථකත්වය සහ ආර්ථික ඵලදායිතාවය ඇගයීම සඳහා නියමු ව්‍යාපෘතියක් UNDP ව්‍යාපෘතිය යටතේ කුරුණෑගල ප්‍රදේශයේ සිදුකරන ලදී. එහි ප්‍රතිපල මගින් ගබඩාකිරීම් සහිතව සුර්ය විදුලි පද්ධති ක්‍රියාත්මක කිරීම ශක්‍යතා සහිත බව පෙන්වා දෙන අතර, එමෙන්ම එය විදුලි බිදවැටීමකදී යොදා ගත හැකි විකල්ප පද්ධතියක් ලෙසද හදුනා ගැනේ. කෙසේ වෙතත්, සුදුසු මට්ටමෙන් ආර්ථික ඵලදායි පරිමාණයන් යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන තෙක්, එය මිල අධික ක්‍රියාවලියක් වේ. එමෙන්ම, බැටරි වල ආයු කාලය සහ කාලයන් සමග කාර්යක්ෂමතාවය අඩුවීම සොයාගත හැක්කේ නියමු ව්‍යාපෘති දිගු කාලයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසුවයි.

- ✓ 2019 වසර අග වන විට සේවා සපයන්නන් 296ක් සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇත. ඒ හරහා සෘජු රැකියා 7600ක්ද වක්‍ර රැකියා 4500ක්ද ජනනය වී ඇත.
- ✓ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය සමග සම්බන්ධ වී සුර්ය පියැසි පද්ධති සඳහා ප්‍රමිතීන් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.
- ✓ සේවා සැපයුම් සමාගම්වල ඉංජිනේරුවන්ට හා තාක්ෂණික නිලධාරීන්ට විස්තීර්ණ තාක්ෂණික වැඩමුළු පවත්වන ලදී. මෙම වැඩසටහන යටතේ මෙගාවොට් 250ක සුර්ය පියැසි පද්ධති ස්ථාපිත කර ඇත.
- ✓ සුර්ය විදුලි පද්ධති සඳහා කාන්තා ශ්‍රම දායකත්වය අරමුණු කරගෙන, 'රිච් බලය ලිය සවියට' වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.
- ✓ NAITA ආයතනය සමග සම්බන්ධ වී සුර්ය කෝෂ තාක්ෂණඥයින් සඳහා NVQ 4 මට්ටමේ පුහුණු වැඩසටහන් ආරම්භ කරන ලදී.
- ✓ 'ගම්පෙරළිය' වැඩසටහන සඳහා සහාය දක්වන ලදී.
- ✓ රාජ්‍ය ආයතනවල සුර්ය පියැසි පද්ධති සවිකිරීම සඳහා තාක්ෂණික සහාය ලබා දෙන ලදී.

- ✓ ADB ණය ආධාර යටතේ සුර්ය පියැසි පද්ධති ස්ථාපිත කිරීම සඳහා සහය දක්වන ලදී.
- ✓ සුර්ය පියැසි පද්ධති සහ සුර්යබල සංග්‍රාමය සම්බන්ධ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් කොළඹ, මොණරාගල, බදුල්ල, ගම්පොළ, යාපනය, මුලතිවු, කළුතර, හෝමාගම, මීගමුව සහ කුරුණෑගල යන ප්‍රදේශවල පවත්වන ලදී.

2.3 හම්බන්තොට ජාතික බලශක්ති උද්‍යානය

හම්බන්තොට ජාතික බලශක්ති උද්‍යානය මගින් 2019 වසර තුළදී මෙගාවොට් පැය 1,077ක විදුලිය ජනනය කරන ලදී. විශ්ව විද්‍යාල සහ පාසල් සිසුන් මෙන්ම පර්යේෂකයන් විශාල ප්‍රමාණයක් වාර්ෂිකව මෙම උද්‍යානයට පැමිණ සුර්යබලය සම්බන්ධ ඔවුන්ගේ දැනුම වර්ධනය කර ගනී.

2.4 ඉදුරාන ජල විදුලි පුහුණු මධ්‍යස්ථානය

ඉදුරාන සරත්චන්ද්‍ර රාජකරුණා ජල විදුලි පුහුණු මධ්‍යස්ථානය සම්බන්ධ ඉදිකිරීම් කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලදී.

2.5 විදුලි ත්‍රිරෝද රථ

බතිජ තෙල් ගවේෂණ හා පාරිභෝජන අතර පරතරය වර්ධනය වී, බතිජ තෙල් භාතිය එහි උපරිමයට ළඟාවීමත් සමග, බතිජ තෙල් යුගය අවසන් අදියරට ළඟාවේ. එමෙන්ම, බතිජ තෙල් ආශ්‍රිත වාහන සැලකිය යුතු ලෙ

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ත්‍රිරෝද රථ මිලියනයක් පමණ ඇත. මෙම ත්‍රිරෝද රථ සිව් පහර හෝ ද්වි පහර අභ්‍යන්තර දහන එන්ජින් භාවිතයෙන් ක්‍රියාත්මක වේ.

සාමාන්‍යයෙන් ඩීසල් භාවිතයෙන් ක්‍රියාත්මක වන මෙම ත්‍රිරෝද රථ ඉහළ මට්ටමින් හර්තාගාර වායු විමෝචනය සිදුවන නිසා ඒවා නඩත්තුව වියදම් අධික වන අතර, නුදුරු අනාගතයේදී භාවිතයෙන් ඉවත්විය හැකිය. නමුත්, විදුලි වාහන භාවිත කල විට එන්ජින්

සේවා හෝ විමෝචන පරීක්ෂා අවශ්‍ය නොවන අතර, බොහෝ දුරට නඩත්තු වියදම් රහිත වේ. එබැවින් ඒ හරහා ඩොලර් 1000ක වාර්ෂික ප්‍රතිලාභ ඇත කර ගත හැකිය.

ඉහත සදහන් පරිදි මෙම විෂයයෙහි වැදගත්කම සලකා, කොරියානු බලශක්ති ආයතනය මගින් ත්‍රීරෝද රථ 5ක් ප්‍රධානය කරන ලද අතර, ඒවා ප්‍රදර්ශන ව්‍යාපෘතියක් ලෙස BMICH පරිශ්‍රය තුළ ක්‍රියාත්මක වේ.

2.6 දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්

- ✓ නුවරඑළිය, කැගලේ සහ රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කවල ප්‍රාදේශීය මාධ්‍යවේදීන් සදහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.
- ✓ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ රාජ්‍ය නිලධාරීන් සදහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.
- ✓ බාලදක්ෂණමධ්‍යවර් වැඩසටහන හරහා සියනූ අධ්‍යාපන පීඨයේ සහභාගීවන්නන් 2500ක පමණ පිරිසකට දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.
- ✓ සංරක්ෂා කලාප 4ක් එළිදක්වන ලදී.

2.7 මූල්‍යාධාර ආයතන සම්බන්ධ ව්‍යාපෘති

- ✓ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව යටතේ ක්‍රියාත්මක 'දුප්පත්කම අඩුකිරීම සදහා වන ජපන් අරමුදල' යටතේ විදුලි සැපයුම් විශ්වසනීයත්වයෙන් ඉහල නැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය 2018 වසරේදී ආරම්භ කරන ලද අතර, තෝරාගත් උපදේශකයින් හරහා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.
- ✓ නයින්තිවු, අනලතිවු සහ ඩෙල්ෆ් දූපත්වල ජනතාවට ආරක්ෂාව හා කාර්යක්ෂම බලශක්ති භාවිතය සහ ජීවනනත්වය ඉහල නැංවීම සම්බන්ධ පුහුණු වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.
- ✓ UNDP/GEF/FAO අධාර යටතේ 'ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලි ජනන හා පාරිභෝගික කේෂේත්‍ර සදහා යෝග්‍ය GHG විමෝචන අඩුකිරීමේ ක්‍රමවේද' ව්‍යාපෘතිය 2019 වසර තුළදී සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. විමෝචන අඩුකිරීම, පසු විපරම් කිරීම, වාර්තාකරණය සහ තහවුරු කිරීම සම්බන්ධ හැකියාවන් ව්‍යාපෘතිය හරහා ප්‍රවර්ධනය කරන ලදී.

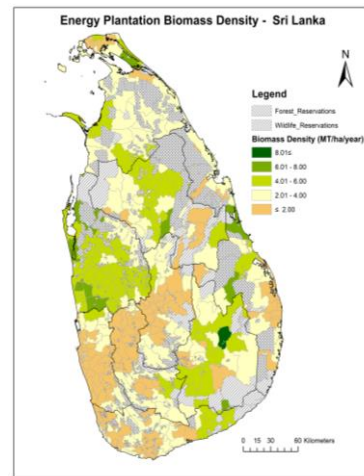
3.0 ක්‍රමෝපාය අංශය

3.1 සම්පත් ගවේෂණය හා සංවර්ධන සැලසුම්

විවිධ පුනර්ජනනීය බලශක්ති සම්පත් හඳුනාගැනීම, ශක්‍යතා ස්ථාන ගවේෂණය සහ සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීම පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධන වැඩසටහන තුළ ප්‍රධාන අංගයක් වේ. මේ යටතේ, ජෛව ස්කන්ධ සම්පත් ඇගයීම, සුළං සම්පත් ඇගයීම, මුහුදු රළ සම්පත් ඇගයීම, පුනර්ජනනීය බලශක්ති සම්පත් සිතියම සකස් කිරීම හා සම්පත් ලැයිස්තුගත කිරීම සහ පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීම සිදු කරන ලදී.

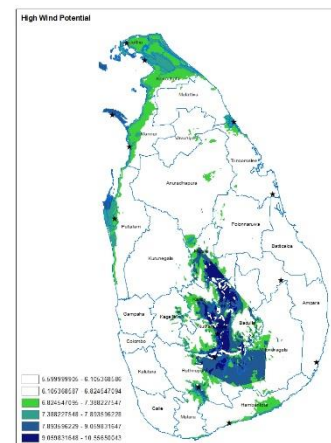
(අ) ජෛව ස්කන්ධ සම්පත් ඇගයීම

පසුගිය වසර වලදී ආරම්භ කරන ලද ජෛව ස්කන්ධ සම්පත් ඇගයීම අවසන් කිරීමට හැකිවූ අතර, අදාළ දත්ත හා තොරතුරු සම්පත් සිතියම්ගත කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ලදී. ජෛව ස්කන්ධ බලශක්ති සම්පත් ප්‍රධාන ආකාර 2කි. ඩෙන්ට්‍රෝ ලෙස හඳුන්වන මුඛ්‍ය බලශක්ති වගාවන් සහ කෘෂි අපද්‍රව්‍ය.

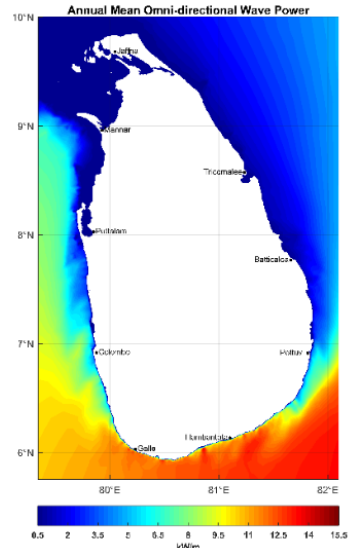
(ආ) සුළං සම්පත් ඇගයීම

පසුගිය වසරවලදී සිදුකරන ලද සුළං සම්පත් ඇගයීම හරහා ඉහළ සුළං සම්පත් සහිත ප්‍රදේශවල සුළු සම්පත් දත්ත එක්රැස් කර ඇත. මෙම දත්ත දැනට ඉදිකරමින් පවතින මන්නාරම සුළං බල ව්‍යාපෘතිය වැනි ව්‍යාපෘති සඳහා දායකත්වය සපයා ඇත. එමෙන්ම, මෙම දත්ත පුනර්ජනනීය බලශක්ති සිතියම් සකස් කිරීම සඳහා මහගු පිටුවහලක් වී ඇත. සුළං බල ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඉතා නිවැරදි සුළං දත්ත අතිශයින් වැදගත් වන අතර, ඉදිරි කාලසීමාවන් සඳහා ඉහළ සුළං ධාරිතාවයන් අපේක්ෂිත බැවින්, අඛණ්ඩ දත්ත ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. එම නිසා, දීප ව්‍යාප්ත සුළං ඇගයීම් වැඩසටහන අඛණ්ඩව කරගෙන යන ලද අතර, රටේ නොයෙකුත් ප්‍රදේශවල ස්ථාපිත සුළං මිනුම් කුළුණු ආශ්‍රිත ජාතික සුළං දත්ත පාදක පද්ධතියට උපයෝගී කර ගන්නා ලදී.

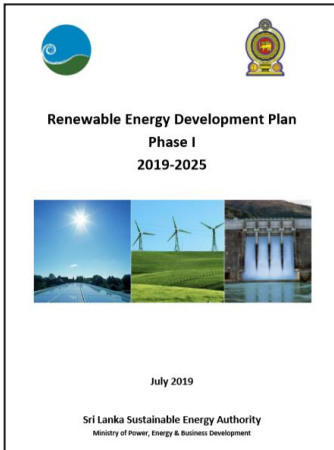
(අ) මුහුදු රළ සම්පත් ඇගයීම

මුහුදු රළ, රටෙහි පවත්නා වාණිජ මට්ටමට වැඩි දියුණු කරගත යුතු බලශක්ති මූලාශ්‍රයකි. කුඩා පරිමාණයේ පර්යේෂණ මට්ටමේ මැදිහත්වීම් හැරුණු විට, මෙම සමස්ත සංවර්ධනය සඳහා යම් සැලකිය යුතු පියවරක් ගෙන නැත. මෙම සම්මත සංවර්ධනය කිරීමේ ආරම්භක පියවරක් වශයෙන් පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු අංශය හා සම්බන්ධ වී මුහුදු රළ සම්පත් ඇගයීම් සිදුකරන ලදී.

3.2 පුනර්ජනනීය බලශක්ති සම්පත් සංවර්ධන සැලැස්ම

ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය පනතේ 8 ඡේදයේ අනුව, විස්තීරණ පුනර්ජනනීය බලශක්ති සම්පත් සංවර්ධන සැලැස්මක් සකස් කළ යුතු අතර, එය අමාත්‍යතුමාට ලබාදී ඒ හරහා මහජන අදහස් විමසිය යුතුය. මෙම ක්‍රියාදාමය අනුගමනය කරමින් සංවර්ධන සැලැස්මෙහි කෙටුම්පත මහජන අදහස් සඳහා යොමු කරන ලදී. අදාළ ප්‍රතිධාර සමග එම කෙටුම්පත සමාලෝචනය කිරීමේදී පෙනී ගියේ ව්‍යාපෘති සඳහා ඉඩම් ලබා ගැනීමේ ක්‍රමවේද නවදුරටත් විමර්ශනය කළ යුතු බවයි. ඒ අනුව, සම්පත් විභවය, සම්පේර්ෂණ පද්ධති සහ ඉඩම් උපයෝගීතාවය ඉහළ මට්ටමින් අවධාරණයට ලක් කරන ලදී. ඒ අනුව, අදාළ කරුණු සම්බන්ධයෙන් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සහ ඉඩම් ලබා ගැනීම සම්බන්ධ වගකිය යුතු ආයතන සමග සම්බන්ධ වී වඩාත් ප්‍රයෝගික සැලසුමක් එළිදැක්වීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ලැබේ. මේ යටතේ ජාල විදුලිය, පෞච්ඡ ස්කන්ධ, සූර්ය සහ සුළං යන ප්‍රධාන පුනර්ජනනීය බලශක්ති මූලාශ්‍ර 4 සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී.

3.3 බලශක්ති උද්‍යාන සම්බන්ධ මූලික සංවර්ධන කටයුතු

මෙගාවොට් 100 හෝ ඉහළ ධාරිතාවයක් සහිත සුළං සහ සූර්ය බල ව්‍යාපෘති අන්තර්ජාතික ආයෝජකයින් හරහා තරගකාරී මිල ගණන් යටතේ ක්‍රියාත්මක කළ හැකිවේ. එම නිසා, එම මට්ටමේ ව්‍යාපෘති බලශක්ති උද්‍යාන නමින් සංවර්ධනය කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. පුනරින් සූර්ය සුළං දෙමුහුන් බලශක්ති උද්‍යානය මේ යටතේ ආරම්භක ව්‍යාපෘති වේ.

(අ) පුනරින් සූර්ය-සුළං දෙමුහුන් උද්‍යානය

කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්කයේ පුනරින් ප්‍රදේශයේ සූර්ය සහ සුළං බල සංවර්ධනය සඳහා තෝරාගෙන ඇති අතර, මෙගාවොට් 800ක සුළං ධාරිතාවයක් සහ මෙගාවොට් 240ක සූර්යබල ධාරිතාවයක් සංවර්ධනය සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාදී ඇත. මුදල් අමාත්‍යාංශය යටතේ ස්ථාපිත රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික ආයතනවල සහයෝගීතාවය සඳහා වන ජාතික

ආයතනයේ සහ අන්තර්ජාතික මූල්‍ය සංස්ථාව (IFC) යන ආයතනවල සහයෝගයෙන්, සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය මගින් ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධ මූලික වැඩකටයුතු සිදුකරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය සඳහා මූලික ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදුකරන ලද අතර, එමගින් සුරියබල මෙගාවොට් 130ක් සහ සුළං මෙගාවොට් 240ක් ප්‍රථම අදියරේදී සංවර්ධනය කිරීමට නිර්දේශ කර ඇත. මේ සඳහා වන සෘජු ආයෝජනය ඇමෙරිකන් ඩොලර් මිලියන 146ක් සහ 249ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. ආරම්භයේදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත සුරිය බලාගාරය යෝජිත 132kV සම්පූර්ණ මාර්ගය හරහා කිලිනොච්චියට සම්බන්ධ කරනු ඇත. දෙවන අදියරේදී එය 220kV දක්වා වර්ධනය කර වවුනියා ග්‍රිඩ් උපපොළ වෙත සම්බන්ධ කරනු ඇත. ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධ කුරුළු අධ්‍යයනය කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය සහයෝගය ඇතිව සිදුකරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු ගිගාවොට් පැය 1,120ක විදුලිය ජාතික පද්ධතියට එකතු කිරීමට හැකි වනු ඇත. මෙය රටෙහි වාර්ෂික විදුලි අවශ්‍යතාවයෙන් 7.5%ක ප්‍රමාණයක් වේ. ඊට අමතරව වාර්ෂික කාබන්ඩයොක්සයිඩ් විමෝචන ටොන් 845,162ක් අඩුකිරීමට හැකි වනු ඇත.

(අ) සියබලාණ්ඩුව සුරිය බලශක්ති උද්‍යානය

බලශක්ති උද්‍යාන සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ, ප්‍රථම මෙගාවොට් 100 සුරිය බල උද්‍යානය මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය. මේ සඳහා මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ සියබලාණ්ඩුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ 124/H කොට්ඨාශල ග්‍රාම නිලධාරී වසම තුළ අක්කර 500ක භූමියක් තෝරාගෙන ඇත. එම ඉඩම සම්බන්ධව මැනුම් කටයුතු මිනුම්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සිදුකර ඇත. ඉඩම් පරිහරණ කමිටුව, මොණරාගල දිස්ත්‍රික් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව වැනි ආයතන රැසකින් අනුමැතීන් ලබාගෙන ඇත. පුරාවිද්‍යා වටිනාකම, ජලය ලබා ගැනීමේ හැකියාව ආදිය සම්බන්ධව අධ්‍යයනය කටයුතු මෙම වසර තුළදී සිදුකරන ලදී. අදාළ විෂය සම්බන්ධ අත්දැකීම් ඇති ආයතනයක් සම්බන්ධ කරගෙන පාරිසරික ඇගයීම සිදු කරන ලදී.

3.4 බලශක්ති පර්යේෂණ සඳහා සහය දැක්වීම

සුරිය බලය සහ සුළං බලය ඉදිරි පුනර්ජනනීය බලශක්ති ධාරිතා සංවර්ධනය සඳහා ඉහළම දායකත්වයක් ලබා දෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එසේ වුවද, මෙම බලශක්ති සම්පත් වල විවල්‍ය ස්වභාවය නිසා මහා පරිමාණයේ එම විදුලිය පද්ධතියට එකතුකිරීම අසීරු වේ. එම නිසා, එය වර්තමාන පර්යේෂණ සඳහා බෙහෙවින් පාදකවූ කරුණකි. ඒ අනුව, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ විදුලි හා විද්‍යුත් ඉංජිනේරු අංශය සම්බන්ධ කරගෙන මීට අදාළ පර්යේෂණ දෙකක් සිදුකරන ලදී.

(අ) DC ඤාදුජාල ජල භාවිතයෙන් කාර්යක්ෂම ලෙස සුරිය කෝෂ භාවිතය ඉහත පර්යේෂණ පහත අරමුණු සහිතව සිදුකරන ලදී.

- ජාල සම්බන්ධය, PV පැනල සහ බලශක්ති ගබඩා කිරීම සහිතව ක්ෂුද්‍ර ජාල භාවිතය නිර්මාණය, පාලනය සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම
- පුනර්ජනනීය බලශක්ති ගබඩා කිරීම සඳහා විචල්‍ය බලශක්ති භාරයන්ගේ බලපෑම
- DC ක්ෂුද්‍ර ජාල සඳහා සුපිරි ධාරිත්‍රක භාවිතය
- පුනර්ජනනීයබලශක්ති භාවිතය හා ගබඩා කිරීම පද්ධතිය මත රඳා පැවැත්ම අඩුකිරීම සඳහා බලශක්ති කළමනාකරණ පද්ධතිවල බලපෑම

DC-AC පරිවර්තක හරහා සුර්යකෝෂ DC ජාලයකට සම්බන්ධ කිරීම මගින් 10%ක බලශක්ති ඉතිරියක් ලබා ගත හැකි බව මෙම සමීක්ෂණය මගින් පෙන්වා දෙයි. DC ජාලයට සම්බන්ධ කරනු ලබන සුර්ය මගින් ඉහළම දායකත්වයක් ලබාගැනීම සඳහා, LED විදුලි පහන්, පරිගණක සහ වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර ආදිය DC පද්ධති ලෙස ක්‍රියාත්මක කර DC ජාලයට සම්බන්ධ කළයුතු වේ. මෙය තවදුරටත් සඳහන් කරන්නේ නම් බැංකුවක පද්ධති සුර්ය කෝෂ හරහා DC ජාලයකට සම්බන්ධ කළහොත් වඩා ආකර්ශනීය ලෙස ආයෝජන ප්‍රතිපූර්ණය කල හැකි වනු ඇත. එමෙන්ම, ගොඩනැගිලි වල මෙන්ම, සලකනු ලබන භූමි ප්‍රදේශවල ජාලයන් තුළ පද්ධති වල ප්‍රශස්ථ භාවිතය සඳහා, බලශක්ති කළමනාකරණ පද්ධති යොදාගත යුතුවේ. මෙම පසුබිම තුළ DC ක්ෂුද්‍රජාල යෝග්‍ය තාක්ෂණයක් වනු ඇත. ඒ සඳහා පද්ධති ප්‍රශස්තකරණය සඳහා යෝග්‍ය විවිධ වූ පරිපථ පද්ධති ව්‍යාපෘතිය මගින් හදුනාගන්නා ලදී.

(ආ) මහා පරිමාණ සුර්යකෝෂ භාවිතයේදී විදුලි සැපයුම සුරක්ෂා කිරීම

ඉහත පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය පහත අරමුණු සමග සිදුකරන ලදී.

- යෝග්‍ය සම්බන්ධීකරණ ක්‍රමවේද භාවිතයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ සුර්ය විදුලි බාලාගාරවල විදුලි ජනනයේ සිදුවන විචලයන් ඇගයීම.
- විදුලි ජනනයෙහි අවිනිශ්චිතතාවයන් විදුලි ඉල්ලුමෙහි ස්වභාවය සැලකිල්ලට ගෙන, ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලි පද්ධතියට අවශ්‍ය අතිරේක ධාරිතාවයන් ඇගයීම.
- විචල්‍ය පුනර්ජනනීය බලශක්ති ජනනයන් සම්බන්ධ ගතික අධ්‍යයනය සිදුකිරීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලි පද්ධතිය ආදර්ශනය කිරීම.

මෙම අධ්‍යයනය අනුව පෙනී යන්නේ, 2018-2020 කාලසීමාව තුළ පාලන අතිරේක ධාරිතාවයන් 2.8-4.7% සීමාවල වෙනස්වන බවත්, 2020 වසරේ පසු පුනර්ජනනීය බලශක්තිය 10% සිට 20% දක්වා වැඩිකිරීමේදී සාමාන්‍ය පාලන අතිරේක ධාරිතාවය 4.45 – 7.5% සීමාව වෙනස්වන බවත්ය. සුර්ය බලශක්තියෙහි වෙනස්වීම සැලකිල්ලට ගෙන අතිරේක ජනන පද්ධති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පිරිවැය සලකා, අතිරේක ජනන ධාරිතා ප්‍රමාණයන් ගණනය කිරීම සඳහා ක්‍රම 3ක් ඉදිරිපත් කර ඇත. ගතික අතිරේක ධාරිතා සැලකීමෙන්, අවම පිරිවැයක් සහිතව පද්ධති ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකිවනු ඇත.

3.5 විදුලිකා ජාතික බලශක්ති සම්මන්ත්‍රණය සහ නව නිපැයුම් ඉදිරිපත් කිරීම

සුනිත්‍ය බලශක්ති සංවර්ධන වැඩසටහනට විශ්ව විද්‍යාල පර්යේෂකයන් පර්යේෂණ ආයතන, වෘත්තීය සංවිධාන ආදියෙහි දායකත්වය ලබා ගැනීමේ අරමුණින් විදුලි ජාතික බලශක්ති සම්මන්ත්‍රණය පවත්වන ලදී. බලශක්ති ප්‍රතිපත්ති සහ සැලසුම්, විදුලි ඉංජිනේරු විද්‍යාව, තාප බලශක්ති පද්ධති, රසායන ඉංජිනේරු විද්‍යාව, බලශක්ති කළමනාකරණය, ජෛව බලශක්තිය, සූර්ය බලශක්තිය, මුහුදු රළ බලශක්තිය සහ භූ තාප බලශක්තිය වැනි පුළුල් පරාසයක පර්යේෂණ මෙම සම්මන්ත්‍රණය හරහා එළිදැක්විණි. පුනර්ජනනීය බලශක්තිය සඳහා නව නිපැයුම්ද අනිගමිත වැදගත් වන අතර, මෙම වසරේ නව නිපැයුම් සූර්ය බලශක්තිය සඳහා වෙන්විය. සූර්ය විදුලිය මෙන්ම සූර්ය තාපය සම්බන්ධ අගතා නව නිපැයුම් ඉදිරිපත් කෙරුණි.

4. දැනුම් කළමනාකරණය

4.1 බලශක්ති අධ්‍යාපන වැඩසටහන

- ✓ 2019.02.22 දින අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ පැවති සාකච්ඡාවට අනුව සකස්කරන ලද බලශක්ති අධ්‍යාපන වැඩසටහන මෙම වසරේදී ක්‍රියාත්මක විය. ඊට සමගාමීව, පළාත් 9 තුළ විද්‍යා ගුරුභාවතුන් පාසලේ බලශක්ති සමාජ මෙහෙයවීම සඳහා පුහුණු කිරීමට තීරණය විය. මේ යටතේ ගුරුභාවතුන් 1250ක් 2019 වසරේදී පුහුණු කිරීමට හැකිවිය. එහි ප්‍රථමයක් වශයෙන් පළාත් 9 තුළ බලශක්ති සමාජ 700ක් නවත ලියාපදිංචි කිරීමට හැකිවිය.

4.2 දැනුවත්කිරීමේ වැඩසටහන්

ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය මගින් සංවිධානය කරන ලද, 'රට වෙනුවෙන් එකට සිටීම' වැඩසටහන හා සමගාමීව දැනුවත්කිරීමේ වැඩසටහන් 2019 ජූලි 02 සිට 05 දක්වා මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය තුළ පැවැත්විණි.

(අ) තණමල්විල ජාතික පාසල - 2019/07/02

(ආ) මලතවල ජාතික පාසල - 2019/07/03

(ඇ) මහානාම මධ්‍ය මහා විද්‍යාලය - 2019/07/04

(ඈ) වෙල්ලස්ස ජාතික පාසල - 2019/07/05

- ✓ 2019 ජූලි 18 සිට 21 දක්වා BMICH හිදී පැවැත්වුණු විද්‍යා, තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශය විසින් සංවිධානය කරන ලද ශිල්ප සේනා ප්‍රදර්ශනය සඳහා සහභාගී විය.
- ✓ 2019 දෙසැම්බර් 13 -14 BMICH හිදී පැවති විදුලිකා සම්මන්ත්‍රණය සංවිධානය කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති මණ්ඩලය හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ න්‍යෂ්ටික විද්‍යාව හා තාක්ෂණය පිළිබඳ මූලික රාජ්‍ය ආයතනය ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති මණ්ඩලය වේ. එහි ප්‍රමුඛ අරමුණ වන්නේ විකිරණ සේවකයන්, මහජනතාව මෙන්ම පරිසරය අනවශ්‍ය අයනීකාරක විකිරණ වලට නිරාවරණය වීමෙන් ආරක්ෂා කරගැනීම වේ.

එමෙන්ම න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණය යොදාගනිමින් ඒ හා සම්බන්ධ සේවා සැපයීම, දැනුම හුවමාරු කරගැනීම, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු මෙන්ම ජාතික සංවර්ධන අරමුණු සපුරා කරගැනීම සඳහා අන්තර් ජාතික සහයෝගීතාව තුළින් සෞඛ්‍ය, කර්මාන්ත, කෘෂිකාර්මික, පාරිසරික හා ආරක්ෂක යන ක්ෂේත්‍රයන්හි මානව සම්පත් සංවර්ධනය කිරීම ද මෙම ආයතනය මගින් සිදුවේ.

අපගේ දැක්ම:

න්‍යෂ්ටික විද්‍යාව හා තාක්ෂණය ඔස්සේ ජාතියේ තිරසාර සංවර්ධනය

අපගේ මෙහෙවර:

සුරක්ෂිතතාව, ආරක්ෂාව සහ තත්වය තහවුරු කරගනිමින්, න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණයේ සාමකාමී යෙදවුම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම, දිරිමත් කිරීම සහ සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා එහි ප්‍රතිලාභ උපයෝගී කරගැනීම

සහ

විකිරණ සේවකයන්, මහජනතාව සහ පරිසරය අනවශ්‍ය ලෙස අයනීකරණ විකිරණ වලට නිරාවරණය වීම වැළැක්වීම සඳහා විකිරණ ආරක්ෂණ සේවා සැපයීම

ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති මණ්ඩලය මගින් ඉටුකරනු ලබන ප්‍රධාන කාර්යයන්

- විකිරණ ආරක්ෂණය සහ ජාතික සංවර්ධනයට අවශ්‍ය න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණය භාවිතා කරමින් විද්‍යාත්මක සේවා සැපයීම.
- තාක්ෂණික හැකියාවෙන්ගෙන් සමන්විත පිරිසක් ඇති කිරීම සඳහා මානව සම්පත් සංවර්ධන වැඩසටහන් පැවැත්වීම.
- න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණය භාවිතා කිරීමට අවශ්‍යතාවය ඇති අය සඳහා න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම හා උපදෙස් සැපයීම.
- ජාතික වැදගත්කමක් සහිත පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු වලට දායකත්වය සැපයීම.
- විකිරණ හා විකිරණශීලී සමස්ථානික භාවිතයට ගන්නා ස්ථානවල එම කාර්යයන් ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් වලට අනුකූලව සිදුවනවා දැයි තහවුරු කිරීම.

SLAEB මගින් සිදු කරන ලද වත්මන් මෙහෙයුම් පිළිබඳ දළ විශ්ලේෂණය:

න්‍යෂ්ටික විද්‍යාව හා තාක්ෂණය සාමකාමීව භාවිතා කිරීම සම්බන්ධ ජාතික මට්ටමේ එකම ආයතනය ලෙස SLAEB, එය පැවති පසුගිය දශක හතර තුළ, පනත මගින් එය වෙත පවරා ඇති ජාතික වගකීම් අවබෝධ කර ගැනීමෙන් එහි බහු-පාර්ශවීය ජාතික මට්ටමේ භූමිකාවන් සිදුකිරීමට ක්‍රමයෙන් නමුත් ස්ථාවරව කටයුතු කර ඇත. SLAEB මගින් සිදු කරනු ලබන ප්‍රධාන කර්තව්‍යයන් පහත පරිදි පෙන්වා ඇත;

1. විකිරණ ආරක්ෂණ, ආරක්ෂාව සහ න්‍යෂ්ටික සුරක්ෂිතතා වැඩසටහන:

- න්‍යෂ්ටික විශ්ලේෂණ සේවා සහ විකිරණ මිනුම් හැකියාවන්
- ජල කළමනාකරණය, වේලි ආරක්ෂාව සහ දේශගුණික අධ්‍යයනය පිළිබඳ න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණය
- ආහාර හා කෘෂිකර්මයේ න්‍යෂ්ටික යෙදුම්
- ද්‍රව්‍ය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා විකිරණ සැකසුම් තාක්ෂණය
- පාරිසරික කටයුතු සඳහා න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණය
- න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණය වර්ධනය කිරීම සඳහා ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාව
- න්‍යෂ්ටික දැනුම කළමනාකරණය සහ න්‍යෂ්ටික බලශක්ති වැඩසටහන
- SLAEB මගින් සිදුකරන විවිධ වූ සේවාවන්.

2. බියගම පිහිටි ශ්‍රී ලංකා ගැමා මධ්‍යස්ථානය විසින් සිදුකරන ගැමා ප්‍රවීකිරණ සේවාවන්:

වෛද්‍ය නිෂ්පාදන විෂබීජහරණය සඳහා ප්‍රකිරණ සේවා සැපයීම - ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම රජයේ රෝහල් සඳහා අවශ්‍ය විෂබීජහරණය කරන ලද ශල්‍ය අත්වැසුම් සපයන අතර එමඟින් විෂබීජහරණය කළ අත්වැසුම් ආනයනය කිරීම සඳහා වැයවන විදේශ විනිමය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ඉතිරි කර ගැනීමට හැකි විය. නුදුරු අනාගතයේ දී මෙම සේවාව වෙනත් ක්ෂේත්‍ර වලට ද ව්‍යාප්ත කිරීමට මෙය සැලසුම් කර ඇත.

3. කැලණියේ පිහිටි NCNDT මධ්‍යස්ථානයෙන් සිදුකරන නිර්විනාශක පරීක්ෂණ සේවාවන්

රට තුළ නිර්විනාශක පරීක්ෂණ සහ ඒ ආශ්‍රිත ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳ පුහුණුව, සහතික කිරීම සහ පරීක්ෂණ සේවා ජාත්‍යන්තර මට්ටමේ ප්‍රමිතීන්ට අනුව සැපයීම සඳහා මෙම මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවන ලදී.

මූල්‍ය කාර්ය සාධනය සමාලෝචනය - 2019:

2019 සමාලෝචනයට භාජනය වූ වර්ෂය තුළ SLAEB මගින් රුපියල් මිලියන 27.9 ක අතිරික්තයක් වාර්තා කර ඇති අතර එය 2018 දී වාර්තා වූ හිඟය රුපියල් මිලියන 0.4 හා සසඳන විට සැලකිය යුතු දියුණුවකි.

2018 දී මුළු ආදායම වූ රුපියල් මිලියන 288.5 සිට 2019 දී එය රුපියල් මිලියන 346.6 දක්වා ඉහළ ගොස් තිබේ. එය 20.1% ක වැඩිවීමකි. මෙම වැඩිවීමට ප්‍රධාන දායකත්වයක් සපයනු ලැබුවේ මෙහෙයුම් වලින් උපයන ලද ආදායම රුපියල් මිලියන 96.5 සිට රුපියල් මිලියන 143.1 දක්වා එනම් රුපියල් මිලියන 46.6 කින් වර්ධනය වීමයි. 019 වර්ෂයේදී පුනරාවර්තන ප්‍රදාන රුපියල් මිලියන 11.6 කින් හෙවත් 13.8% කින් සහ පරිත්‍යාග රුපියල් මිලියන 15 කින් වැඩි වී තිබේ.

2019 වර්ෂය සඳහා අයවැයගත ස්වයං උත්පාදන ආදායම රුපියල් මිලියන 118 ක් වූ නමුත් රුපියල් මිලියන 155.7 ක සමස්ත ස්වයං ආදායමක් ලබා ගැනීමට සමත් විය. 2018 වසර හා සසඳන විට මෙය 47% ක වැඩිවීමකි.

2019 වර්ෂයේ මුළු වියදම රුපියල් මිලියන 318.6 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇති අතර එය 2018 වර්ෂයේ රුපියල් මිලියන 289 සිට රුපියල් මිලියන 29.4 ක වැඩිවීමකි. මෙම වැඩිවීමට හේතු වී ඇත්තේ වැටුප් හා සේවක ප්‍රතිලාභ රුපියල් මිලියන 11 කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර, භාවිතා කළ සැපයුම් හා පරිභෝජන භාණ්ඩ රුපියල් මිලියන 10.8 කින් ඉහළ ගොස් ඇති

අතර අනෙකුත් පුනරාවර්තන වියදම් පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව රුපියල් මිලියන 11 කින් ඉහළ ගොස් තිබේ.

2019 දෙසැම්බර් 31 වන විට, SLAEB හි මුළු වත්කම පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව රුපියල් මිලියන 42.1 කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර මුළු ශුද්ධ වත්කම රුපියල් මිලියන 18.7 කින් ඉහළ ගොස් තිබේ.

2019 වර්ෂය තුළ SLAEB හි සෑම අංශයකම කාර්ය සාධනය පහත දැක්වේ.

ශ්‍රී ලංකා ගැමා මධ්‍යස්ථානය විසින් සිදුකරන ගැමා ප්‍රවීණතා සේවාවන්:

දිවයිනේ සියලුම රජයේ රෝහල් සඳහා ශල්‍ය අත්වැසුම් සපයන දේශීය නිෂ්පාදකයෙකු විසින් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන අත්වැසුම් විෂබීජහරණය කිරීම සඳහා SLGC ප්‍රකිරණ සේවා සපයයි. මෙහි ප්‍රතිඵලය වී ඇත්තේ දේශීය කර්මාන්ත නගා සිටුවීම තුළින් විෂබීජහරණය කළ අත්වැසුම් රෝහල් වෙත ආනයනය කිරීම සඳහා වූ විදේශ විනිමය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ඉතිරි කිරීමයි. මීට අමතරව, දේශීය කර්මාන්ත වලට අදාළ පර්යේෂණ කටයුතු දියුණු කිරීම හා හඳුන්වාදීම සඳහා SLGC බොහෝ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිවලට සම්බන්ධ වේ.

වෙනත් වෛද්‍ය නිෂ්පාදන විෂබීජහරණය කිරීම, ක්ෂුද්‍රජීවී විෂබීජ නාශක සහ ආහාර නිෂ්පාදන කෘමි පළිබෝධ පාලනය, ප්‍රවීණතා මගින් ආහාර සංරක්ෂණය, ෆයිටෝ සනීපාරක්ෂක ප්‍රතිකාර, ක්ෂුද්‍රජීවී විෂබීජ නාශක සහ වෛද්‍ය ඖෂධ පැළෑටි පාලනය කිරීම වැනි සේවාවන් ද මෙමගින් සපයයි.

2019 වර්ෂය තුළ අත්වැසුම්, ඉවත දැමිය හැකි ඇප්‍රොන්, PET බෝතල් වැනි ශල්‍ය නිෂ්පාදන ඝන මීටර 4,006.10 විෂබීජහරණය කර රුපියල් මිලියන 54.8 ක ආදායමක් උපයන ලදී. සාමාන්‍යයෙන් සෑම මසකම විෂබීජහරණය සඳහා ශල්‍ය අත්වැසුම් ඝන මීටර 330 ක පමණ ප්‍රමාණයක් සඳහා ධාරිතාවයක් ඇති අතර 2020 දී මෙම ධාරිතාව දෙගුණයකට වඩා වැඩි කිරීමට අදාළ සැලැස්ම අනුමත කර ඇත.

ISO 13485: 2016 සහ ISO 9001: 2015 ප්‍රමිතිවලට අනුව SLGC සිය ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරයි. ISO 13485: 2016 පිළිබඳ නිරීක්ෂණ විගණනය 2019 ජූනි 10 වන දින Ascent Lanka - TNV Certification (Pvt) Ltd විසින් පවත්වන ලද අතර එය සාර්ථකව නිම කරන ලදී. ශල්‍ය අත්වැසුම් ලබා දීමේ ගිවිසුම 2020 නොවැම්බර් 01 සිට මාර්තු 31 දක්වා බලපැවැත්වෙන පරිදි ලලාන් රබර්ස් (පුද්) සමාගම සමඟ දීර්ඝ කාර ඇති අතර මෙය ඉදිරි වසර දහය දක්වා ද දීර්ඝ කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

නිර්විනාශක පරීක්ෂණ සේවාව:

නිර්විනාශක පරීක්ෂණ සේවාවන් වඩාත් පුළුල් කිරීමේ අරමුණින් නිර්විනාශක පරීක්ෂණ ජාතික මධ්‍යස්ථානය (NCNDT) වෙතම ඒකකයක් ලෙස කාලයේ නුවර පාරේ අංක 977/18 ස්ථානයේ 2014 වසරේදී ස්ථාපිත කරන ලදී.

මෙම වර්ෂය තුළ නිෂ්පාදන, සිවිල් ඉදිකිරීම් යනාදියෙහි අඩුපාඩු ඇතිවීම අඛණ්ඩව අඩු කිරීම සහ කාර්මික සංරචක / එකලස් කිරීම් / බලාගාරවල හදිසි වසා දැමීම් අඩු කිරීම සඳහා NDT පරීක්ෂණ සේවා 137 ක් ලබා දී ඇත.

පුහුණු ක්‍රියාකාරකම් යටතේ, කාර්මික ස්ථානවල ප්‍රමාණවත් NDT දැනුමක් ඇති / සුදුසුකම් ලත් සහ සහතික ලත් පිරිස් ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීමේ අරමුණින් මෙන්ම දේශීය හා විදේශීය කර්මාන්තවල රැකියා අවස්ථා ලබාගැනීමේ අරමුණින් NDT නිලධාරීන් 232 ක් පුහුණු කිරීම් / සුදුසුකම් ලබාදීම් / සහතික කරණයට ලක් කිරීම් කර ඇත.

2019 වර්ෂය තුළ NCNDT මගින් උපයන ලද මුළු ආදායම රුපියල් මිලියන 28.84 කි.

ජෛව විද්‍යා අංශය - න්‍යෂ්ටික විශ්ලේෂණ සේවා:

පාරිභෝගික ආරක්ෂාව උදෙසා ආනයනික කිරිපිටි විකිරණශීලීතාව හේතුවෙන් අපවිත්‍ර වී ඇත්දැයි පරීක්ෂා කිරීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් නියාමන අවශ්‍යතා සඳහා කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී න්‍යෂ්ටික විශ්ලේෂණ සේවාවක් සැපයීම සඳහා **ජෛව විද්‍යා අංශය (LSD)** වගකීම දරයි. ඊට අමතරව, ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතියට අනුකූලව පාරිභෝගික ඉල්ලීම් සහ අධ්‍යයන පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා සේවාව සපයනු ලබන අතර, මෙම අංශය රටේ සමාජ-ආර්ථික සංවර්ධන අරමුණු ඉටු කරලීම සඳහා ක්‍රියාකාරීව නිරත වේ.

2019 වර්ෂය තුළ, LSD විද්‍යාගාර මගින් ආහාර (කිරිපිටි ආදිය), කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන (තේ, පොල්, කුළුබඩු, ඔෆෂඩ් පැළෑටි ආදිය), පාරිසරික සාම්පල (පාංශු, අවසාදිත, ජලය ආදිය) සහ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය (උළු, වැලි) වල විකිරණශීලීතා මිනුම් බහු මූලද්‍රව්‍ය සංයුතිය සඳහා විවිධ නියැදි අනුකෘති විශ්ලේෂණය කරන ලදී. මුළු සාම්පල 6032 ක් විශ්ලේෂණය කර වාර්තා නිකුත් කිරීමෙන් ආසන්න වශයෙන් රු මිලියන 45.2 ක ආදායමක් උත්පාදනය කරන ලදී.

2006 වසරේ සිට ගැමා වර්ණාවලීක්ෂ විද්‍යාගාරය, ISO IEC 17025: 2005 නමැති විද්‍යාගාර පරීක්ෂා කිරීම සඳහා වන ජාත්‍යන්තර ප්‍රතීතනයට අනුව තත්ත්ව කළමනාකරණ පද්ධතිය (QMS) පවත්වා ගෙන යයි. ISO IEC 17025: 2017 හි නව අනුවාදයට අනුව සියලුම ලේඛන සහ ක්‍රියාවලීන් අනුමතව තත්ත්ව කළමනාකරණ පද්ධතිය වැඩි දියුණු කරන ලදී.

දළ ඇල්ෆා බීටා මිනුම් ලෙස හැඳින්වෙන පානීය ජලය සහ අපජලය ඇතුළු විවිධ නියැදි න්‍යාසයන්හි විකිරණ මට්ටම් නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා නව විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කරන ලදී.

සමස්ථානික අනුපාත ස්කන්ධ වර්ණාවලීක්ෂමිතික (IRMS) උපකරණය ස්ථාපනය කිරීම සහ ආරම්භ කිරීම සම්පූර්ණ කරන ලදී. ස්ථාවර සමස්ථානික විශ්ලේෂණය සඳහා IAEA තාක්ෂණික සහයෝගීතාවය සහ රජයේ පිරිවැය බෙදාගැනීම තුළින් මෙම උපකරණය ලැබුණි. මුළු උපකරණ පිරිවැය රුපියල් මිලියන 62 කි.

Inductive Coupled Plasma Mass Spectrometry (ICPMS) නමැති උපකරණය ස්ථාපිත කිරීම මගින් මූලද්‍රව්‍ය විශ්ලේෂණය සඳහා තවත් විද්‍යාගාරයක් අලුතින් පිහිටුවන ලදී. මේ සඳහා මුළු උපකරණ පිරිවැය රුපියල් මිලියන 23.9 කි.

විවිධ නියැදි න්‍යාසයන් සඳහා විශ්ලේෂණ ශිල්පීය ක්‍රම දෙකම සඳහා ක්‍රමවේද සංවර්ධනය වෙමින් පවතී. විශ්ලේෂණ ක්‍රම දෙකම නියැදි විශ්ලේෂණය සඳහා සූදානම් කර ඇත.

“විකිරණශීලීතා දූෂණය හා දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ අධ්‍යයනයන් සම්බන්ධයෙන් සාගර පරිසර අධීක්ෂණය-RAS7028”, නමැති ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් යටතේ විකිරණශීලීතාව මැනීම සඳහා මුහුදු ජල සාම්පල අඛණ්ඩව අධීක්ෂණය කිරීම හා විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා LSD සම්බන්ධ වී ඇත.

RAS-5081 යටතේ තේ පර්යේෂණ ආයතනය සහ ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩලය සමඟ ඒකාබද්ධව ‘ලංකා තේ වල සත්‍යාපනය සඳහා සමස්ථානික ඇඟිලි සලකුණු යෙදීම’ යන මාතෘකාව යටතේ නව පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියක් 2019 ජනවාරි සිට ආරම්භ කර ඇත.. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ‘ලංකා තේ’ වල මූලාරම්භය සත්‍යාපනය සඳහා සහතික කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආනයනය කරන ලද සහ දේශීයව නිපදවන ලද කිරිපිටි වල සත්‍යතාව, ආරක්ෂාව සහ ගුණාත්මකභාවය තක්සේරු කිරීම සඳහා වේගවත් පරීක්ෂණ ක්‍රම දියුණු කිරීම LSD යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන තවත් වැදගත් ව්‍යාපෘතියකි. කිරි කර්මාන්තයේ දී කෘෂි රසායන හා පශු ඔෆෂඩ් විශාල වශයෙන් භාවිතා වන අතර මේ හේතුවෙන් කෘෂි රසායන හෝ ඔෆෂඩ් අපද්‍රව්‍ය කිරිපිටිවල තිබිය හැකිය.

නොදන්නා සහ දන්නා අපවිත්‍ර / බාල කිරීමට මිශ්‍ර කරන දේවල් යනාදිය ඉතා ඉක්මනින් හඳුනා ගැනීම සඳහා විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රමවේදයක් මෙම අධ්‍යයනය මගින් හඳුන්වා දීමට කටයුතු කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ දේශීයව නිපදවන කිරිපිටිවල දන්නා සහ නොදන්නා අපවිත්‍ර ද්‍රව්‍ය පරීක්ෂා කිරීමට ආසන්න අධ්‍යයන රතු (NIR) ක්‍රමය ස්ථාපිත කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු සිදු වෙමින් පවතී. මෙම ව්‍යාපෘතියේ ඉතිරි අයවැය දළ වශයෙන් රුපියල් මිලියන 2.0 කි.

තවත් ව්‍යාපෘතියක් වන්නේ න්‍යෂ්ටික ශිල්පීය ක්‍රම උපයෝගී කරගනිමින් ඉඩම් භායනය අවම කිරීම සහ බෝග ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා පාංශු හා ජලයේ ගුණාත්මකභාවය තක්සේරු කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම ය (RAS 5084). කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය සමඟ එක්ව මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතියේ සමස්ත පරමාර්ථය වනුයේ ස්ථාවර සමස්ථානික තාක්ෂණය භාවිතයෙන් විවිධ ඉඩම් පරිහරණයන්හි පාංශු බාදනය තත්ත්වය තක්සේරු කිරීම සහ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් දියඇලි වල දූෂණ මට්ටම තක්සේරු කිරීමයි.

පාංශු බාදනය තක්සේරු කිරීම සඳහා LSD ගැමා වර්ණාවලීක්ෂ විද්‍යාගාරයේදී 137 Cs සහ 210 Pb සඳහා පාංශු සාම්පල 53 ක් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. එමෙන්ම මෙම කාලය තුළ පරිසර දූෂණය පිළිබඳ අධ්‍යයනය සඳහා නුවරඑළියෙහි එළවළු සහ තේ වගා බිම් ආවරණය වන ලෙස ජල සාම්පල 06 ක් එකතු කරන ලදී.

“වායු ගුණාත්මක අධීක්ෂණ වැඩසටහන” 2006 සිට අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන ලදී. වර්තමාන අධ්‍යයන අඩවිය වන්නේ බියගම ආයෝජන කලාපයේ -කලාප B වේ. විශ්ලේෂණය සඳහා සනිපතා පදනම මත සිහින් සහ රළු වායු අංශු ද්‍රව්‍ය සාම්පල පෙරහන් කඩදාසි මත අඛණ්ඩව එකතු කරනු ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ සයික්ලොට්‍රෝන් පාදක විකිරණ ඖෂධ නිෂ්පාදන කම්හලක් පිහිටුවීම සඳහා ජාතික තාක්ෂණික සහයෝගීතා ව්‍යාපෘතිය සඳහා ජාත්‍යන්තර පරමාණුක ශක්ති ඒජන්සිය විසින් අනුමැතිය ලබා දී තිබේ. පිළිකා රෝග විනිශ්චය සම්බන්ධයෙන් සෞඛ්‍ය සේවාවන්හි ප්‍රයෝජනය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ සයික්ලොට්‍රෝන් පාදක විකිරණ ඖෂධ නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීමේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය හා අපෙක්ෂා රෝහල සමඟ ඒකාබද්ධව ජාතික මට්ටමේ ව්‍යාපෘතියක කටයුතු සිදු වෙමින් පවතී.

සාමාන්‍ය විද්‍යාත්මක අංශය (GSD):

සාමාන්‍ය ජනතාව, පරිසරය හා විකිරණ සේවකයින් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ගුණාත්මක සේවාවක් සැපයීම මෙම අංශයේ ප්‍රධාන පරමාර්ථයයි. රටේ න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණයේ සුරක්ෂිතතාවය සහ ආරක්ෂාව සහතික කිරීම සඳහා නියාමන අවශ්‍යතා සහ තාක්ෂණික සේවාවන් සපුරාලීම උදෙසා මෙම අංශය විකිරණ ආරක්ෂණ සේවා සපයයි.

GSD හි න්‍යෂ්ටික උපකරණ අංශය (NIS) මගින් පාසල් හා විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා වාණිජ මට්ටමේ අඩු වියදම් විකිරණ මිනුම් උපකරණ සැලසුම් කර නිර්මාණය කර ඇත. ගැමා කවුන්ටින් පද්ධති 21 ක්, විකිරණ මැනුම් මීටර සහ වලාකුළු කුටි කට්ටල 21 ක් වාණිජමය වශයෙන් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා සේවා ගිවිසුම අත්සන් කරන ලද්දේ උතුරු පළාතේ සිසුන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා ය.

තවද, න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණයේ ප්‍රතිලාභ ශ්‍රී ලාංකික ප්‍රජාවට ලබා ගැනීම සඳහා න්‍යෂ්ටික උපකරණ අළුත්වැඩියා කිරීම හා නඩත්තු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය උපකාරක සේවා මෙම අංශය විසින් සපයන ලදී. 2019 වර්ෂය තුළ සිදු කරන ලද සේවා සංඛ්‍යාව 28 කි.

ISO 17025 ප්‍රතීතනය ලත් විද්‍යාගාර හරහා දිවයින පුරා ඩොසිමේට්‍රි ක්‍රමාංකන හා පුද්ගලිකමිතික සේවා සඳහා ලබා දී ඇත. 2019 වර්ෂය තුළ විකිරණ අධීක්ෂණ උපකරණ 113 ක් සඳහා ක්‍රමාංකන සේවා ලබා දී ඇත. මීට අමතරව, සේවකයින් 1,724 කට වඩා

නොමිලේ හෝ අවම ගාස්තුවකින් විකිරණ ආරක්ෂාව සඳහා පුද්ගලමිතික අධීක්ෂණ සේවා සපයන ලදී. ගැමා සහ රේඩෝන් සඳහා පාරිසරික විකිරණශීලීතා අධීක්ෂණ සේවා පවත්වා ඇති අතර සේවා ස්ථාන අධීක්ෂණ සේවාව සාර්ථකව කරගෙන යන ලදී.

පුරවැසියන්ගේ ආරක්ෂාව සහතික කරමින් මෙම අංශය රටේ න්‍යෂ්ටික ආරක්ෂක තත්ත්වය පවත්වාගෙන යාම සඳහා විශේෂඥ සේවාවන් සපයයි. රටේ ඒකාබද්ධ න්‍යෂ්ටික ආරක්ෂක සැලැස්ම (අයිඑන්එස්එස්පී) යටතේ හඳුනාගෙන ඇති න්‍යෂ්ටික ආරක්ෂක හඳුනාගැනීමේ ක්‍රමවේදය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබා දී ඇත. විශේෂයෙන් පිවිසුම් වරායන් (කොළඹ වරාය, බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපළ) සහ ප්‍රධාන සම්මන්ත්‍රණ වැනි දේවල් සඳහා උපකරණ බෙදා හැරීම සහ ශ්‍රී ලංකා රේගුව, ගුවන්තොටුපළ ගුවන් ආරක්ෂක බලකාය, පොලිස් සහ ත්‍රිවිධ හමුදාවන්ට පුහුණු හා උපදේශන සේවා සැපයීම තුළින් මෙම සේවාව ලබාදී ඇත. මෙම අංශය ජාතික න්‍යෂ්ටික ආපදා පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධතිය සහ භාවිතයට නොගන්නා මධ්‍යම විකිරණ ප්‍රභව ගබඩා ඒකකය ද පවත්වාගෙන යයි.

මෙම අංශය දිවයින පුරාම ලාභ අපේක්ෂාවෙන් තොරව සේවා සපයන නමුත් වර්ෂය තුළ එහි ආදායම රුපියල් මිලියන 13.8 කි.

කාර්මික යෙදුම් අංශය:

පාරිසරික යෙදවුම් අංශය (IAD) පිහිටුවන ලද්දේ පරිසර, කර්මාන්ත, සෞඛ්‍ය සහ කෘෂිකාර්මික යන ක්ෂේත්‍රවල ජල විද්‍යාව හා විකිරණ පිරිසැකසුම් ක්‍රමවේදයන්හි සමස්ථානික ශිල්ප ක්‍රම ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ය. ඒ අනුව IAD මගින් පාරිශවකරුවන්ගේ ආයතන / සංවිධාන සහ වෙනත් අදාළ පර්යේෂණ ආයතන සහ සංවිධාන සඳහා අදාළ උපදේශන සහ විශ්ලේෂණ සේවා සපයයි. ජාතික අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා ජාතික හා ජාත්‍යන්තර ආයතන / සංවිධාන සමඟ සහයෝගයෙන් පවත්වනු ලබන පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු සඳහා IAD විසින් ප්‍රමුඛතාවය දෙනු ලැබේ.

IAD හි ඒකක දෙකක් ඇත;

- සමස්ථානික ජල විද්‍යා ඒකකය
- විකිරණ පිරිසැකසුම් ඒකකය.

2019 දී සමස්ථානික ජල විද්‍යා අංශය ප්‍රධාන වශයෙන් ජල හිඟය සහ නිදන්ගත වකුගඩු රෝග වැනි සෞඛ්‍ය ගැටලු බහුලව පවතින වියළි කලාපයේ භූගත ජල තත්ත්වයන් පිළිබඳ පර්යේෂණ අධ්‍යයනයන්හි නිරත විය. උතුරු මැද පළාතේ මල්වතු ඔයා ද්‍රෝණියේ සහ පහළ මහවැලි ද්‍රෝණියේ සහ වයඹ පළාතේ මී ඔය සහ කලා ඔයා ද්‍රෝණියේ භූගත ජලය පිළිබඳව මෙම අධ්‍යයනයන්හි දී අවධානය යොමු විය. භූගත ජලය නැවත ආරෝපණය කිරීම, සම්භවය, ගුණාත්මකභාවය සහ අපවිත්‍ර වීමේ හැකියාව අධ්‍යයනය කරන ලදී. භූගත ජල ගතිකතාවයන් සහ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ වැදගත් තොරතුරු 2019 දී අනාවරණය විය. තෝරාගත් ගංගා ද්‍රෝණිවල ජල සම්පත් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා මෙම තොරතුරු ජල ක්ෂේත්‍රයේ ආයතනවලට ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වේ.

විකිරණ සැකසුම් ඒකකයේ (RPU) පර්යේෂණ වැඩසටහන් වලට 2018 දී SLAEB විද්‍යාගාර නැවත ස්ථානගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය නිසා බාධා ඇති විය. කෙසේ වෙතත්, රසායනික සංයුතිය වැඩි දියුණු කිරීමේ පර්යේෂණ කටයුතු, නෙල් කාන්දු වීමේ සිදුවීම් සඳහා විකිරණ බද්ධ කිරීමේ තාක්ෂණය භාවිතා කරමින් නෙල් අවශෝෂක ද්‍රව්‍යයක් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා විද්‍යාගාර මට්ටමේ පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සහ රට තුළ අදාළ කාර්මික යෙදවීම් ආදී ක්‍රියාකාරකම් 2019 දී මූලික මට්ටමින් අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී.

ඉහත ක්ෂේත්‍රවලට අමතරව, කෘෂිකාර්මික භෝගවල ප්‍රශස්ථ ජල අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ නව පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයක් 2019 දී හඳුනාගත් අතර IAD යටතේ "සමස්ථානික පරිසර

ඒකකය" ලෙස යෝජනා කරන ලද මෙම නව ඒකකය යටතේ ඒ සඳහා ක්‍රමවේද දියුණු කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කෙරේ. IAEA හි කලාපීය සහයෝගීතා ගිවිසුම් වැඩසටහනට පර්යේෂණ යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කරන ලද අතර එම යෝජනාවේ දෙවන අදියර සමාලෝචනය මේ වන විට IAEA මගින් සිදු කරනු ලැබේ.

දිවයින පුරා පාසල් ළමුන් සහ සාමාන්‍ය ජනතාව සඳහා වැඩිමුළු, සම්මන්ත්‍රණ, ප්‍රදර්ශන ආදිය සංවිධානය කරමින් පාසල් අධ්‍යාපන වැඩසටහන් 2019 දී IAD මගින් සාර්ථකව පවත්වන ලදී. තවද, IAD මගින් උතුරු පළාතේ පාසල් සඳහා විකිරණ අධ්‍යාපන උපකරණ කට්ටල බෙදා හැරීමේ වැඩසටහන සම්බන්ධීකරණය කරන ලදී. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය හා දැනට ස්මාර්ට්-බුක් සම්බන්ධව කටයුතු කරන සේවා සැපයුම්කරු සමඟ සම්බන්ධීකරණයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2020 පළමු කාර්තුව අවසන් වන විට" ස්මාර්ට් බුක් "නමින් වෙබ් පාදක අධ්‍යාපන මොඩියුලයක් දියත් කිරීමට නියමිතය.

ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා අංශය:

ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති මණ්ඩලයේ ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා අංශය, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයට අයත් සංවිධානයක් වන "සාමය හා සංවර්ධනය සඳහා පරමාණු" ලෙස පුළුල් ලෙස හැඳින්වෙන ජාත්‍යන්තර පරමාණුක බලශක්ති ඒජන්සියේ (IAEA) ජාතික සම්බන්ධතා කාර්යාලය ලෙස ක්‍රියා කරයි.

අන්තර්ජාතික සහයෝගීතා අංශය සිය තාක්ෂණික සහයෝගීතා (TC) වැඩසටහන යටතේ තාක්ෂණික සහාය ලබා ගැනීම සඳහා IAEA සමඟ කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කරයි. අන්තර්ජාතික පරමාණුක ශක්ති ඒජන්සිය සිය තාක්ෂණික සහාය සාමාජික රටවලට ලබා දෙන්නේ පහත සඳහන් විවිධ ව්‍යාපෘති යටතේ ය. මෙම අංශය, දකුණු කොරියාවේ කලාපීය සහයෝගීතා ගිවිසුම් කලාපීය කාර්යාලය (RCARO), ජපානයේ අධ්‍යාපන, සංස්කෘතික, ක්‍රීඩා, විද්‍යා හා තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශය (MEXT) යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ආයතන, න්‍යායාත්මක භෞතික විද්‍යාව පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර මධ්‍යස්ථානය (ICTP) වැනි අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර සංවිධාන සමඟ කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කරමින් රටේ න්‍යෂ්ටික තාක්ෂණය දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහාය ලබා ගැනීමට කටයුතු කරයි. ශ්‍රී ලංකාවට තාක්ෂණික සහාය ලබා ගැනීමේ හැකියාව සොයා බැලීම සඳහා ජාත්‍යන්තර පරමාණුක ශක්ති ඒජන්සියේ සාමාජික රටවල් සමඟ ද්විපාර්ශ්වික සාකච්ඡා සම්බන්ධීකරණය කිරීම සහ න්‍යෂ්ටික දැනුම කළමනාකරණ (NKM) ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධීකරණය කිරීම මෙම අංශය විසින් ඉටු කරනු ලබන අනෙකුත් වැදගත් කාර්යයන් වේ.

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාඥයන්ගේ හැකියාවන් ඉහළ නැංවීම සඳහා රටට විශේෂඥ සේවාවන් ලැබී ඇති අතර, අන්තර්ජාතික පරමාණුක ශක්ති ඒජන්සියේ කලාපීය හා අන්තර් කලාපීය තාක්ෂණික සහයෝගීතා ව්‍යාපෘති යටතේ විදේශීය පුහුණුව, වැඩිමුළුව සහ රැස්වීම්වලට සහභාගී වීමට අදාළ ජාතික ආයතනවල විද්‍යාඥයින් , ඉංජිනේරුවන් සහ පර්යේෂකයින් විසින් 176 ක් වනාවක් අවස්ථාවන් ලබා ගන්නා ලදී.

TC ව්‍යාපෘති යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පුහුණු පාඨමාලා 04 ක් පවත්වා ඇති අතර RCA ජාතික නියෝජිත රැස්වීම කොළඹ දී පැවැත්විණි. මෙම ක්‍රියාකාරකම් ශ්‍රී ලංකාවේ විද්‍යාඥයන්ට සහ කාර්මික ශිල්පීන්ට ඔවුන්ගේ දැනුම වැඩි දියුණු කිරීමට ප්‍රයෝජනවත් විය.

2020-21 වකුස සඳහා යුරෝ 963,809 ක් වටිනා තාක්ෂණික ආධාර (ආසන්න වශයෙන් මිලියන 193 ක්) වලින් සමන්විත TC ව්‍යාපෘති 04 ක්, ශ්‍රී ලංකාවට අනුමත කර ගනු ලැබීය. ලදී. එවැනි ආධාර විශේෂඥ මෙහෙවර, මානව සම්පත් සංවර්ධනය (සහයෝගීතා සංචාර, විද්‍යාත්මක චාරිකා), උපකරණ ආකාරයෙන් ලැබෙනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති නියාමන සභාව

1.0 හැඳින්වීම

1.1 ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති නියාමන සභාව (නියාමන සභාව) ස්ථාපිත කිරීම :

2014 අංක 40 දරන ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති පනත මගින් ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති නියාමන සභාව ස්ථාපිත කරන ලද අතර එම සභාව විදුලිබල, බලශක්ති සහ ව්‍යාපාර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය යටතේ වර්ෂ 2015 ජනවාරි 1 වැනිදා සිට ක්‍රියාත්මක වේ. පනතේ ඇති විධිවිධාන ප්‍රකාරව,

- බලපත්‍ර ලබාදීම්, සෝදිසි පරීක්ෂාව සිදු කිරීම් ආනයන අපනයන පාලන වැඩ සටහන් මගින් විකිරණශීලී ප්‍රභව හා එම පහසුකම් වල කටයුතු නියාමනය කිරීම.
- විකිරණශීලී ප්‍රභව වල ප්‍රවේශම හා සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කර ගැනීම.
- පනතේ විධි විධාන උල්ලංඝනය කරන අවස්ථාවලදී ඊට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගැනීම.
- විකිරණ ප්‍රවේශම, සුරක්ෂිතතාවය හා ආරක්ෂාව සම්බන්ධව ශ්‍රී ලංකාව විසින් අනුකූලතාවය දැක්විය යුතු යයි නිශ්චිත න්‍යෂ්ටික බලශක්ති කේෂත්‍රයට අදාළ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිති හා බැඳීම් වලට අනුකූලතාවය දැක්වීමට ක්‍රියා කිරීම.

1.2 නියාමන සභාවේ අරමුණු :

- (අ) අයනීකරණ විකිරණවලට නිරාවරණය වීම හා බැඳුණු අවදානම් වලින් පුද්ගලයන් හා පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සහ විකිරණ ප්‍රභවයන්ගේ හා එවැනි පහසුකම් වල ප්‍රවේශම හා සුරක්ෂිතතාවය සඳහා යෝග්‍ය පරිදි විධිවිධාන යෙදීම.
- (ආ) විකිරණශීලී ප්‍රභව, න්‍යෂ්ටික ද්‍රව්‍ය වල සහ එවැනි පහසුකම් වල භෞතික ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සඳහා යෝග්‍ය පියවර ගැනීම.
- (ඇ) ශ්‍රී ලංකාව විසින් අනුකූලතාවය දැක්විය යුතු යැයි නියමිත න්‍යෂ්ටික ක්ෂේත්‍රයට අදාළ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිති හා බැඳීම්වලට අනුකූලතාවය දැක්වන බව තහවුරු කිරීම.

1.3 නියාමන සභාවේ ප්‍රධාන කර්තව්‍යයන් :

- (අ) පනත ප්‍රකාරව නිකුත් කිරීමට නියමිත බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම සහ එම බලපත්‍ර අලුත් කිරීම, වෙනස් කිරීම, අත්හිටුවීම හෝ අහෝසි කිරීම.
- (ආ) පනත යටතේ පැනවෙන නියමනයන්ට සහ නිකුත් කරන ලද බලපත්‍රවල සාදහන් කොන්දේසි වලට අනුකූලතාව දැක්වන බව තහවුරු කිරීම පිනිස පරීක්ෂා කිරීම් වැඩසටහන් පැවැත්වීම.
- (ඇ) පනතේ විධිවිධාන වලට යථා පරිදි අනුකූලතාව නොදක්වන අවස්ථාවලදී එවැනි කටයුතු එරෙහිව පියවර ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම.
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකාව තුළ තිබෙන්නාවූ සියළු විකිරණශීලී ප්‍රභවයන් පිළිබඳ තොරතුරු අඩංගු ජාතික රෙජිස්ටරයක් පවත්වාගෙන යාම.
- (ඉ) අයනීකරණ විකිරණයෙන් ආරක්ෂාවීම, විකිරණශීලී ප්‍රභවයන් පිළිබඳ ප්‍රවේශම හා සුරක්ෂිතතාවය සහ විකිරණශීලී අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ජාතික ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රමෝපායයන් සකස් කිරීම.
- (ඊ) විකිරණ ආරක්ෂාව සහ අයනීකරණ විකිරණ යොදා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වූ රීති, නියමයන්, සංග්‍රහ සහ ප්‍රමිති සකස් කිරීම, සමාලෝචනය හා ඒවා ජාත්‍යන්තර පරමාණුක බලශක්ති නියෝජිතායතනයේ සහ වෙනත් එවැනි ජාත්‍යන්තර සංවිධානවල මනා පරිචයන් පිළිබිඹු වන සේ සකස් කිරීම.
- (උ) ප්‍රභවයන්ගේ ප්‍රවේශම හා සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳ + ලංකාව පාර්ශවයක් වන ජාත්‍යන්තර ගිවිසුම්, සම්මුති සහ එකඟතාවයන් යටතේ + ලංකාවේ බැඳීම් ඉටුකිරීම පිනිස අවශ්‍ය පියවර ගැනීම.
- (ඌ) න්‍යෂ්ටික විද්‍යාව හා තාක්ෂණය පිළිබඳව මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්

පැවැත්වීම හා විකිරණ ප්‍රවේශම හා සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳ විකිරණ සේවකයන් පුහුණු කිරීම.

- (ඵ) භාවිතයෙන් ඉවත්කරන ලද විකිරණශීලී ද්‍රව්‍ය කළමනාකරනය, අධීක්ෂණය හා විකිරණශීලී ද්‍රව්‍ය රටතුළ ප්‍රවාහනය අධීක්ෂණය.
- (ඵ) අයනීකරණ විකිරණ පහසුකම් සපයනු ලබන ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ දී ඒවායේ ප්‍රවේශම හා සුරක්ෂිතතාවය සඳහා එම ගොඩනැගිලි සැලසුම් සඳහා අදාළ අනුමැතියන් ලබාදීම.
- (ඹ) විකිරණශීලී ද්‍රව්‍ය ආනයනය/අපනයනය සඳහා අවශ්‍ය අනුමැතියන් ලබාදීම.

1.4 ක්‍රියාත්මක වෙනත් වැඩ සටහන්

ඈමෙරකා එක්සත් ජනපද බලශක්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ ගෝලීය ද්‍රව්‍ය සුරක්ෂිතතා වැඩ සටහනෙහි

තාක්ෂණික සහාය ඇතිව අධි විකිරණ ප්‍රභව භාවිතා කරන ආයතන සඳහා ඒවායේ ඇති විකිරණශීලී ප්‍රභව වල සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම අරමුණුකර ගෙන භෞතික ආරක්ෂා පද්ධති සවිකිරීමේ කටයුතු වල නියාමන සභාව නිරතව සිටී.

2.0 2019 වර්ෂයේ ජනවාරි 01 සිට දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාර්යසාධනය

කරන ලද කාර්යයන්	ප්‍රගතිය
1 අයනීකරණ විකිරණ භාවිතා කරන පහසුකම් සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම.	1.1 නිකුත් කරන ලද බලපත්‍ර සංඛ්‍යාව - 514 1.2 වෙනස් කරන ලද බලපත්‍ර සංඛ්‍යාව - 34
2 ආනයනික කිරිපිටි වෙළඳ පොලට නිදහස් කිරීමට අවශ්‍ය විකිරණ ආරක්ෂා සහතික නිකුත් කිරීම.	නිකුත් කරන ලද සහතික සංඛ්‍යාව - 1065
3 විකිරණ ආරක්ෂා සහ නියාමන පරීක්ෂාව	3.1 සිදුකරන ලද නියාමන පරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව - 205 3.2 ඉල්ලීම් මත සිදුකරන ලද විකිරණ ආරක්ෂා පරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව - 13 3.3 බලාත්මක පරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව - 20 3.4 අනුකූලතා සොයා බැලීමේ පරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව - 10
4 විකිරණශීලී ද්‍රව්‍ය ආනයනය/අපනයනය සඳහා අනුමැතිය ලබා දීම.	නිකුත් කරන ලද අවසර ලබා දීම් සංඛ්‍යාව - 602
5 විකිරණශීලී පහසුකම් ස්ථාපනය කිරීමේ දී එම ගොඩනැගිලි වල විකිරණ ප්‍රවේශම හා සුරක්ෂිතතා සැලසුම් අනුමත කිරීම.	අනුමත කරන ලද ගොඩනැගිලි සැලසුම් සංඛ්‍යාව - 236
6 විකිරණ ප්‍රවේශමට අදාළ නියෝග සම්පාදනය	පළමු කෙටුම්පත සම්පාදනය අවසන් කර අදාළ IAEA ප්‍රකාශන සමඟ සසඳා IAEA වෙත සමාලෝචනයට යොමු කර ඇත.
7 විකිරණ ප්‍රභව වල සුරක්ෂිතතා සම්බන්ධ නීති සම්පාදනය	අදාළ IAEA සුරක්ෂිතතා ප්‍රකාශන වලට ගැලපෙන පලස සභාව විසින් සැකසූ පළමු කෙටුම්පත අදාළ පාර්ශ්වකලවත් සීමා සමාලෝචනය කර අවසාන කෙටුම්පත නීති කෙටුම්පත් දෙපාර්තමේන්තු සමාලෝචනයට යොමු කර ඇත.

<p>8 පොදු ජනතාව විසින් පාවිච්චි කරනු ලබන ආහාර හා වෙනත් යම් ද්‍රව්‍යවල විකිරණශීලී සාන්ද්‍රණ මට්ටම නියම කිරීමට රීති සැකසීම.</p>	<p>අදාල රීති කෙටුම්පත් සකසමින් ඇති අතර 40% ප්‍රමාණයක කාර්යය අවසන් කර ඇත.</p>
<p>9 විකිරණ ප්‍රභව සහ යන්ත්‍ර භාවිතා කරන සේවකයන්ගේ සුදුසුකම් සඳහා උපමාන පිළිබඳ රීති සැකසීම.</p>	<p>විකිරණ සේවකයන්ගේ සුදුසුකම් සඳහා උපමාන පිළිබඳ පළමු රීති කෙටුම්පත පිළියෙල කර අදාල පාර්ශව සමග සමාලෝචනයට හා අදහස් විමසීමට සාකච්චාවක් පවත්වන ලදී. සාකච්චාවේ ප්‍රතිඵල උපයෝගී කර ගෙන පිළියෙල කරන ලද කෙටුම්පත අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට යොමු කරන ලදී. මෙම කෙටුම්පත සමාලෝචනය සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ උපකමිටුවක් පත් කරන ලදී.</p>
<p>10 ශ්‍රී ලංකාව තුළ භාවිතාවන විකිරණශීලී ප්‍රභව සඳහා ජාතික රෙජිස්ටරයක් සකස් කර පවත්වාගෙන යාම.</p>	<p>නියාමන සභාවේ තොරතුරු පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමට IAEA වලින් ලබා දුන් මෘදුකාංගයක් හා උපකරණ ස්ථාපිත කිරීම විශේෂඥයකු මාර්ගයෙන් අවසන් කර ඇත. විද්‍යාත්මක නිලධාරීන් මෙම පද්ධතිය භාවිතය සඳහා පුහුණු කර ඇත. බලපත්‍ර හා පරීක්ෂා සම්බන්ධ තොරතුරු මෙම පද්ධතියට ඇතුළත් කරමින් පවතී. බලපත්‍ර නිකුත් කර ඇති සියළුම ප්‍රභව සඳහා ප්‍රභව ලේඛණයක් සැකසීමට දැනට තොරතුරු පද්ධතියට ඇතුළත් කරමින් පවතී.</p>
<p>11 විකිරණශීලී ද්‍රව්‍ය සොරකම් කිරීමට එරෙහි ප්‍රතිචාර දැන්වීමේ ජාතික සංග්‍රහයක් සකස් කිරීම.</p>	<p>ජාතික සංග්‍රහයේ කෙටුම්පත සභාව විසින් සමාලෝචනය කර කෙටුම්පත බාහිර පාර්ශවයන්ගේ සමාලෝචනයට හා අදහස් විමසීමට යොමු කරන ලදී. එම අදහස් සහිතව සකස් කරන ලද අවසාන කෙටුම්පත, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කර ඇත.</p>
<p>12 න්‍යෂ්ටික හා විකිරණශීලී හදිසි ආපදා ප්‍රතිචාර වැඩසටහන් හා කණ්ඩායම් ස්ථාපිත කිරීම.</p>	<p>ජාතික න්‍යෂ්ටික හා විකිරණශීලී හදිසි ආපදා කළමනාකරන කෙටුම්පත සමාලෝචනය අවසන් කිරීමට පසු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාගෙන ජාතික ආපදා කළමනාකරන මධ්‍යස්ථානය වෙත අනුමැතිය සඳහා යොමු කරන ලදී.</p>
<p>13 අලුතින් බඳවා ගන්නා ලද විද්‍යාත්මක නිලධාරීන් 06 සඳහා අදාල කේන්ද්‍රය තුළ පුහුණු කිරීම.</p>	<p>නව විද්‍යාත්මක නිලධාරීන් 06 සඳහා නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂවරු 04 දෙනෙකු යටතේ වෘත්තීය පුහුණුව තවදුරටත් ලබා දීමට ඉටු කරමින් පවතී.</p>
<p>14 අධි විකිරණශීලී ප්‍රභව ජර්වාහනය කිරීම</p>	<ul style="list-style-type: none"> එක්සත් ජනපද ශක්ති දෙපාර්තමේන්තුව සමග විකිරණ අපද්‍රව්‍ය ආරක්ෂිතව යැවීම සම්බන්ධව සාකච්චා කරන ලදී.
<p>15 විකිරණ ආරක්ෂාව හා න්‍යෂ්ටික ආරක්ෂිතතා පිළිබඳ පාලිස් යුධ හා නාවික හමුදා නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම.</p>	<ul style="list-style-type: none"> විකිරණ ආරක්ෂාව හා විකිරණශීලී ප්‍රභව සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳ පුහුණු පාඨමාලාවක් කටුකුරුන්ද STF පුහුණු පාසලේ දී පොලිස් හා විශේෂ කාර්ය බලකායේ නිලධාරීන්ට 2019 මාර්තු 6-8 දිනවල පැවැත්වීමට සහයෝගය දැක්වීම. 2019 මාර්තු 27 නාවික හමුදා නිලධාරීන් සඳහා පාඨමාලාවක් පැවැත්වීම.
<p>16 බලපත්‍ර ලබා දී ඇති ස්ථාන වල තොරතුරු සභාවේ වෙබ් අඩවියෙහි ඇතුළත් කිරීම.</p>	<ul style="list-style-type: none"> යාවත්කාලීන කරන ලද බලපත්‍ර සම්බන්ධ තොරතුරු සභාවේ වෙබ් අඩවියෙහි මහජන ප්‍රදර්ශනය සඳහා පල කිරීම.

<p>17 විස්තීර්ණ ආරක්ෂණ ගිවිසුමට අතිරේක ප්‍රොටෝකෝල් පිළියෙල කිරීම.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ශ්‍රී ලංකාව න්‍යෂ්ටික අවි වලින් තොරව කටයුතු කරන රාජ්‍යයක් ලෙස ආරක්ෂණ ගිවිසුම් වලට එළැඹී ඇත. මෙම ආරක්ෂණ කටයුතු තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අතිරේක ප්‍රොටෝකෝල් IAEA වෙතින් හඳුන්වා දී ඇති අතර ඒ අනුව සාමාජික රටවල සර්ව සම්පූර්ණ ආරක්ෂණය සහතික කිරීම සඳහා අතිරේක ප්‍රොටෝකෝල් අත්සන් කරන ලෙස IAEA විසින් සාමාජික රටවලින් ඉල්ලා ඇත. ඒ අනුව නියාමන සභාව ද Additional Protocol සකසා වැදගත්, බලශක්ති සහ ව්‍යාපාර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය මගින් විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයට ඉදිරිපත් කර ඇත. <p>අනතුරුව අදාළ පාර්ශව සමඟ සාකච්චා කර කැබිනට් පත්‍රිකා සකසා කැබිනට් අමාත්‍යවරුන්ගේ අනුමැතියට යොමු කරන ලදී. අනතුරුව අවශ්‍ය නීති සම්පාදනය කිරීමට යටත්ව ඉහත කැබිනට් පත්‍රිකාව අනුව IAEA වෙත ශ්‍රී ලංකාවේ එකඟතාවය ප්‍රකාශ කරන ලෙස දැනුම් දීමට අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගන්නා ලදී. දැනට මෙම අමතර ප්‍රොටෝකෝල් නීතිගත කිරීම සඳහා පරමාණුක බලශක්ති පනතට සංශෝධන සකස් කරමින් පවතී.</p>
<p>18 නියාමන සභාව සඳහා නව කාර්යය මණ්ඩල බඳවා ගැනීම.</p>	<ul style="list-style-type: none"> බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය අනුව 2019 දී තාක්ෂණික සහකාරවරයෙක් ගැනීමට අවශ්‍ය මූලික කටයුතු දැනටමත් කරමින් පවතී.
<p>19 පුහුණු පාඨමාලා පැවැත්වීම</p>	<ul style="list-style-type: none"> IAEA විශේෂඥ කණ්ඩායමක් විසින් 1-5 අප්‍රේල් 2019 දිනවල විකිරණ ආරක්ෂා සඳහා සමාලේචන සේවාවක් කිරීම. 2019 පෙබරවාරි 18-21 කාලය තුළ USDOE කණ්ඩායමක් සමඟ හා නියාමන සභාවේ නිලධාරීන් සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීමේ වාර්තාවන් නියමිත ස්ථාන වල සංවිධානය කර ඇත. විකිරණ ආරක්ෂාව පිළිබඳ ජාතික වැඩමුළුවක් කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයේ විකිරණ සේවකයින් සඳහා පැවැත්වීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගන්නා ලදී. දැනට ඒ සඳහා නාම යෝජනා ඉල්ලුම් කරන ලදී. 2019 ජූලි 04 දින ඈමැති ආරක්ෂක නිලධාරීන් 50 දෙනෙකු සඳහා පුහුණු වැඩ සටහනක් පැවැත්වීම. 2019 පෙබරවාරි 19 දින මහනුවර ශික්ෂණ රෝහලේ හෘද රෝග සම්බන්ධ ඒකකයේ දී හෘද රෝග විශේෂඥයින්, හෙදි නිලධාරීන් හා විකිරණ ශිල්පීන් වෙනුවෙන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම.
<p>20 න්‍යෂ්ටික හෝ විකිරණ සම්බන්ධ හදිසි ප්‍රතිචාර හා සැලසුම් සම්බන්ධ කටයුතු</p>	<ul style="list-style-type: none"> පොලිස් විශේෂ කාර්ය බලකාය පුහුණු පාසලේ දී 2019 මාර්තු 6-8 දිනවල විකිරණශීලී හදිසි ආපාදා කළමනාකරනය පිළිබඳ පුහුණුවක් පොලිස් විශේෂ කාර්යබලකා නිලධාරීන් සඳහා පැවැත්වීම.

සි/ස. එල්ටීඑල් හෝල්ඩින්ස් පුද්ගලික සමාගම

හැඳින්වීම

'ලංකා ට්‍රාන්ස්ෆෝමර්ස් සමාගම' යනුවෙන් පූර්වයෙහි හැඳින්වූ එල්ටීඑල් හෝල්ඩිංස් (පුද්ගලික) සමාගම ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (ලංවිම) සහ එල්ටීඑල් හෝල්ඩිංස් (පුද්ගලික) සමාගමේ සේවකයන් අතර රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශ හවුල්කාරීත්වයකි. මෙම සමූහයෙන් 2019/2020 මුදල් වර්ෂය සඳහා රුපියල් බිලියන 1.7 ක ආදායමක් වාර්තා වී තිබූ අතර එම මුදලෙන් 52% ක් උපයාගෙන ඇත්තේ විදේශ රටවලිනි.

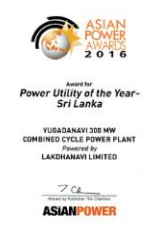
එල්ටීඑල් හෝල්ඩිංස් (පුද්ගලික) සමාගම වසර 37 කට අධික ස්වකීය සාමූහික ගමන්මගෙහි ශ්‍රී ලංකාවේ මෙන් ම විදේශ රටවල ආදර්ශමත් ලෙස ඉංජිනේරුමය විශිෂ්ටත්වය උරුම කරගනිමින් විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයෙහි ස්ථාවර වර්ධනයක් සහිතව ප්‍රමුඛ ඉංජිනේරු ආයතනයක් බවට පත්ව තිබේ. මෙම සමාගම වසර ගණනාවක් මුළුල්ලේ නම ව්‍යාපාරය විවිධාංගීකරණයට බඳුන් කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයෙහි සමස්ත අගය දාමය තුළ විදුලි ජනනය, විදුලිබල යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, විදුලිය බෙදාහැරීමේ ට්‍රාන්ස්ෆෝමර් මෙන් ම තාප ගිල්වුම් ගැල්වනයිස් කිරීම සිදු කරනු ලබයි.

වෘත්තීයමය වශයෙන් සුදුසුකම් ලත් සහ සාමූහිකත්වයෙන් බැඳුණු තරුණ ඉංජිනේරුවන්ගේ කණ්ඩායමේ සහාය මෙන් ම දශක 3½ කට අධික කාලයක් පුරා මෙම සමාගම ජාත්‍යන්තර අත්දැකීම් සහිතව බලශක්ති අංශයේ ඉංජිනේරු කාර්ය ක්ෂේත්‍රයේ නවීන තාක්ෂණයෙන් ලබාගත් පුළුල් අත්දැකීම් තුළින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වී සාර්ථකව ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ ට විනිවිද ගොස් තිබේ. එහිදී සමාගම විසින් පසුගිය 15 වසර ඇතුළත ශ්‍රී ලංකාවේ සහ බංග්ලාදේශය, ටැන්සානියාව, උගන්ඩාව, කෙන්යාව, ඉතියෝපියාව, ඉන්දියාව, නේපාලය සහ ඕස්ට්‍රේලියාව ආදී විදේශ රටවල ඉංජිනේරු ප්‍රසම්පාදන හා ඉදිකිරීම් , කොන්ත්‍රාත්තු සැපයීම ඇතුළත්ව විදුලි බලාගාර ඉදිකිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම සඳහා ආයෝජනය කිරීම සඳහා කටයුතුකර තිබේ. සමාගමේ ට්‍රාන්ස්ෆෝමර් පහසුකම, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (ලංවිම) සහ අනෙකුත් දේශීය වෙළඳපලවල විදුලිබල බෙදා හැරීමේ ට්‍රාන්ස්ෆෝමර්වල සම්පූර්ණ අවශ්‍යතාවය සපුරාලන අතර එහි නිෂ්පාදන වලින් 50% කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් ලෝකයේ බොහෝ රටවලට අපනයනය කරනු ලබයි.

එල්ටීඑල් හෝල්ඩිංස් සතුව සම්ප්‍රේෂණ කුළුණු සහ අනෙකුත් සඳහා තාප ගිල්වුම් ගැල්වනයිසින්කිරීම හැකි සම්පූර්ණයෙන් ස්වයංක්‍රීය ගැල්වනයිසිං බලාගාරයක් පවතින අතර උසස් ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුව පැයකට මෙට්‍රික් ටොන් 6.2 ක නිමැවුමක් නිෂ්පාදනය කිරීමේ හැකියාව පවතියි.

මෙම සමාගමට වසර ගණනාවක් පුරා ස්වකීය සුවිශේෂී ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා ඉංජිනේරු විශිෂ්ටත්වය වෙනුවෙන් විවිධ සම්මාන හිමි වී ඇති අතර ආසියානු කලාපයේ විශිෂ්ටතම ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයා වශයෙන් ගෞරවනීය රත් සම්මානය ඇතුළත්ව පහත සම්මාන හිමිවී තිබේ:

- ශ්‍රී ලංකා ඉංජිනේරු ආයතනය විසින් 2015 වර්ෂයේ දී පිරිනමන ලද ඉංජිනේරු විශිෂ්ටත්ව සම්මානය ජයග්‍රහණය කිරීම
- දකුණු කොරියාවේ පැවැත්වුණු 2016 ආසියානු බලශක්ති සම්මාන ප්‍රදානයේ දී සම්බන්ධයෙන් විශිෂ්ට ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ සම්මානය

විදේශීය උප සමාගම් වලින් ලද ලාභාංශ- 2019/20

සමාගමෙහි උප සමාගම්වල මෙහෙයුම් කටයුතු සාර්ථක ලෙස ඉටු කිරීමෙන් සමාලෝචිත කාලය තුළ විදේශීය ආයෝජන මගින් ලද ලාභාංශ ආදායම ඇමෙරිකානු ඩොලර් වලින් පහත දක්වා තිබේ:

1. ඒසියාවේ ඉලෙක්ට්‍රිකල් ඇන්ඩ් ස්විස්ජියර් (පුද්ගලික) සමාගම, ඉන්දියා .. ඇ.ඩො. 12,615.00.
  2. බ්‍රසීලී ඉන්ටර්නැෂනල් පවර් පුද්ගලික සමාගම, සිංගප්පූරුව .. ඇ.ඩො. 20,000.00.
  3. ලක්දිනවි බංගලා පවර් සමාගම, බංගලාදේශය .. ඇ.ඩො. 448,894.47.
  4. රාජ ලංකා (පුද්.) සමාගම, බංගලාදේශය .. ඇ.ඩො. 421,785.30.
- එකතුව** ඇ.ඩො. 903,294.77.

2019 වර්ෂයේ කාර්යසාධනය

2019 වර්ෂයේ මූල්‍යමය ජයග්‍රහණ ඇතුළත්ව මූල්‍ය වර්ෂය තුළ එල්ටීඑල් සමාගම් සමූහයේ කාර්යසාධනය

පූර්ව වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයෙහි ප්‍රධාන මෙහෙයුම් සම්පත් මූල්‍ය කාර්යසාධන සාරාංශය පහත වගුවෙහි දැක්වේ :-

කාලසීමාව	මූල්‍ය වර්ෂය 2019/2020	මූල්‍ය වර්ෂය 2018/2019	මූල්‍ය වර්ෂය 2017/2018
පිරිවැටුම	(රු.මි)	(රු.මි)	(රු.මි.)
විවිධසේවා නිෂ්පාදනය	5,001.00	6,825.00	5,573.00
විදුලි ජනනය	12,509.00	12,374.00	11,815.00
ඉදිකිරීම් සේවා	-	158.00	218.00
එකතුව	17,510.00	19,357.00	17,606.00
දළ ලාභය			
විවිධ නිෂ්පාදන සේවා	1,192.00	1,360.00	976.00
විදුලි ජනනය	6,431.00	5,088.00	4,921.00
ඉදිකිරීම් සේවා	-	9.00	26.00
එකතුව	7,623.00	6,457.00	5,923.00

පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සමස්ත ඒකාබද්ධ පිරිවැටුම පහත වැටී ඇති නමුත්, සමාලෝචිත කාලයේදී පසුගිය වසරේ එම කාලයට අනුරූපව සමාගමේ දළ ලාභය 18.06% ක් එනම් රුපියල් මිලියන 1,166 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් විශිෂ්ට වර්ධනයක් වාර්තා කර තිබේ.

ලොව පුරා කොවිඩ් 19 වසංගතය පැතිරීම හේතුවෙන් රජය විසින් රෝගය පැතිරීම වැළැක්වීම සඳහා පූර්වාරක්ෂක ආරක්ෂක පියවරක් වශයෙන් ඇදිරි නීතිය පැනවීමෙන් නිෂ්පාදන / වෙළඳාම ආදියට යම් ආකාරයක බාධාකාරී තත්ත්වයක් ඇති කර තිබේ.

1.0 විදුලි බලාගර මෙහෙයුම් සහ නඩත්තු කටයුතු

1.1 කෙරවලපිටිය යුගධනවි විදුලි බලාගාරය

ස්ථාපිත බලාගාරය	යුගධනවි බලාගාරය, කෙරවලපිටිය, ශ්‍රී ලංකාව
බලාගාරයේ මුළු ධාරිතාව	මෙගාවොට් 300
GT/ST සැපයුම්කරු	GE ප්‍රංශය / ඇ.එ.ජ
එන්ජින් වර්ගය	GT – Frame 9E, ST SC5
ප්‍රත්‍යාවර්තක වර්ගය	GE 9A5
ආකෘතිය	2:2:1
යන්ත්‍ර නිමැවුම	එක් යන්ත්‍රයකින් මෙගාවොට් 100 බැගින්
යන්ත්‍ර සංඛ්‍යාව	2 GTs & 1 ST
විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් කාලසීමාව	2010 මැයි මස සිට වසර 25 ක්

2020 වර්ෂයේ අගෝස්තු මස 31 වන දින දක්වා වාර්ෂික බලශක්ති අලෙවිය ගිගාවොට් පැයට 1,048 ක් වූ අතර ළඟා කරගන්නා ලද උපයෝජ්‍යතාව 87.88%. 2021 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික විදුලිබල උපයෝජ්‍යතා ඉලක්කය 70 % ට පදනම් වී ඇත.

1.2. රාජී ලංකා විදුලි බලාගාරය, නටෝර්, බංගලාදේශය (RLPP)

ස්ථාපිත බලාගාරය	රාජී ලංකා විදුලි බලාගාරය, නටෝර්, බංගලාදේශය
බලාගාරයේ මුළු ධාරිතාව	මෙගාවොට් 52.2
එන්ජින් සැපයුම්කරු	වාර්ට්සිලා පින්ලන්තය
එන්ජින් වර්ගය	W20V32
යන්ත්‍ර නිමැවුම	මෙගාවොට් 8.9
යන්ත්‍ර සංඛ්‍යාව	6
විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් කාලසීමාව	2014 ජනවාරි මස සිට වර්ෂ 15 ක්

2020 වර්ෂයේ අගෝස්තු මාසය දක්වා රාජී ලංකා විදුලි බලාගාරයේ වාර්ෂික විදුලිබල අලෙවිය ගිගාවොට් පැයට 35.39 ක් වූ අතර එය බලශක්ති උපයෝජ්‍යතාවයෙන් 95.94% ක් සපුරාලීමකි. 2021 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික විදුලිබල උපයෝජ්‍යතා ඉලක්කය 90% ට වඩා ඉහළින් පදනම් වී ඇත. මෙම තාප බලාගාරය ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත ශ්‍රී ලංකාවට අයත් ප්‍රථම බලාගාරයයි.

1.3 ලක්ධනවි බංග්ලා විදුලි බලාගාරය, කොමිලා, බංගලාදේශය (LBPP)

ස්ථාපිත බලාගාරය	ලක්ධනවි බංග්ලා විදුලි බලාගාරය, කොමිලා, බංගලාදේශය (LBPP)
බලාගාරයේ මුළු ධාරිතාව	මෙගාවොට් 52.2
එන්ජින් සැපයුම්කරු	වාර්ට්සිලා ෆින්ලන්තය
එන්ජින් වර්ගය	W20V32
යන්ත්‍ර නිමැවුම	මෙගාවොට් 8.9
යන්ත්‍ර සංඛ්‍යාව	6
විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් කාලසීමාව	2014 දෙසැම්බර් මාසයේ සිට වසර 15 ක්

2020 වර්ෂය සඳහා LBPP හි වාර්ෂික බලශක්ති අලෙවිය අගෝස්තු 31 දක්වා ගිගාවොට් පැය 44.83 ක් වන අතර ළඟා වූ උපයෝජ්‍යතාව 99.23% කි. 2021 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික උපයෝජ්‍යතා ඉලක්කය 90% ට වඩා ඉහළින් පදනම් වී තිබේ.

1.4 ෆෙකි ලංකා විදුලි බලාගාරය, ෆෙකි, බංගලාදේශය

ස්ථාපිත බලාගාරය	ෆෙකි ලංකා විදුලිබලාගාරය,
බලාගාරයේ මුළු ධාරිතාව	මෙගාවොට් 114
එන්ජින් සැපයුම්කරු	වාර්ට්සිලා ෆින්ලන්තය
එන්ජින් වර්ගය	18V50 හයක් සහ W20V32 එකක්
යන්ත්‍ර නිමැවුම	18.415*6 + මෙගාවොට් 9.78*1
යන්ත්‍ර සංඛ්‍යාව	7
විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් කාලසීමාව	2019 නොවැම්බර් මාසයේ සිට වසර 15 ක්

2020 වර්ෂය සඳහා අගෝස්තු 31 දක්වා වාර්ෂික බලශක්ති අලෙවිය ගිගාවොට් පැය 70.84 ක් වන අතර ළඟකරගත් උපයෝජ්‍යතාව 100.00% කි. 2021 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික උපයෝජ්‍යතා ඉලක්කය 90% ට වඩා ඉහළින් පදනම් වී තිබේ.

1.5 පවන්ධනවි සුළං බලාගාරය, නොරොච්චෝලේ

ස්ථාපිත බලාගාරය	පවන්ධනවි සුළං බලාගාරය, ඉලන්තඩිය, නොරොච්චෝලේ
බලාගාරයේ මුළු ධාරිතාව	මෙගා වොට් 9.8
ටර්බයිම සැපයුම්කරු	ගමේසා
ටර්බයිම වර්ගය	G58
ටර්බයිම නිමැවුම	කිලෝවොට් 850
ටර්බයිම සංඛ්‍යාව	12
විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් කාලසීමාව	2012 ජූනි 2012 මාසයේ සිට වසර 20 ක්

2020 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික බලශක්ති අලෙවිය අගෝස්තු 31 දක්වා ගිගාවොට් පැය 6.60 ක් වන අතර ළඟාකරගත් බලාගාර සාධකය 11.11% කි. 2021 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික උපයෝජ්‍යතා ඉලක්කය පදනම් වී ඇත්තේ 75.% ක් වශයෙනි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ මෙම බලාගාරය වරින් වර නඩත්තුවලට බදුන් විය.

1.6 බෙලිනුල්මය කුඩා ජල විදුලි බලාගාරය

ස්ථාපිත බලාගාරය	බෙලිනුල්මය කුඩා ජල විදුලිබලාගාරය, බෙලිනුල්මය
බලාගාරයේ මුළු ධාරිතාව	මෙගාවොට් 2.2
ටර්බයිම සැපයුම්කරු	Wasserkraft Volk AG, ජර්මනිය
ටර්බයිම වර්ගය	Horizontal Turbo Impulse
ටර්බයිම නිමැවුම	මෙගාවොට් 1.1
ටර්බයිම සංඛ්‍යාව	2
විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් කාලසීමාව	2003 මැයි මස සිට වසර 15 ක්

2020 වර්ෂයේ අගෝස්තු මාසය දක්වා වාර්ෂික බලශක්ති අලෙවිය ගිගාවොට් පැය 3.5 ක් වන අතර බලාගාර සාධකය 27.46% කි. 2021 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික උපයෝජ්‍යතා ඉලක්කය 50.00% පදනම් වී තිබේ. බලාගාරයේ penstock හා Penstock Trail වලට සිදු වූ හානිය හොඳින් අළුත්වැඩියා කර ඇති අතර එහි සම්පූර්ණ ධාරිතාවයෙන් මෙහෙයුම් කටයුතු නැවත ආරම්භ කර තිබේ.

1.7 අසුපිනිඇල්ල කුඩා ජල විදුලි බලාගාරය

ස්ථාපිත බලාගාරය	කුඩා ජල විදුලි බලාගාරය , අරණායක
බලාගාරයේ මුළු ධාරිතාව	මෙගා වොට් 4
ටර්බයිම සැපයුම්කරු	VA Tech
ටර්බයිම වර්ගය	Horizontal Pelton
ටර්බයිම නිමැවුම	මෙගා වොට් 2
ටර්බයිම සංඛ්‍යාව	2
විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් කාලසීමාව	2005 නොවැම්බර් මාසයේ සිට වසර 15 ක්

2020 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික බලශක්ති අලෙවිය ගිගාවොට් පැය 6.69 ක් වන අතර බලාගාර සාධකය 29% කි. 2021 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික උපයෝජ්‍යතා ඉලක්කය 50.70% ක් වශයෙන් පදනම් වී තිබේ. මුළුමනින්ම අළුත්වැඩියා කරන ලද penstock trail / නල මාර්ග යනාදිය සාර්ථක මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා සුදුසු වන අතර පසුගිය වසර තුළ නායයෑම හේතුවෙන් දැඩි ගංවතුර හානි සිදුවිය.

1.8 මෙගා වොට් 10 ක ධාරිතාවටයන් යුතු මකර්ගාඩ් ජල විදුලි (පුද්ගලික) සමාගම , නේපාලය

ස්ථානය	ජල මූලාශ්‍රය - දුර පිහිටි පෙරදිග නේපාලයේ කන්දේස්වර්හි වර්මෙලියා නදියෙහි සහ ඩර්චුලා දිස්ත්‍රික්කයේ ගුජාර් ගම්මානයේ අතු ගංගාවක් වන මකාර් ගාඩ්
සමස්ත බලාගාර ධාරිතාව	10 මෙගා වොට්
බලශක්තිය - අලෙවි කළ හැකි - ගිවිසුම්ගත	74.1 MU 69.8 MU
විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් කාලසීමාව	අත්සන් කර තිබේ.
උර්බයිම නිමැවුම	Wasserkraftm Volg AG - ජර්මනිය
උර්බයිම වර්ගය	Horizontal 2 Jet Pelton
ජල ප්‍රභවය	නිරන්තරයෙන් වාසි වසීම සහ හිම පතනය

විදුලි බලාගාරය ස්ථාපනය සඳහා අවශ්‍ය ඉඩම පෞද්ගලික අයිතිකරුවන්ගෙන් සහ රජයෙන් ලබාගෙන ඇති අතර ක්ෂේත්‍ර කාර්යාලයක් ස්ථාපනය කර තිබේ. පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරුකරණයෙන් අනතුරුව ගකායනා අධ්‍යයන වාර්තාව සකස් කිරීම සඳහා ජාතික වනෝද්‍යාන හා වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසු සම්ප්‍රේෂණ මාර්ග මාර්ගය සකස් කිරීම පිළිබඳ අවසන් තීරණයක් ගෙන තිබේ. පිවිසුම් මාර්ගය කි.මී. 08 ක් වන අතර එය මේ වන විට සම්පූර්ණ කර තිබේ. බැංකු ණය කටයුතු දැනටමත් සැලසුම් කර ඇති අවසන් තිබේ.

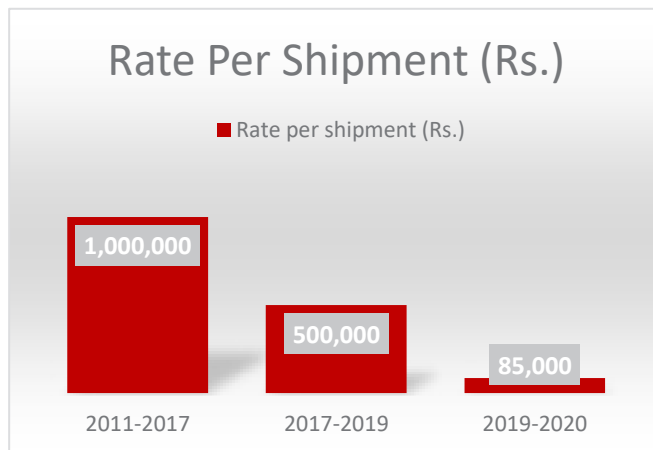

සී/ස ලංකා ගල්අඟුරු (පුද්)සමාගමේ කාර්ය සාධන වාර්තාව - 2019

අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ මගපෙන්වීමෙන් සහ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ නායකත්වයෙන් ලද සහය හේතුවෙන් පහත සඳහන් ජයග්‍රහණ ලබා ගැනීමට හැකි වූ බව ආරම්භයේදීම සඳහන් කළ යුතුය. සියළුම පාර්ශවකරුවන් සාමූහික වගකීමෙන් හා කණ්ඩායම් හැඟීමෙන් යුතුව කටයුතු කර ඇති නිසා එමඟින් ඉලක්ක වෙත පහසුවෙන් ළඟා වීමට හැකි විය.

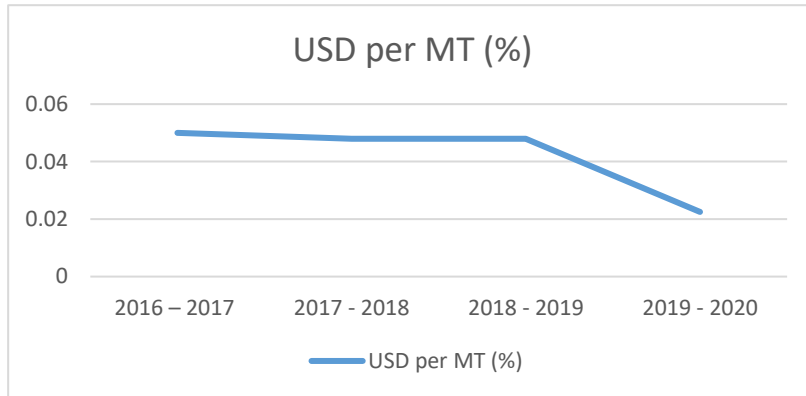
1. 2019 සැප්තැම්බර් සිට ගොඩබැම් වරායේ ස්වාධීන තත්වපරීක්ෂණ වාර්තාවේ ප්‍රතිඵල මත පදනම්ව අවසාන ගෙවීම් සිදුකිරීම
2. රේගු නිෂ්කාශන පිරිවැය නැව් වාරයකට රුපියල් මිලියනයන්ගේ සිට රු. 85,000 ක් තෙක් අඩුකිරීමට හැකිවිය. ලංකා නැව් සංස්ථාව විසින් රේගු නිෂ්කාශනයන් මෙහෙයවීමේදී 2016-2017 වාරය දක්වාම එක් නැව් වාරයක් සඳහා රුපියල් මිලියනයක් වැය වී තිබිණි. කෙසේ නමුත් ලංකා ගල්අඟුරු සමාගම මැදිහත්වී මිල සාකච්ඡා කිරීමෙන් (Negotiation) 2017 සිට 2019 දක්වා එක් නැව් වාරයක් වෙනුවෙන් එය රුපියල් 500,000 /= දක්වා අඩුකරගැනීමට හැකිවිය. 2019 -2020 වාරයේදී ලංකා ගල්අඟුරු සමාගම විසින් රේගු නිෂ්කාශන කටයුතු සිදුකිරීම සඳහා රේගු නිවාස නියෝජිතයකු පත්කිරීමෙන් එක් නැව් වාරයකට රු. 85,000 තෙක් අඩුකරගැනීමට හැකිවිය.

ලංකා නැව් සංස්ථාව නැව්වාර 154 ක් සඳහා එකකට රුපියල් මිලියනයක් බැගින් රේගු නිෂ්කාශන ගාස්තුවක් ගෙවන ලදී. ලංකා ගල් අඟුරු සමාගම නැව් වාර 67 ක් සඳහා එකකට රුපියල් ලක්ෂ 05 බැගින් මිල අඩුකර ගන්නා ලදී. අවසාන වශයෙන් ලංකා ගල්අඟුරු සමාගම විසින් රේගු නිවාස නියෝජිතයෙකු (Custom House Agent) පත් කිරීමෙන් පසු නැව්වාර 40 ක් සඳහා ගෙවා ඇති මුදල එක් නැව් වාරයක් සඳහා රු.85,000 ක් බැගින් පමණි.

විස්තරය	නැව්වාරයක් සඳහා මිල (රුපියල්)	නැව්වාර ගණන	සමස්ථ එකතුව (රු.මිලියන)
ලං.නැ.සංස්ථාව 2011 -2017	1,000,000	154	154.0
ලං.නැ.සංස්ථාව 2017 - 2019	500,000	67	33.5
රේ.නි.නියෝජිත	85,000	40	3.4

- ගල්අඟුරු ප්‍රසම්පාදන කැඳවීමේදී ලංකා නැව් සංස්ථාව නැව්ගාස්තු සහ රක්ෂණය යන දෙකම භාර ගත්තේය. නැව්වාරයක් සඳහා රක්ෂණ අනුපාතය ඇමරිකානු ඩොලර් 0.05% කි. ලංකා ගල්අඟුරු සමාගම විසින් 2017-2018 වාරයේ සිට රක්ෂණ ගාස්තු දැරීම ආරම්භ කළ අතර 2019-2020 වාරයේදී 0.05% ට පැවති ප්‍රතිශතය 0.048% සිට 0.0225% දක්වා ගෙන එන ලදී.

- ගල් අඟුරු සැපයීම සිදුකල හැක්කේ එම වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් මැද සිට ඊළඟ වර්ෂයේ අප්‍රේල් මැද දක්වා දින 210 ක් සඳහා වන අතර අනෙකුත් මාස වල නිරතදිග මෝසම් කාලය නිසා එම කාර්ය සිදුකල නොහැකිය. ඒනිසා බලාගාරයේ ක්‍රියාකාරීත්වයට ගල්අඟුරු හිගයකින් කිසිදු බාධාවක් ඇතිවීම වලක්වාගැනීමට මෙට්‍රික් ටොන් මිලියන 1.20 ක ස්ඵරක්ෂක තොගයක් පවත්වා ගන්නා යනු ලැබේ.
- ගෙවීම් අවදානම අඩු කිරීමට හේතු වන ණයවර ලිපියේ කොන්දේසියක් ලෙස ගල් අඟුරු සමාගමේ පිලිගැනීමේ ලිපිය (LOA) සහ තහවුරු කිරීමේ ලිපිය (LOC) සැපයුම්කරු වෙත ලබාදීමෙන් පසුව පමණක් ගෙවීම් ඔවුනට ලබා ගත හැකි වන සේ ඒවා හඳුන්වා දෙන ලදී. ණයවර ලිපියේ කොන්දේසියක් ලෙස පිලිගැනීමේ ලිපිය සකස් කිරීම පැටවුම් වරායේ ගල් අඟුරු පරීක්ෂණ සහතික මත පදනම්කරගත් අතර තහවුරු කිරීමේ ලිපියට පදනම් වී ඇත්තේ ගොඩබෑම් වරාය ගල් අඟුරු පරීක්ෂණ වාර්තාවේ ප්‍රතිපලයයි.
- ගොඩබෑම් වරායේදී ගල්අඟුරුවල ගුණාත්මකභාවය සහ ප්‍රමාණ වාර්තා මත පදනම්ව අවසාන ඉන්වොයිසිය සඳහා මිල ගැලපුම ආදේශ කිරීම.
- ඇතැම් පරාමිතීන් සඳහා මිල ගැලපුම් ක්‍රමවේදයන් තොතිබූ බැවින් ඒ සඳහා මිල ගැලපුම් අලුතින් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අළු විලයන උෂ්ණත්වය (AFT) සහ Hardgrove Grindability Index (HGI) වශයෙනි. ගල්අඟුරු ප්‍රසම්පාදනයේ වඩාත් විනිවිදඛාවයක් ඇති කිරීමට මෙය ඉවහල් වී ඇත.
- දිගු කාලීන හා ක්ෂණික ප්‍රසම්පාදනවල ලංසු ලියවිලි සඳහා නීතිපතිවරයාගේ තෛතික අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසු දිගුකාලීන හා ක්ෂණික ටෙන්ඩර් සඳහා ලංසු නිකුත් කිරීමට ලංකා ගල් අඟුරු සමාගම කටයුතු කර ඇත.

හැඳින්වීම

සී/ස ශ්‍රී ලංකා එනර්ජි පුද්. සමාගම, 2011 වර්ෂයේ මුල් කාර්තුව තුළ සංස්ථාපනය කරන ලද, 100 % ක් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට අයත්ව ක්‍රියාත්මක වන පාලිත සමාගමකි.

අනුබද්ධිත සම්ප්‍රේෂණ වත්කම් සංවර්ධනය, මිනිස් බල සම්පත් සැපයීම හා ප්‍රසම්පාදනය යන අනෙකුත් අරමුණු ද සමගින්, ශ්‍රී ලංකා එනර්ජි ආයතනය **පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනය** යන දැක්ම සමග වේ.

2019 වර්ෂයේ කාර්ය සාධනය සහ 2020 වර්ෂය සඳහා වැඩසටහන

අ. කුඹල්ගමුව කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය

වසර 20කට වැඩි කාලයක් තිස්සේ සමනල වැව ජලාශයෙන් කාන්දු වන ජලය භාවිතා කරමින්, ශ්‍රී ලංකා එනර්ජි පුද්. සමාගම කුඹල්ගමුව කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය ගොඩනගා ඇත.

කුඹල්ගමුව කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරයේ මෙගා වොට් 1.2 ක ධාරිතාවක් සහිත ග්‍රැන්සිස් තලබමනය පද්ධතියට සවි කිරීමේ කටයුතු වර්ෂ 2016 පෙබරවාරි මස 19 වන දින අවසන් කරන ලද අතර, ජාතික ජාලයට සම්බන්ධ කර ඇත.

මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කරන ලද අවසන් මාස 30 තුළ දී, කුඹල්ගමුව කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය මගින් ගිගා වොට් 13.95 ක් ජාතික ජාලයට සපයා ඇත.

තලබමන හා ජනන යන්ත්‍රය

ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශය

බලාගාරයේ විස්තර සාරාංශය		
ස්ථාපිත ධාරිතාව	1.3	මෙගා වොට්
ජනනය කරන ලද සමස්ත බලශක්තිය	13.95	ගිගා වොට් පැය
සමස්ත ආදායම	162	රු. මිලියන
ලංවිම මගින් ආයෝජනය කරන ලද ප්‍රාග්ධනය	115	රු. මිලියන
සමස්ත ශුද්ධ ලාභය		රු. මිලියන
මෙහෙයුම් සිදු කළ කාලය	2.5	අවුරුදු

ආ. ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සඳහා අවශ්‍ය වන මිනිස් බලය කළමනාකරණය කිරීම

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මිනිස් බල අවශ්‍යතාව සම්පාදනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය 2,800 ක මිනිස් බලකායක් 2015 වර්ෂයේ අප්‍රේල් මස සිට කළමනාකරණය කරන ලද අතර, වර්තමානයේදී ශ්‍රී ලංකා එනර්ජි සමාගම සමග වන සේවකයින් 15 දෙනෙකු ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙත ඔවුන්ගේ සේවය සපයනු ලබන අතර, අනෙකුත් පිරිස 2016 වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් මාසයේදී ලංවිම ස්ථීර කාර්ය මණ්ඩලය වෙත අන්තර්ග්‍රහණය කරන ලදී.

ඇ. විදුලි මනු බහාලුම් (Meter Enclosure) නිෂ්පාදනාගාරය

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ සහ සී/ස ලංකා විදුලි පුද්. සමාගමේ ජලාස්ථික් විදුලි මනු බහාලුම් අවශ්‍යතාව සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා ජලාස්ථික් එකලා විදුලි මනු බහාලුම් නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ශාලාවක් ඉදි කිරීම වර්ෂ 2016 මාර්තු මස 05 වන දින ආරම්භ කරන ලදී.

ඉදි කිරීම් හා යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කිරීමේ කටයුතු අවසන් කිරීමෙන් පසුව, වර්ෂ 2017 සැප්තැම්බර් මස 05 වන දින කර්මාන්ත ශාලාව උත්සවාකාරයෙන් විවෘත කරන ලදී. මෙම කර්මාන්ත ශාලාව මගින් 250,000 ක් වන වාර්ෂික විදුලි මනු බහාලුම් අවශ්‍යතාව නිෂ්පාදනය කර ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය හා සී/ස ලංකා විදුලි පුද්. සමාගම වෙත සපයනු ඇත.

මෙම මාස කිහිපයක කාල සීමාව තුළ 20,000කට වැඩි ජලාස්ථික් විදුලි මනු බහාලුම් ප්‍රමාණයක් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සහ සී/ස ලංකා විදුලි පුද්. සමාගම වෙත සම්පාදනය කිරීමෙන් විදුලි මනු බහාලුම් අවශ්‍යතාව තෘප්ත කිරීමට මෙම කර්මාන්ත ශාලාවට හැකි විය.

එකලස් කිරීමේ කොටස

විවෘත කිරීමේ උළෙල

කර්මාන්ත ශාලාව - ඉදිරි පෙනුම

නික්ෂේපන යන්ත්‍ර 03 ක් සහිත ඒකකය

ඇ. දැදුරු ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය සංවර්ධනය කිරීම

විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්තුමා විසින් ලබා දෙන ලද උපදෙස් අනුව, ශ්‍රී ලංකා එනර්ජිස් සමාගම දැදුරු ඔය වේල්ල අසල මෙහා වොට් 1.5 ක ධාරිතාවක් සහිත කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරයක් ඉදි කිරීම ආරම්භ කර ඇත. මෙම වේල්ල, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව මගින් මැනකදී ඉදි කරන ලද්දක් වන අතර, වේල්ල ඉදි කිරීමේ සමස්ත ව්‍යාපෘතිය, ජල විදුලි ජනනය ද ඇතුළත්ව බහු කාර්ය ව්‍යාපෘතියක් ලෙස සැලසුම් කර ඇත. මෙම ජල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය සඳහා තාවකාලික අනුමැතිය ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය මගින් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව වෙත නිකුත් කර ඇත. වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වැඩ බිම ශ්‍රී ලංකා එනර්ජිස් සමාගම වෙත පවරා දී ඇති අතර, ඉන් පසුව අදාළ අනුමැතීන් ශ්‍රී ලංකා එනර්ජිස් සමාගම විසින් ලබා ගන්නා ලදී.

ව්‍යාපෘතියේ සවිස්තරාත්මක ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ශ්‍රී ලංකා එනර්ජිස් සමාගම විසින් සිදු කරන ඇති අතර, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සමග සම්මත විදුලි මිල දී ගැනීමේ ගිවිසුම (SPPA) අත්සන් කිරීම සිදු කර ඇත. වර්ෂ 2016 සැප්තැම්බර් මස 15 වන දින ව්‍යාපෘතියේ මූලික ඉදි කිරීම්

(Coffer) ජල රැඳවුම් වේල්ල ඉදි කිරීම

කටයුතු ආරම්භ කරන ලද අතර, තලබමන ආනයනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ණයවර ලිපිය (Letter of Credit) මැනක දී නිකුත් කරන ලදී.

ඉදි කිරීමේ කාර්යයන් සනිටුහන් කිරීම

විදුලි බලාගාරයේ වාන් දොරටු 03

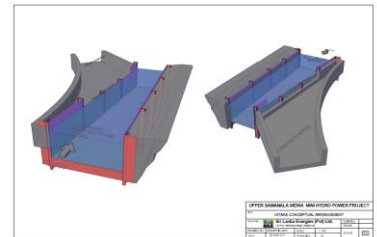
ජලය ඉවත් කිරීම

ඉ. ඉහල සමනළ වැව කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය

ශ්‍රී ලංකා එනර්ජි සමාගම විසින් සිදු කරන ලද අධ්‍යයනය අනුව, කුඹල්ගමුව අමුණ සඳහා වන ජල කාන්දුව සිදු වන ස්ථානයේ සිට ජල තලය (Water Head) දක්වා මීටර 28 ක උසක් පවතින බව අනාවරණය වී ඇත. මෙම ජල තලයේ උන්නතාංශය අනුව, එමගින් වාර්ෂික විදුලි ජනනය ගිගා වොට් පැය 4.8 ක් වන කිලෝ වොට් 600 ක ස්ථාපිත ජනන ධාරිතාවකින් යුත් විදුලි බලාගාරයක් ඉදි කළ හැකි වනු ඇත.

මෙම බලශක්තිය වසර 21 කට වැඩි කාලයක් තිස්සේ කිසිදු එලදායී භාවිතයකින් තොරව නාස්ති වෙමින් පවතී.

දැනට පවත්නා ජල කාන්දුව සිදු වන ස්ථානයට හෝ අවට ප්‍රදේශයට කිසිදු අවහිරයක් සිදු නොවන ආකාරයෙන්, ඉහත සඳහන් කර ඇති අයුරින් වන විදුලි බලාගාරයක් ඉදි කිරීම සඳහා වන සවිස්තරාත්මක ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක්, සිවිල් ඉංජිනේරු විශේෂඥයින්ගේ සහය ඇතිව ශ්‍රී ලංකා එනර්ජි සමාගම විසින් සිදු කර ඇත.

විදුලි බලාගාරය සඳහා ජලය ලබා ගැනීමට යෝජිත ස්ථානය

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් යොමු කිරීමේ අනුදේශ (TOR) කෙටුම්පත නිකුත් කර ඇති අතර, ඔවුන් මෙම යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් වන අදහස් / නිරීක්ෂණ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙතින් විමසා ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අදහස් / නිරීක්ෂණ ලැබීමට නියමිතව ඇත.

ජලය ලබා ගැනීමට යෝජිත ව්‍යුහය

ව්‍යාපෘතියේ සාරාංශය		
විදුලි බලාගාරයේ ධාරිතාව	700	කිලෝ වොට්
වර්ෂයකදී බලාපොරොත්තු වන විදුලි ප්‍රමාණය	4.8	ගිගා වොට් පැය
බලාපොරොත්තු වන වාර්ෂික ආදායම	86	රු. මිලියන
හදිසි විදුලිබලය ආකාරයෙන් වාර්ෂික ආදායම (කිලෝ වොට් පැයට රුපියල් 35) (Rs 35 / KWh)	171.84	රු. මිලියන
අස්නමේන්තුගත ව්‍යාපෘති පිරිවැය	227	රු. මිලියන

ඊ. බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ් කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය

ලංචිම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය මගින් ගන්නා ලද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයට යටත්ව, ජල ක්‍රීඩා (Water Rafting) සඳහා නිකුත් කරන ජලය භාවිතා කරමින් මෙහා වොට් 1.5 ක ධාරිතාවකින් යුත් කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරයක් බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ්හි ඉදි කිරීමට ශ්‍රී ලංකා එනර්ජිස් සමාගම සලසුම් කර ඇත.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය වෙතින් පාරිසරික අනුමැතිය සහ කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය සඳහා පාරිසරික බලපෑම පිළිබඳ පරිපූරක අධ්‍යයනය පොරොන්තුව පවතී.

